

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ
ANABİLİM DALI

DOKUZUNCU SINIF ÖĞRENCİLERİNİN BİLGİ VE İLETİŞİM
TEKNOLOJİSİ DERSİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ VE
BEKLENTİLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HÜSEYİN YAŞAR

ARALIK 2013

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ
ANABİLİM DALI

DOKUZUNCU SINIF ÖĞRENCİLERİNİN BİLGİ VE İLETİŞİM
TEKNOLOJİSİ DERSİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ VE
BEKLENTİLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HÜSEYİN YAŞAR

DANIŞMAN:

YRD. DOÇ. DR. ÖZCAN ERKAN AKGÜN

ARALIK 2013

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu, akademik ve etik kuralları gözeterek çalıştığımı ve her ayrıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt ederim.

HÜSEYİN YAŞAR

'Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersine Yönelik Görüşleri ve Beklentileri' başlıklı bu yüksek lisans tezi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalında hazırlanmış ve jürimiz tarafından kabul edilmiştir.

Başkan: (imza)

Yrd. Doç. Dr. Ergün ÖZTÜRK

Üye: (imza)

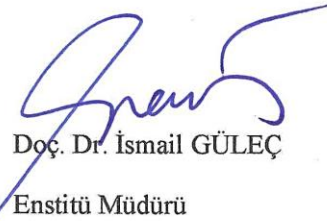
Yrd. Doç. Dr. Mehmet Barış HORZUM

Üye: (imza)

Yrd. Doç. Dr. Özcan Erkan AKGÜN

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim görevlilerine ait olduğunu onaylıyorum

31.12.2013

Doç. Dr. İsmail GÜLEÇ
Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler, hız kesmeden devam etmektedir. Toplumun her kademesindeki bireylerin, bilgi toplumunun gerekleri arasında yer alan gelişen bu teknolojileri öğrenmeleri, kullanmaları ve hayata adapte etmeleri gerekmektedir. Bireylerin bilgi ve iletişim teknolojilerini öğrenebilmeleri, kullanabilmeleri ve hayata adapte edebilmeleri noktasında en önemli görev eğitim kurumlarına düşmektedir. Eğitim kurumları, bireyin ihtiyaçlarını ve gelişen teknolojileri dikkate alarak, bireyi o şekilde eğitmelidir. Ortaöğretim kurumlarında da öğrencilerin bu yönde eğitilmesi için seçmeli Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersi bulunmaktadır. Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin amacına ulaşabilmesi için sürekli güncel olması gereklidir. Hazırladığım bu çalışma, dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersine yönelik görüşlerini ve beklentilerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda hazırlanan bu araştırmanın dersin öğretim programının çağın gerekleri, öğrencilerin beklentileri ve ihtiyaçları yönünde güncellenmesine katkı sağlayacağını ummaktayım.

Çalışmam süresince benden desteğini esirgemeyen ve her noktada yardımcı olan tez danışmanım Sayın Yrd. Doç. Dr. Özcan Erkan AKGÜN'e çok teşekkür ederim. Ayrıca beni sürekli destekleyen ve çalışmalarımda bana yardımcı olan sevgili eşim Gevher YAŞAR'a çok teşekkür ederim.

31 /12/2013

Hüseyin YAŞAR

ÖZET

DOKUZUNCU SINIF ÖĞRENCİLERİNİN BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİSİ DERSİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ VE BEKLENTİLERİ

Yaşar, Hüseyin

Yüksek Lisans Tezi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Özcan Erkan AKGÜN

Aralık, 2013. xiv+114 Sayfa

Bu çalışma ortaöğretim öğrencilerinin Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersine yönelik görüşlerini ve beklentilerini belirlemeyi amaçlamaktadır. “Öğrencilerin bilgi ve iletişim teknolojileriyle ilgili görüşleri nelerdir?”, “Öğrencilerin bilgisayar kullanma yeterliliği hakkında görüşleri nelerdir?” , "Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersiyile ilgili öğrencilerin görüşleri nelerdir?" sorularına yanıt arayan bu araştırma, öğrencilerin bilgi ve iletişim teknolojileri hakkındaki düşüncelerinin ortaya konması, bilgisayar kullanma yeterliliklerinin belirlenmesi, Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersi hakkındaki düşünceleri ile dersin öğrencilerin beklentilerine ve çağın gereklerine göre güncellenmesinin sağlanması açısından önemlidir.

Çalışma nitel araştırma yöntemi kullanılarak fenomenolojik desende yürütülmüştür. Katılımcılar, 2012-2013 eğitim öğretim yılında Adıyaman ili Gölbaşı ilçesindeki Anadolu Lisesinde 9. sınıfta okuyan 30 öğrenciden oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında görüşme yöntemi kullanılmıştır. Görüşmelerin yapılmasında uzman görüşü alınarak hazırlanan açık uçlu soruların bulunduğu bir form kullanılmıştır. Görüşme süreci ses kayıt cihazıyla kaydedilmiştir. Kaydedilen ses kayıtları daha sonra bilgisayar ortamına aktarılmış ve dinlenerek yazıya geçirilmiştir. Yazıya geçirilen verilerin analiz edilebilmesi için içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi yapılırken öğrencilerden elde edilen veriler dikkatli bir şekilde incelenmiştir. İncelenen bu verilerden alt kodlar, kodlar ve temalar çıkarılmıştır. Bu alt kodlar, kodlar ve temalar ışığında veriler kodlanarak analiz edilmiş ve bulgular kısmında verilmiştir. Elde edilen bulguları desteklemek amacıyla da öğrencilerin görüşlerinden doğrudan alıntılar yapılmıştır.

Araştırmada elde edilen bulgular alt problemler ve temalara bağlı kalınarak ortaya konmuş ve yorumlanmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre: Bilgi ve iletişim

teknolojileri, öğrenciler tarafından en çok iletişim sağlamada kullanılan ve hayatı kolaylaştıran araçlar olarak görülmektedir. Ayrıca bilgi ve iletişim teknolojilerinin öneminin öğrenciler tarafından bilindiği ve bu teknolojilerin okulda ders olarak okutulması gerektiği anlaşılmıştır. Bilgisayar kullanma yeterliliği açısından öğrencilerin çoğunluğunun orta düzeyde olduğu görülmüştür. Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersiyle ilgili olarak, dersin içeriğinin güncellenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Dersin içeriğinin ve araç gereçlerinin görme engelli öğrenciler için uygun olmadığı belirlenmiştir. Güncel konular olduğu takdirde dersin öğrenciler tarafından daha çok önemseneyeceği ve alınmak isteneceği sonucuna ulaşılmıştır. Sonuçlara dayalı olarak dersin içeriğini güncellenmesi gerektiği, güncelleme sürecinde paydaş görüşlerinin de alınmasının katkı getireceği, Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersiyle ilgili YGS ve LYS’de soru sorulması ve dersin güncellenme sonrası zorunlu olması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersi, Ortaöğretim, Dokuzuncu Sınıf, Öğrenci Görüşleri, Öğrenci Beklentileri

ABSTRACT

VIEWS AND EXPECTATIONS OF NINTH GRADE STUDENTS ON INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGY COURSE

Yaşar, Hüseyin

Masters Thesis, Department of Computer and Instructional Technologies

Supervisor: Assist. Prof. Dr. Özcan Erkan AKGÜN

December, 2013. xiv+114 Pages

This study purposes to explore views and expectations of ninth grade students on Information and Communication Technologies course, a selective course in Anatolian high school curriculum. This study goals to find answers about the course such as: “What are students’ opinions about Information and communication technologies?”, “What do they think about their computer skills?”, “What do they think about Information and Communication Technologies course?”. The study is important because the results of the study will help to understand students needs and views, and their skills on using computer so that we can improve and update Information and Communication Technologies course to meet their requirements in line with the contemporary developments.

We used qualitative method, phenomenological desing in the study. The researcher conducted interviews 9th grade Anatolian high school students in Gölbaşı district of Adiyaman during 2012-2013 educational year with 30 ninth grade students. Open ended questions developed by experts were used in interviews. Interviews were recorded by a tape recorder. Voice records were later transcribed and computerized. Content analysis method was utilized to analyze transcriptions. Data gained from students was carefully analyzed during the content analysis process. Subcodes, codes and themes were derived from the data. Data was encoded in the light of these subcodes, codes and themes and given in the findings. Findings were supported by quotations from students’ opinions.

Findings of the research were presented and evaluated in accordance with sub-problems and themes. The results show that Information and communication technologies means to students as effective communication tools that make life easier so that they should be taught at schools. Majority of the students have average

computer skills. Content of the course needs to be updated. It was also found out that content and tools of the course were not adequate for visually handicapped students. It was concluded that if there are current topics of the course will be taken more seriously and required by the students. It was concluded that the course content should be up-to-date, the course should be compulsory and university entrance exam should include Information and Communication Technologies Course questions to engage students with Information and communication technologies more intentionally and effectively.

Keywords: Information and Communication Technology Course, Secondary Education, Ninth Grade, Student Expectations, Student Views

İÇİNDEKİLER

Bildirim	i
Jüri Üyelerinin İmza Sayfası	ii
Önsöz	iii
Özet	iv
Abstract	vi
İçindekiler	viii
Tablolar Listesi	xii
1. Bölüm, Giriş	1
1.1 Problem Cümlesi	11
1.2 Alt Problemler	12
1.3 Önem	13
1.4 Sınırlılıklar	14
1.5 Simgeler ve Kısaltmalar	14
2. Bölüm, Yöntem	15
2.1 Araştırma Modeli	15
2.2 Araştırmanın Bağlamı	16
2.3 Çalışma Grubu	17
2.4 Veri Toplama Araçları	17
2.5 Verilerin Toplanması	18
2.6 Verilerin Analizi	18
3. Bölüm, Bulgular ve Yorum	21
3.1 Öğrencilerin Kişisel Özellikleri Hakkında Bulgular	21
3.1.1 Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımları	21
3.1.2 Öğrencilerin Yaşa Göre Dağılımları	22
3.1.3 Öğrencilerin Evlerinde Bilgisayar Olup Olmadığına Dair Bulgular	22

3.1.4 Öğrencilerin Evlerinde İnternet Bağlantısı Olup Olmadığına Dair Bulgular.....	22
3.1.5 Öğrencilerin Günlük Ortalama Bilgisayar ve İnternet Kullanım Sürelerine Dair Bulgular	23
3.1.6 Öğrencilerin Bilgisayar ve İnterneti En Çok Hangi Amaçla Kullandıklarına Dair Bulgular	23
3.1.7 Öğrencilerin Teknolojik Gelişmeleri Nasıl Takip Ettiklerine Dair Bulgular.	25
3.2 Bilgi ve İletişim Teknolojileri Hakkında Öğrencilerin Görüşleri	26
3.2.1 Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Öğrenciler Açısından Ne Anlam İfade Ettiğine Dair Bulgular	26
3.2.1.1 Bilgi ve İletişim Teknolojileri Araçlarına Dair Bulgular	30
3.2.2 Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Öneme Dair Bulgular	32
3.2.2.1 Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Önemli Olup Olmadığına Dair Bulgular	32
3.2.2.2 Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Neden Önemli Olduğuna Dair Bulgular	33
3.2.2.3 Bilgi ve İletişim Teknolojilerini Bilmenin Gerekliliğine Dair Bulgular	36
3.2.2.4 Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Nasıl Öğrenilmesi Gerektiğine Dair Bulgular	38
3.2.3 Bilgi ve İletişim Teknolojileriyle Hayatın Hangi Alanlarında Karşılaştıklarına Dair Bulgular	42
3.2.4 Öğrencilerin Hayatta Karşılaşıp ve Bilmediklerinden Dolayı Kullanamadıkları Teknolojilere Dair Bulgular.....	45
3.3 Öğrencilerin Bilgisayar Kullanma Yeterliliklerine Dair Bulgular	47
3.3.1 Öğrencilerin Bilgisayar Kullanma Yeterliliklerini Nasıl Kazandıklarına Dair Bulgular	49
3.3.2 Bilgisayar Kullanma Yeterliliğini Kazanmada İlköğretimdeki Bilgisayar Dersinin Faydasına Dair Bulgular	51

3.3.3 Bilgisayar Kullanma Yeterliliğini Kazanmada Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinin Faydasına Dair Bulgular	52
3.4 Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersine Dair Bulgular	53
3.4.1 Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinin İçeriğinde Hangi Konuların Olmasına Dair Bulgular	53
3.4.1.1 Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinin İçeriğinde Olmasını İstedikleri Donanım Konularına Dair Bulgular	56
3.4.1.2 Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinin İçeriğinde Olmasını İstedikleri Yazılım Konularına Dair Bulgular	57
3.4.1.3 Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinin İçeriğinde Olmasını İstedikleri İnternet Konularına Dair Bulgular	58
3.4.1.4 Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinin İçeriğinde Olmasını İstedikleri Diğer Konulara Dair Bulgular	60
3.4.1.5 Öğrencilerin Önerdiği Konular Olsaydı Dersi Almak İsteyip İstemediklerine Dair Bulgular	60
3.4.1.6 Öğrencilerin Önerdiği Konular Olsaydı Ders Tüm Öğrenciler İçin Alınması Gereken Bir Ders Olur Mu? Sorusuna Dair Bulgular	61
3.4.2 Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinin Şu Anki Haline Dair Bulgular	62
3.4.2.1 Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinin Şu Anki Haliyle Alınması Gereken Bir Ders Olup Olmadığına Dair Bulgular	62
3.4.2.2 Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersini Alan Öğrencilerin Alma Sebeplerine Dair Bulgular	64
3.4.2.3 Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersini Almak İstemeyen Öğrencilerin Almak İstememe Sebeplerine Dair Bulgular	65
3.4.3 Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinin İşlenişine Dair Bulgular.....	67
3.4.4 Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinden Beklentilerine Dair Bulgular	70

3.4.5 Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinden Neler Öğrendiklerine Dair Bulgular	72
3.4.5.1 Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinin Öğrencilere Sağladığı Katkılarına Dair Bulgular	74
3.4.5.2 Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinde Öğrendiklerini Günlük Yaşamda ve Diğer Derslerde Kullanmalarına Dair Bulgular	75
3.4.6 Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinde Karşılaştıkları Sıkıntılara Dair Bulgular	76
3.4.7 Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinin Kitabına Dair Bulgular	78
3.4.8 YGS ve LYS’de Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersiyle İlgili Soru Sorulmasına Dair Bulgular	80
3.4.9 Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinin Zorunlu Olmasına Dair Bulgular	83
4. Bölüm, Sonuç, Tartışma ve Öneriler	87
4.1 Sonuçlar	87
4.1.1 Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojileri Hakkındaki Görüşlerine Dayalı Sonuçlar	87
4.1.2 Öğrencilerin Bilgisayar Kullanma Yeterliliği Hakkındaki Görüşlerine Dayalı Sonuçlar	88
4.1.3 Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersi Hakkındaki Görüşlerine Dayalı Sonuçlar	89
4.2 Öneriler	92
4.2.1 Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler	92
4.2.2 İleride Yapılacak Araştırmalara Yönelik Öneriler	94
Kaynakça	95
Ekler	100
Özgeçmiş ve İletişim Bilgileri	114

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1. Ortaöğretim Kurumlarındaki Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinin Durumuna Ait Çizelge	5
Tablo 2. Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması Yaşa Göre Bilgisayar ve İnternet Kullanım Oranları	7
Tablo 3. Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Araştırması Eğitim Durumuna Göre Bilgisayar ve İnternet Kullanım Oranları	8
Tablo 4. Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Araştırması Hanelerde Bilişim Teknolojileri Bulunma Oranı	9
Tablo 5. Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımları	21
Tablo 6. Öğrencilerin Yaşa Göre Dağılımları	22
Tablo 7. Öğrencilerin Evlerindeki Bilgisayar Durumu	22
Tablo 8. Öğrencilerin Evlerindeki İnternet Bağlantısı Durumu	23
Tablo 9. Öğrencilerin Günlük Ortalama Bilgisayar ve İnternet Kullanım Süreleri	23
Tablo 10. Öğrencilerin Önem ve Kullanım Sıklığına Göre Bilgisayar ve İnterneti Birinci Öncelikli Kullanım Amaçları	24
Tablo 11. Öğrencilerin Önem ve Kullanım Sıklığına Göre Bilgisayar ve İnterneti İkinci Öncelikli Kullanım Amaçları	24
Tablo 12. Öğrencilerin Önem ve Kullanım Sıklığına Göre Bilgisayar ve İnterneti Üçüncü Öncelikli Kullanım Amaçları	25
Tablo 13. Öğrencilerin Teknolojik Gelişmeleri Nasıl Takip Ettiklerine Dair Bulgular	26
Tablo 14. Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Öğrenciler Açısından Ne Anlam İfade Ettiğine Dair Bulgular	27
Tablo 15. Bilgi ve İletişim Teknolojileri Araçlarına Dair Bulgular	30
Tablo 16. Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Neden Önemli Olduğuna Dair Bulgular	33

Tablo 17. Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Nasıl Öğrenilmesi Gerektiğine Dair Bulgular	39
Tablo 18. Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojileriyle Hayatın Hangi Alanlarında Karşılaştıklarına Dair Bulgular	42
Tablo 19. Öğrencilerin Bilgisayar Kullanma Yeterliliğine Dair Bulgular	47
Tablo 20. Bilgisayar Kullanma Yeterliliğinin Nasıl Kazanıldığına Dair Bulgular	49
Tablo 21. Öğrencilerin Dersin İçeriğinde Olmasını İstedikleri Donanımla İlgili Konulara Dair Bulgular	57
Tablo 22. Öğrencilerin Dersin İçeriğinde Olmasını İstedikleri Yazılımla İlgili Konulara Dair Bulgular	58
Tablo 23. Öğrencilerin Dersin İçeriğinde Olmasını İstedikleri İnternetle İlgili Konulara Dair Bulgular	59
Tablo 24. Öğrencilerin Dersin İçeriğinde Olmasını İstedikleri Diğer Konulara Dair Bulgular	60
Tablo 25. Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersini Alma Sebeplerine Dair Bulgular	64
Tablo 26. Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersini Almak İstememe Sebeplerine Dair Bulgular	66
Tablo 27. Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinin İşlenişine Dair Bulgular	68
Tablo 28. Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinden Beklentilerine Dair Bulgular	70
Tablo 29. Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinin Beklentilerini Karşılayıp Karşılamadığına Dair Bulgular	70
Tablo 30. Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinde Neler Öğrendiklerine Dair Bulgular	73
Tablo 31. Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinde Karşılaştıkları Sıkıntılara Dair Bulgular	76

Tablo 32. Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinin Kitabına Dair Bulgular	78
Tablo 33. Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinin Kitabındaki Eksikliklere Dair Bulgular	79
Tablo 34. YGS ve LYS’de Neden Soru Sorulmalıdır ile İlgili Bulgular	80
Tablo 35. YGS ve LYS’de Neden Soru Sorulmamalıdır ile İlgili Bulgular	82
Tablo 36. Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinin Zorunlu Olmasına Dair Bulgular	83
Tablo 37. Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinin Neden Zorunlu Olmasına Dair Bulgular	84
Tablo 38. Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinin Nasıl Zorunlu Olmasına Dair Bulgular	84

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin (BİT) hayatın her alanına girdiği günümüzde bu teknolojiler, küçük yaşlardan itibaren insan hayatında yer almakta ve yoğun bir şekilde kullanılmaktadır. Bulduğumuz çağda çok hızlı bir şekilde gelişen ve toplumlarda büyük değişikliklere yol açan bu teknolojiler; toplumun yapısında ve işleyişinde değişmelere, yeni görüşlerin ortaya çıkmasına önyak olmuştur (İpek, 2001).

BİT'teki gelişmelerle birlikte toplumların bilgi toplumlarına dönüştüğü ve bilgi toplumunun en büyük sermayesi olan bilginin en iyi şekilde kullanıldığı bir dönemde yaşamaktayız (Şimşek, 2002; Alkan, 1998). Tüm toplumlar bilgi toplumunun gerekleri arasında yer alan BİT'i kullanmak, üretmek ve bu teknolojileri hayatın bir parçası haline getirmek için çaba sarf etmektedirler (Akkoyunlu, 1998). Bunun bir sonucu olarak yaşadığımız toplumda insanların beklentileri farklılaşmış ve bireyden beklenen en önemli özelliklerden biri BİT'i etkili bir şekilde kullanmak olmuştur (Tandoğan, 1998). Bundan dolayı bulduğumuz çağda, bilgiyi işleme becerisine sahip bireylerin ve toplumların başarılı olacağı söylenmektedir (Huitt, 1999; akt. Odabaşı, 2010).

Bunun bir göstergesi olarak, toplumun her ferdi BİT'i hayatının bir parçası olarak görmekte veya bunu kullanmak zorunda kalmaktadır (Odabaşı ve Gündüz, 2004). Toplumda yer alan herkes, bu teknolojileri nasıl kullanabilirim ve bu teknolojilerden azami ölçüde nasıl faydalanabilirim düşünmeye başlamıştır. İnsanlar ancak bu şekilde bilgi toplumunun ferdi olarak yaşamlarını sürdürebilirler (Akar, 2003; Çakmak, 2001).

Bu nedenle BİT'i bilmek ve kullanmak ön plana çıkmaktadır. BİT; “Bilginin elde edilmesini sağlayan ve insanlar arasında ve de elektronik sistemlerin kendi aralarında farklı iletişim tarzlarını kolaylaştıran tüm teknolojileri kapsamaktadır” (Vural,

2006:1). Bir başka tanıma göre BİT'i; "Bilginin aktarımını sağlayan her türlü teknolojik araç" (Kurtoğlu, 2009) olarak tanımlayabiliriz.

BİT, bulunduğumuz çağla birlikte dünyanın üstünlük sağlamak amacıyla kullandığı en önemli güç haline gelmiştir (DPT, 2000). Bu teknolojileri verimli ve etkin bir şekilde kullanan toplumların daha güçlü olacağı kaçınılmaz bir hal almıştır. Bütün ülkelerin üzerinde düşündüğü ve yarıştığı bir olgu haline gelmiştir. Ülkelerin gelişmişliği bu teknolojilerden faydalanma ve bu teknolojilerdeki yeterlilikleriyle ölçülmektedir (Deryakulu, 2007).

DPT tarafından yayımlanan Onuncu Kalkınma Planında; BİT'le ilgili olarak ülkelerin rekabet gücünün artırılması, refah düzeyinin yükseltilmesi ve nitelikli istihdamın geliştirilmesi bakımından taşıdığı önemin giderek artmasına vurgu yapılmıştır. BİT'ten mobil cihazların ve internetin küresel düzeyde hızla yaygınlaşmasından dolayı bilgi tabanlı ürünlere ve hizmetlere talebin arttığı ifade edilmiştir. Ayrıca ülkelerin bilgi tabanlı ekonomilere dönüşümlerinin hızlandığı belirtilmiştir (DPT, 2013).

Eyidoğan (2009) bilgi toplumu olmayı isteyen ve bu yolda çaba harcayan toplumların, BİT'i etkili kullanmaları gerektiğini ve bunun da BİT okuryazarlığı ile olacağını belirtmiştir. Bilgi çağı olarak da ifade edilen bulunduğumuz çağda, BİT okuryazarlığının sağlanmasında en önemli görev eğitim sistemine düşmektedir. Eğitim sisteminin çağın gereklerine uygun ve değişimi takip eden bir yapıda olması gerekmektedir. "Çağdaş toplumlarda gelişmişlik düzeyleri eğitim sistemleriyle ölçülmektedir. Gelişmişliğin; bilgi ve iletişim teknolojilerindeki hızlı değişmelere uyum sağlama becerisi, bilim ve teknoloji üretme düzeyi, yaratıcı ve üretken bireyler yetiştiren eğitim sistemleri ile mümkün olacağı belirtilmektedir" (Çelen, Çelik ve Seferoğlu, 2011:4).

BİT'teki hızlı değişme eğitim sisteminin de toplumun ihtiyaçlarına ve çağın gereklerine göre yenilenmesi gerektiğini ortaya çıkarmıştır. Bundan dolayı eğitimin her bileşenini, günün ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde yenilemek gerekir (Çelen, Çelik ve Seferoğlu, 2011). Ayrıca öğrenilmesi gereken bilgilerin sürekli artması ve bilginin sürekli değişkenlik göstermesi, bilgiye ulaşma yollarının öğretilmesini gerekli kılmıştır (Taşkiran, 2006). Bunu da ancak BİT'i etkili bir şekilde öğretip ve bu teknolojileri kullanarak yapabiliriz.

Onuncu Kalkınma Planında da eğitim sisteminin temel amacı “Düşünme, algılama ve problem çözme yeteneği gelişmiş, demokratik değerleri ve milli kültürü özümsemiş, paylaşma ve iletişime açık, sanat ve estetik duyguları güçlü, özgüven ve sorumluluk duygusu ile girişimcilik ve yenilikçilik özelliklerine sahip, bilim ve teknoloji kullanımına ve üretimine yatkın, bilgi toplumunun gerektirdiği temel bilgi ve becerilerle donanmış, üretken ve mutlu bireylerin yetişmesi” (DPT, 2013:32) olarak ifade edilmiştir.

TÜBİTAK (2004) tarafından hazırlanan Ulusal Bilim ve Teknoloji Politikaları 2003-2023 Strateji Belgesinde eğitim alanında; “Bireyin yaratıcılık ve hayal gücünü geliştiren; bireysel farklılıkların gözetilmesi ve değerlendirilmesi ile her bireyin özellikleri doğrultusunda en üst düzeyde kendini geliştirebildiği; zaman ve mekân kısıtlamalarından arınmış, kendi özgün öğrenme teknolojilerini yaratmış ve değişim esnekliğiyle kendini yenileme gücüne sahip; öğrenme ve insan odaklı bir eğitim sistemine sahip olmak” hedefi belirtilmiştir.

Bilgi toplumlarında gelişmişlik düzeyinin temel göstergesi üretilen bilgi ve teknolojidir (Karasar, 2004). Bunun yanında bu teknolojileri yaşama adapte etme ve azami şekilde kullanmakta gereklidir. Bu da ancak eğitim yoluyla sağlanmaktadır.

Ülkemizde her türdeki eğitim kurumlarında eğitim ve öğretim hizmetlerini planlamak, programlamak, yürütmek, takip ve denetim altında tutmak Milli Eğitim Bakanlığına aittir (MEB, 1992). MEB’de çağa uygun ve bilgisayar etkin bir şekilde kullanan bireyler yetiştirmek için bilgisayar öğretimi çalışmalarına başlamıştır.

Türkiye’de bilgisayarın öğretim hizmetinde kullanılması ile ilgili çalışmalar, ortaöğretimde bilgisayarla öğretim konusunun gündeme gelmesi ile başlamıştır. 1984 yılında Ortaöğretimde Bilgisayar Eğitimi İhtisas Komisyonu kurulmuş, 1987–1988 öğretim yılında tüm ortaöğretim kurumlarında bilgisayar dersleri konulmuştur (METARGEM, 1991; akt. Kural Er ve Güven, 2008). Bilgisayar-I ismiyle ortaöğretime yönelik olmak üzere 1992 yılında ilk bilgisayar dersi programı hazırlanmış, ancak 2000 yılı Aralık ayında Tebliğler Dergisinde yürürlüğe konmuştur (MEB, 2000).

Ülkemizde ortaöğretim kurumlarında eğitim süresi 2005-2006 eğitim-öğretim yılından itibaren 4 yıla çıkarılmıştır. Bu değişiklikle birlikte ders programlarında

değişikliklere gidilmiş bazı yeni dersler müfredata eklenmiştir. Bu derslerden biri de Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersidir.

Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersi TTKB'nin 14.07.2005 tarih ve 193 sayılı kararıyla kabul edilmiştir. Bu karar doğrultusunda 27.09.2005 tarih ve 329 sayılı karar ile öğretim programı kabul edilmiş ve 2005-2006 eğitim-öğretim yılında 9. sınıflardan başlamak üzere kademeli olarak uygulanmaya başlanmıştır. Bu ders mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında zorunlu, diğer ortaöğretim kurumlarında ise seçmeli ders olarak okutulmaya başlanmıştır.

TTKB'nin 14.08.2012 tarih ve 124 sayılı kararıyla ortaöğretim kurumlarının 9. sınıflarına ait haftalık ders çizelgelerinde değişikliğe gidilmiştir. Yapılan bu değişiklikle Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersi 18 dersin bulunduğu 2. grup seçmeli dersler arasında yer almıştır. Tüm ortaöğretim kurumlarında haftada 1 veya 2 saat seçmeli olarak okutulması kararlaştırılmıştır.

TTKB'nin 27.09.2005 tarih ve 329 sayılı kararı ile kabul edilen öğretim programında Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin, öğrencileri günlük etkinliklerinde yeni geliştirilen teknolojileri kullanarak hızla değişen dünyada yer almaya hazırlayacağı belirtilmiştir. Ayrıca öğretim programında Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersi ile öğrencilerde aşağıdaki becerilerin geliştirilmesi planlanmaktadır. Bunlar;

- Bilgiye ayırt edici biçimde ulaşma, araştırma, analiz etme, paylaşma ve yaratıcı biçimde sunabilme,
- Farklı toplum ve kültürlerdeki insanların düşünce ve deneyimlerine BİT'i kullanarak hızlı bir şekilde ulaşabilme,
- Bireysel kararlar verebilme ve bağımsız düşünebilme,
- BİT'i; evde, işyerinde, şu andaki ve gelecekteki etkinliklerinde nerede ve ne zaman kullanacaklarını ayırt edebilme becerilerini geliştirir.

TTKB'nin 28.03.2013 tarih ve 18 sayılı kararıyla ortaöğretim kurumlarının 10., 11. ve 12. sınıflarına ait haftalık ders çizelgelerine dair değişikliğe gidilmiştir. Bu değişiklikte Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersi, tüm ortaöğretim kurumlarında seçmeli dersler arasında yer almıştır. Bu değişikliğe ait bilgiler Tablo 1'de belirtilmiştir.

Tablo 1. Ortaöğretim Kurumlarındaki Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinin Durumuna Ait Çizelge

Okul	Durumu	10. Sınıf	11. Sınıf	12 Sınıf
Genel Lise	Seçmeli	1-2 Saat	1-2 Saat	1-2 Saat
Anadolu Lisesi	Seçmeli	1-2 Saat	1-2 Saat	1-2 Saat
Fen Lisesi	Seçmeli	1-2 Saat	1-2 Saat	1-2 Saat
Sosyal Bilimler Lisesi	Seçmeli	1-2 Saat	1 Saat	1 Saat
Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi	Seçmeli	1-2 Saat	1-2 Saat	1-2 Saat
Anadolu Öğretmen Lisesi	Seçmeli	1-2 Saat	1-2 Saat	1-2 Saat
İmam Hatip ve Anadolu İmam Hatip Lisesi	Seçmeli	1-2 Saat	1-2 Saat	1-2 Saat
Teknik ve Anadolu Teknik Lise	Seçmeli	1-2 Saat	1-2 Saat	1-2 Saat
Meslek ve Anadolu Meslek Lisesi	Seçmeli	1-2 Saat	1-2 Saat	1-2 Saat
Anadolu Sağlık Meslek Lisesi	Seçmeli	1-2 Saat	1-2 Saat	1-2 Saat

Tablo 1’de görüldüğü gibi Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersi tüm ortaöğretim kurumlarının 10., 11. ve 12. sınıflarda seçmeli ders olarak 1 veya 2 saat okutulmaktadır.

Öğretim Programında Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersiyle ilgili 34 tane amaç belirtilmiştir. Bu amaçlar; Bilgi teknolojisi temel kavramları, Bilgisayarı kullanma ve yönetme, Kelime işlem programı, Elektronik tablolama programı, Veri tabanı programı, Sunu programı, İnternet ve iletişim konularını kapsamaktadır. Öğretim programında yer alan amaçlar EK-1’de verilmiştir.

Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersi 7 üniteden oluşmaktadır. Bunlar; Bilgi teknolojisinin temel kavramları, Bilgisayarı kullanma ve yönetme, Kelime işlem programı, Elektronik tablolama programı, Veri tabanı programı, Sunu programı, İnternet ve iletişimdir. 1. Ünite olan Bilgi teknolojisinin temel kavramları ünitesinde; Başlangıç, Bilgi teknolojisi ve toplum, Donanım, Depolama, Yazılım, Bilgisayar ağları ve güvenlik, Telif hakları ve hukuk konuları yer almaktadır. 2. Ünite Olan Bilgisayarı kullanma ve yönetme ünitesinde; Başlangıç, Masaüstü ekran

görüntüsünün yapılandırılması, Basit düzenlemeler yapma, Dosyaları düzenleme ve yazdırma konuları yer almaktadır. 3. Ünite olan Kelime işlem programı ünitesinde; Başlangıç, Temel işlemler, Biçimlendirme, Sayfa biçimlendirme, Yazdırma ve ileri düzey özellikler konuları yer almaktadır. 4. Ünite olan Elektronik tablolaştırma ünitesinde; Başlangıç, Temel işlemler, Formüller ve fonksiyonlar, Biçimlendirme, İleri özellikler konuları yer almaktadır. 5. Ünite olan Veri tabanı programı ünitesinde; Başlangıç, Veri tabanı yaratma, Formların kullanımı, Bilgiye erişim ve raporlama konuları yer almaktadır. 6. Ünite olan Sunu programı ünitesinde; Başlangıç, Temel işlemler, Biçimlendirme, Grafik ve şemalar, Yazdırma ve dağıtma, Slayt gösteri efektleri ve bir slayt gösterisini görüntüleme konuları yer almaktadır. 7. Ünite olan İnternet ve iletişim ünitesinde; Başlangıç, Web’de dolaşma, Web’de arama, Yer işaretleri, Elektronik posta, İletiler, İletinin iletilmesi ve İleti yönetimi konuları yer almaktadır.

Sulak ve Sümbül (2007) yaptığı araştırmada Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersi programını; amaçlar, içerik, araç-gereçler, öğrenme-öğretme süreci ve değerlendirme boyutlarında incelemiştir. Araştırma sonuçlarına göre; dersin içeriğinin öğrencileri günlük yaşama hazırlamak için yeterli olduğu, dersin amaçlarının ve araç-gereçlerinin yeterli olduğu fakat 2 saatlik ders süresinin amaçlar için yetersiz olduğu görülmüştür. Yapılan bu araştırmanın sonuçlarına göre o günkü şartlarda Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersi, öğrencileri günlük yaşama hazırlamak için yeterli görülmüştür. BİT’i etkili kullanmak ve bu teknolojiler hakkında bilgi sahibi olmak için çağın gereklerine uygun, güncel içeriğe sahip Bilgi ve İletişim Teknolojisi derslerinin büyük önemi vardır (Akbiyık ve Seferoğlu, 2009). Fakat bu araştırma 2005 yılında hazırlanan öğretim programı için ve o günkü şartlarda yapılmıştır. Aradan yıllar geçmiş, BİT’teki gelişmeler büyük bir hızla devam ederken halen aynı öğretim programı ve aynı ders içeriği kullanılmaktadır.

BİT’teki gelişmeler hızla devam etmekte ve bununla beraber birçok teknoloji ve içerik oluşmaktadır. Bilgi çağına ayak uydurabilmek için bireyin ve toplumun her bileşeninin bu gelişmelere uyum sağlaması zorunluluk haline gelmiştir. Eğitim kurumları bu teknolojileri rahatlıkla kullanabilen, bilgiyi üreten, sınıflandıran, sunan ve paylaşan bireyler yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Bundan dolayı eğitim kurumlarında okutulmakta olan ders içeriklerinin bulunduğumuz toplumun amaçlarına ve bireyin ihtiyaçlarına uygun olmalıdır (Sulak, 2002; Yüksel, 2000).

Günümüzde BİT toplumun her alanına girmiş bulunmaktadır. İnsanlar her alanda bu teknolojilerle karşı karşıya gelmektedir. Birçok alanda bu teknolojileri kullanmak zorunluluk haline gelmiş, hatta bazı mesleklerde ön koşul haline getirilmiştir. Dolayısıyla Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersi, bireyin ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte olmalıdır. Bu da ancak öğretim programının ve dersin tüm bileşenlerinin çağın gereksinimlerine uygun nitelikte olmasıyla mümkündür.

TUİK tarafında 2012 yılı ve 2013 yılının ilk üç ayına ait yapılan “*Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması*” sonuçlarından elde edilen yaş grubuna göre bilgisayar ve internet kullanım oranları Tablo 2’de belirtilmiştir.

Tablo 2. Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması Yaşa Göre Bilgisayar ve İnternet Kullanım Oranları

Yaş Grubu	2012 Bilgisayar Kullanım Oranı	2013 (Ocak-Mart) Bilgisayar Kullanım Oranı	2012 İnternet Kullanım Oranı	2013 (Ocak-Mart) İnternet Kullanım Oranı
16-24	68,5	70,6	67,7	68,7
25-34	59,1	59,6	58,5	58,8
34-44	43,6	47	42,6	45,6
45-54	26,7	26,1	25,5	24,9
55-64	12,5	11,9	11,9	11,1
65-74	3,8	4,4	3,6	4,2

Tablo 2’de görüldüğü gibi Türkiye’de 2012 yılında bilgisayar ve internet kullanımının en yüksek olduğu yaş aralığı 16-24’tür. Bilgisayar kullanım oranı bu yaş aralığında %68,5’tir. Bu yaş aralığında internet kullanım oranı ise %67,7’dir. 2013 yılında bilgisayar ve internet kullanımının en yüksek olduğu yaş aralığı yine 16-24 yaş aralığıdır. Bu yaş aralığında bilgisayar kullanma oranı %70,6’ya yükselmişken, internet kullanım oranı %68,7’ye yükselmiştir.

Hane halkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması sonuçlarından elde edilen eğitim durumuna göre bilgisayar ve internet kullanım oranları Tablo 3’de belirtilmiştir.

Tablo 3. Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Araştırması Eğitim Durumuna Göre Bilgisayar ve İnternet Kullanım Oranları

Eğitim Durumu	2012 Bilgisayar Kullanım Oranı	2013 (Ocak-Mart) Bilgisayar Kullanım Oranı	2012 İnternet Kullanım Oranı	2013 (Ocak-Mart) İnternet Kullanım Oranı
Bir Okul Bitirmedi	3,5	3	3,5	2,6
İlkokul	18,7	19	17,7	17,9
İlköğretim / Ortaokul ve Dengi	58,7	61,3	57,6	59,4
Lise ve Dengi	77,3	75,9	76,4	74,5
Yüksekokul, Fakülte ve Daha Üstü	93,3	92,4	93	91,7

Tablo 3’de görüldüğü gibi Türkiye’de eğitim durumu arttıkça bilgisayar ve internet kullanım oranı artmaktadır. lise ve dengi okullarda olanların, 2012 yılında bilgisayar kullanım oranı %77,3 iken internet kullanım oranı %76,4’tür. 2013 yılının ilk üç ayında bu oran sırasıyla %75,9 ve %74,5’dir.

Bilgisayar ve internet kullanımının, ortaöğretim çağındaki öğrencilerde yaygın olduğu yapılan araştırmada ortaya konulmuştur. Bu kadar yaygın kullanılan bu teknolojilerin eğitiminin, öğrencilerin ihtiyaçlarına göre verilmesi önemlidir. Öğrencilerin bulunduğu çağın aktif bir üyesi olarak yaşamını devam ettirebilmesi için öğrencilere verilen bilginin çağın gereklerine göre olması gerekmektedir.

Aynı araştırma sonuçlarına göre hanelerde bilişim teknolojilerinin bulunma oranları Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Araştırması Hanelerde Bilişim Teknolojileri Bulunma Oranı

Bilişim Teknolojisi	2012	2013 (Ocak-Mart)
Masaüstü Bilgisayar	31,8	30,5
Taşınabilir Bilgisayar (Dizüstü, Netbook, Tablet)	27,1	37,9
Taşınabilir Bilgisayar (Dizüstü, Netbook)	31,4	-
Tablet Bilgisayar	-	8,1
Cep Telefonu (Akıllı telefonlar dâhil)	93,2	93,7
Sabit Hatlı Telefon	45,2	37,9
Oyun Konsolu	4,6	5
Dijital Fotoğraf Makinesi / Kamera	27,1	28,1
DVD / VCD / Divx Oynatıcı	35	30,6
Hiç Biri	2,9	3,1

Tablo 4’de görüldüğü gibi Türkiye’de hemen hemen her evde bir BİT aracı bulunmaktadır. Ayrıca hanelerde internet kullanım oranı 2012 yılında 47,2 iken 2013 yılının ilk üç ayında bu oran 49,1’e yükselmiştir.

MEB’in bilgi toplumunun gereklerini karşılama yolunda yaptığı son projelerden biri “Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH)” projesidir. Bu proje kapsamında; ortaöğretim kurumlarından başlamak üzere ilköğretim ve okul öncesi eğitim kurumlarında yer alan 570.000 dersliğe etkileşimli tahta kurulacak ve internet ağ alt yapısı döşenecektir. Bunun yanında öğrencilere ve öğretmenlere tablet bilgisayar verilecektir (MEB, 2011). Okullarımızda bu teknolojilerin etkin bir şekilde kullanılması için öğrencilerimizin bu teknolojileri kullanmayı öğrenmeleri gerekmektedir. Bu teknolojileri öğrenmenin yolu ise Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinden geçmektedir. Bu teknolojiler faydalı bir şekilde kullanılmadığı zaman bu teknolojilerin olmasının da bir faydası olmayacaktır. Bu yüzden Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin öğretim programının günümüz teknolojileri dikkate alınarak öğrencilerin ihtiyaçlarına göre yenilenmesi gerekmektedir. Dersin içeriğinde;

etkileşimli tahta, tablet ve buna benzer öğrencinin günlük hayatta karşılaştığı teknolojilerin olması gereklidir.

Yıldız ve Seferoğlu (2013) tarafından yapılan araştırma sonuçlarına göre FATİH projesi tarafından öğrencilere verilecek tabletlerin öğrenciler tarafından etkin kullanılabilmesi için, BİT okuryazarı olmaları gerekmektedir. Bu yüzden Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersi önem arz etmektedir. Bu dersin çağın gereklerine ve öğrencilerin ihtiyaçlarına göre verilmesi kaçınılmaz bir hal almıştır.

Ülkemizde eğitim kurumlarında, BİT'ten yararlanma olanağı gün geçtikçe artmaktadır. Bu araçların niceliği kadar niteliği de önemlidir (Tor ve Erdem, 2004). Bu teknolojilerin kullanımı ve etkin bir şekilde yönetimi daha büyük önem arz etmektedir (Sezer, 2011). Bu da ancak çağın gereklerine uygun BİT eğitimi ile mümkündür.

Günümüz dünyasında eleştirel düşünce, etkin problem çözme ve bilgisayar okuryazarlığı gibi yeterliliklere sahip olmadan diploma sahibi olmak bir anlam ifade etmemektedir. Bugünün ekonomileri daha hizmete yönelik, daha bilişim teknolojilerine dayalı ve bu nedenle daha çok bilgisayar becerisine sahip olmayı gerektirmektedir. Bilgisayar okuryazarı olmak artık çalışma hayatında başarının ön koşullarından biridir. Kaliteli bir eğitimin gençleri, bu tür becerilerle donatması gerekmektedir (MEB, 2009). Ancak verilen eğitimin gereksinimlere ve bu hedeflere uygun olup olmadığı araştırılması gereken bir konudur. Çünkü BİT'teki gelişme diğer alanlardan daha hızlı olmaktadır. Dolayısıyla Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersi öğretim programının ve dersin içeriğinin sürekli güncellenmesi gerekmektedir (Kural Er ve Güven, 2008).

BİT'teki gelişmenin getirdiği olumlu etkinin yanında olumsuz etkileri de bulunmaktadır. Bireylere, güncel teknolojilerin öğretilmesinin yanında bu teknolojilerin olumsuz etkilerinden de korunmayı öğretmek de gereklidir. Bu da ancak çağın gereklerine uygun BİT eğitimi ile mümkündür.

BİT'in hayatımızda kapladığı yerin artması ve bu teknolojilere ulaşma olanağının kolaylaşması sonucunda bilgisayar ve internet bağımlılığı denen bağımlılık türleri ortaya çıkmıştır. Oyun, internet, bilgisayar gibi teknolojilerin yoğun kullanılması sosyal, akademik ve psikolojik sorunlar oluşturabilmektedir (URL1). Bu sorunların

önlenmesinde eğitim kurumlarına büyük görev düşmektedir. Bu da ancak etkin ve verimli bir BİT eğitimi ile mümkündür.

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu ile Türkiye Yeşilay Cemiyeti arasında internet bağımlılığı ve güvenli internet kullanımı protokolü imzalanmıştır. Protokol kapsamında bilişim teknolojileri, internetin güvenli kullanımı ve teknoloji bağımlılığı konularında toplumda ve özellikle gençlerde farkındalık oluşturmak amaçlanmaktadır. Ayrıca ilkokul, ortaokul ve lise düzeylerinde öğrencilerin karşılaştıkları cinsel içerik ve istismar, siber zorbalık, şiddet, sanal kumar ve benzeri durumların incelenerek bu tip olumsuzlukların engellenmesi için yöntemler geliştirileceği belirtilmiştir (URL2, 2013). Ancak bu tür çalışmaların yaygınlaştırılması hatta her bir öğrencide farklılık oluşması için bu konuların Bilgi ve İletişim Teknolojisi derslerinde ele alınması hedeflenebilir.

Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesinde İnternet Bağımlılığı adı altında bir poliklinik açılmıştır. 2012 yılında açılan internet bağımlılığı polikliniği, bu bağımlılığı; iş yeri ve okul performansının düşmesi, uyku bozukluğu sosyal yaşamdan geri çekilme ve kas-iskelet sistemi problemleri olan bir ruhsal hastalık olarak tanımlamıştır (URL3).

Bilişim teknolojilerini, bireyin verimliliğini ve performansını arttıracak, kendisine ve çevresine zarar vermeyecek şekilde kullanmayı öğrenmesi önemli bir konudur. Ortaöğretim düzeyinde bilişim teknolojilerinin öğrenilmesine yönelik seçmeli Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin önemi büyüktür. Ancak bu dersin öğrencilerin beklentilerini ne kadar karşıladığı, dersin içeriğinin ne kadar güncel olduğu araştırılması gereken önemli bir konudur. Bu araştırma kapsamında lise öğrencilerinin bilişim teknolojileri alanında neleri öğrenmeyi bekledikleri ve var olan dersin bu beklentileri karşılamada ne kadar yeterli olduğu incelenerek bu derste yer alması gereken bilgi ve becerileri belirlemeye çalışmak hedeflenmektedir.

1.1 PROBLEM CÜMLESİ

“Ortaöğretim dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersine yönelik görüşleri, dersten beklentileri ve öğrenmek istedikleri konular nelerdir?” sorusu bu araştırmanın problemini oluşturmaktadır.

1.2 ALT PROBLEMLER

- 1) Öğrencilerin BİT’le ilgili görüşleri nelerdir?
  - a) BİT öğrenciler için ne anlam ifade etmektedir?
  - b) BİT’in önemi hakkında öğrencilerin görüşleri nelerdir?
  - c) BİT’i bilmekle ilgili öğrencilerin görüşleri nelerdir?
  - d) BİT’in nasıl öğrenileceğiyle ilgili öğrencilerin görüşleri nelerdir?
  - e) Öğrenciler hayatta hangi alanlarda bu teknolojilerle karşılaşmaktadırlar?
- 2) Öğrencilerin bilgisayar kullanma yeterliliğiyle ilgili görüşleri nelerdir?
  - a) Öğrenciler bilgisayar kullanma yeterliliklerini nasıl kazanmışlardır?
  - b) Bu yeterliliği kazanmada ilköğretimdeki bilgisayar dersinin faydası nedir?
  - c) Bu yeterliliği kazanmada Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin faydası nedir?
- 3) Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersiyle ilgili öğrencilerin görüşleri nelerdir?
  - a) Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinde gördükleri ve görmek istedikleri konularla ilgili görüşleri nelerdir?
  - b) Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin şu anki haliyle ilgili öğrenci görüşleri nelerdir?
  - c) Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin işlenişiyile ilgili öğrencilerin görüşleri nelerdir?
  - d) Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinden beklentileriyle ilgili görüşleri nelerdir?
  - e) Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinde neler öğrendikleriyle ilgili öğrenci görüşleri nelerdir?
  - f) Derste öğrencilerin karşılaştıkları sıkıntılarla ilgili görüşleri nelerdir?
  - g) Dersin kitabıyla ilgili öğrencilerin görüşleri nelerdir?
  - h) YGS ve LYS’de dersle ilgili soru sorulmasıyla ilgili görüşler nelerdir?
  - i) Dersin zorunlu olmasıyla ilgili öğrenci görüşleri nelerdir?

1.3 ÖNEM

BİT'teki gelişmeler toplumun her kesimini etkilemiştir. Yaşadığımız yüzyılda toplum yapısı bilgi toplumuna dönüşmüştür. Ülkeler arasında bilgi toplumu olma yolunda bir yarış başlamıştır. Ülkeler kalkınmada temel güç olarak BİT'i yaygınlaştırmayı, üretmeyi ve etkin bir şekilde kullanmayı görmektedir.

BİT'in yaşamın her alanına girdiği ve yaşamın her alanında etkin olarak kullanıldığı günümüzde bu teknolojilerin, özellikle de bilgisayarın herkes tarafından öğrenilmesi kaçınılmaz olmuştur. Toplumunu oluşturan bireylerin BİT okuryazarı olması hedeflenmektedir. Bu okuryazarlığın verilmesinde en önemli görev eğitim kurumlarına düşmektedir.

BİT'i kullanabilen, öğrenebilen ve bilgiyle ilgili her türlü işlem becerisine sahip bireylerin yetiştirilmesi bilgi çağında eğitim kurumlarından beklenen en önemli görevdir. Dünya genelinde eğitim sisteminin yapılandırılmasında buna önem verilmekte ve bireyin merkeze alınmasına özen gösterilmektedir. Bu yapılanma ile öğrencilerin BİT okuryazarı olmaları sağlanmaya çalışılmaktadır (Akkoyunlu ve Kurbanoglu, 2003).

Ortaöğretim kurumlarında Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersi ile çağın gereklerine uygun bireyler yetiştirilmesi istenmektedir. Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersleri TTKB'nin 14.07.2005 tarih ve 193 sayılı kararıyla kabul edilmiştir. Bu karar doğrultusunda 27.09.2005 tarih ve 329 sayılı karar ile öğretim programı kabul edilmiş ve 2005-2006 eğitim-öğretim yılında 9. sınıflardan başlamak üzere kademeli olarak uygulanmaya başlanmıştır. 2005 yılından itibaren Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin öğretim programında ve dersin içeriğinde hiçbir değişiklik yapılmamıştır. Bundan dolayıdır ki bu araştırma, ortaöğretim öğrencilerinin Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersine yönelik görüşlerinin ortaya konması, bulunduğumuz dönemde öğrencilerin dersle ilgili beklentilerinin ve öğrenmek istedikleri konuların ortaya konması açısından **önemlidir**.

Yapılan araştırmalar incelendiğinde yakın dönemde ortaöğretim öğrencilerinin Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersine yönelik görüşlerine başvurulmamıştır. Öğrencilerin bu dersten beklentileri ve öğrenmek istedikleri konularla ilgili araştırma yapılmamıştır.

Ayrıca BİT büyük bir hızla gelişirken, öğrencilerin hayatlarına birçok teknoloji girmişken TTKB 2005 yılından beri öğretim programında bir değişikliğe gitmemiştir. Yapılan bu araştırma, Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin çağın gereklerine ve öğrencilerin ihtiyaçlarına göre güncellenmesi açısından **gereklidir**.

Yapılan araştırmada öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersi ile ilgili görüşlerine başvurulmuştur. Bu araştırmada öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinden neler bekledikleri ve bu dersten neler öğrenmek istedikleri ortaya çıkarılmıştır. Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinde nasıl bir değişikliğe gidilmesi gerektiği, dersin öğrencilerin beklentilerine ve çağın gereklerine göre nasıl düzenlenmesi gerektiği ve öğretim programının nasıl yenilenebileceğiyle ilgili TTKB'ye ışık tutması açısından önemli ve **işlevseldir**.

1.4 SINIRLILIKLAR

1. Araştırma süreç olarak 2012-2013 eğitim-öğretim yılı ikinci dönemiyle,
2. Araştırma 9. sınıfta okuyan 30 öğrenciyle,
3. Araştırmada kullanılan veri toplama yöntemi görüşme yöntemi ile sınırlıdır.

1.5 SİMGELER VE KISALTMALAR

BİT: Bilgi ve İletişim Teknolojileri

DPT: Devlet Planlama Teşkilatı

FATİH: Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

TDK: Türk Dil Kurumu

TTKB: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

TUİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

BÖLÜM II

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, çalışma grupları, veri toplamada kullanılan araçlar ve bu araçların geliştirilmesi, araştırmanın bağlamı, verilerin toplanması ve verilerin analiziyle ilgili bilgiler yer almaktadır.

2.1 ARAŞTIRMA MODELİ

Ortaöğretim 9. sınıf öğrencilerinin Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersine yönelik görüşleri, dersten beklentileri ve öğrenmek istedikleri konuları belirlemeyi amaçlayan bu araştırmada nitel araştırma modelinin olgubilim (fenomenolojik) deseni kullanılmıştır.

Araştırma sözlük anlamıyla; “Bir gerçeği ortaya çıkarmak, bir sorunu çözümlenmek ve elde edilen verileri arttırmak için bilimsel yöntem ve tekniklerden yararlanılarak yapılan düzenli çalışma” (TDK, 2013) olarak tanımlanır. Nitel araştırma ise niteliksel verilerin kullanıldığı araştırma türüdür. Nitel araştırma “gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik bir sürecin izlendiği araştırma” (Yıldırım ve Şimşek, 2011:39) olarak tanımlanmaktadır. Nitel araştırma modeli dünyada gerçeğin birden çok olduğunu, aynı durumlarda farklı görüşlerin olabileceğini ve görüşlerin sosyal ortamlarda yapılandığını temel almaktadır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2012). “Nitел araştırmada amaç, araştırılan konu hakkında betimsel ve gerçekçi açıklamalar yapmaktır. Bunu sağlamak için toplanan verilerin ayrıntılı ve derinlemesine olmasına çalışılır. Bununla beraber, araştırmaya katılan bireylerin görüşleri ve deneyimleri de mümkün olduğunca doğrudan sunulmaktadır” (Balaban Salı, 2013).

Bu araştırmada kullanacağımız olgubilim deseni “farkında olduğumuz fakat derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır” (Yıldırım ve Şimşek, 2011:72). “Olgubilim araştırmalarında veri kaynakları araştırmanın odaklandığı olguyu yaşayan ve bu olguyu dışa vurabilecek veya yansıtabilecek bireyler ya da gruplardır” (Yıldırım ve Şimşek, 2011:74). Bu desende kullanılan veri toplama aracı genellikle gürüşmedir. Bu desende nitel araştırmaların doğasında olduğu gibi kesin sonuçlar vermese de bir olguyu daha iyi anlamamıza yardımcı olacak örnekler, açıklamalar ve yaşantılar verebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

“Olgular yaşadığımız dünyadan olaylar, deneyimler, algılar, yönelimler, kavramlar ve durumlar gibi çeşitli biçimlerde karşımıza çıkabilmektedir. Bu olgularda günlük yaşantımızda çeşitli biçimlerde karşılaşabiliriz. Ancak bu tanışıklık, olguları tam anlamıyla anladığımız anlamına gelmez. Bize tümüyle yabancı olmayan aynı zamanda da tam anlamını kavrayamadığımız olguları araştırmayı amaçlayan çalışmalar için olgubilim (fenomenoloji) uygun bir araştırma zemini oluşturur” (Yıldırım ve Şimşek, 2011:72).

2.2 ARAŞTIRMANIN BAğLAMI

Araştırma Adıyaman ili Gölbaşı ilçesinde bulunan Anadolu Lisesinde gerçekleşmiştir. Gölbaşı ilçesi yaklaşık yirmi sekiz bin nüfusa sahiptir. İlçenin eğitim seviyesi iyi ve okuma oranı yüksektir. Araştırma yapılan okul 1994 yılından beri Anadolu Lisesi olarak eğitim vermektedir. Başarı düzeyi orta seviyededir. Öğrenciler, ortaöğretime yerleştirme sınavıyla alınmaktadır. Araştırmanın yapıldığı 2012-2013 eğitim öğretim yılında okulun toplam öğrenci sayısı 251 dir. 2013 yılında üniversite sınavına giren 72 öğrencinin 32 tanesi 4 yıllık faktelere yerleşmiştir. Okulun 275 öğrenci kapasiteli kız öğrenci pansiyonu bulunmaktadır. Dolayısıyla okula diğer ilçelerden ve illerden birçok öğrenci gelmektedir. Okuldaki öğrencilerin cinsiyete göre dağılımlarında kız öğrencilerin büyük bir üstünlüğü bulunmaktadır. Okulda 4 idareci, 21 öğretmen ve 5 diğer personel olmak üzere 30 personel görev yapmaktadır. Okulun her sınıfında etkileşimli tahta bulunmaktadır. Okulun bilgisayar sınıfı ve internet bağlantısı mevcuttur. Öğrencilerin kullanımına açık 2400 kitap

bulunan kütüphanesi bulunmaktadır. Okul doğalgaz ile ısınmaktadır. Okulda eskrim, masa tenisi, satranç gibi birçok alanda sportif faaliyetler düzenlenmektedir.

2.3 ÇALIŞMA GRUBU

Araştırmanın çalışma grubunu, 2012-2013 eğitim öğretim yılında Adıyaman ili Gölbaşı ilçesindeki Anadolu Lisesinde okumakta olan 9. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışma grubunun 9. Sınıf öğrencilerinden oluşmasının sebebi ise Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin bu sınıf seviyesinde seçmeli olarak okutulmasıdır. Çalışma grubu, rastgele seçilmiş 15 kız ve 15 erkek öğrenci olmak üzere 30 öğrenciden oluşmaktadır.

2.4 VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırmada, ortaöğretim 9. sınıf öğrencilerinin Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersine yönelik görüşleri, dersten beklentileri ve öğrenmek istedikleri konuların belirlenmesi amacıyla gerekli veriler görüşme yöntemiyle toplanmıştır.

Nitel araştırmalarda en çok kullanılan veri toplama yöntemi görüşmedir. “Olgubilim deseninde de olgulara ilişkin yaşantıları ve anlamları ortaya çıkarabilmek için görüşmeler yapılır” (Büyüköztürk ve diğerleri, 2012:20). Görüşme, görüşülen kişiyle araştırmacı arasında araştırma amaçlarına yönelik bilgi edinmek için soru sorma ve cevaplama dayalı bir süreçtir (Balaban Salı, 2013). Görüşmenin amacı; bireyin deneyimlerinin, tutumlarının, düşüncelerinin ve buna benzer gözlenemeyen özelliklerinin gerçekçi bir şekilde ortaya çıkarılmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Araştırma kapsamında öğrencilerden verilerin toplanması için açık uçlu sorulardan oluşan form kullanılmıştır. Form hazırlanırken çeşitli aşamalar takip edilmiştir. İlk olarak gerekli literatür taraması yapılmıştır. Konuyla ilgili kitap, dergi, makale, tez vb. kaynaklar incelenmiştir. Literatür taramasından sonra ortaöğretimde okumakta olan ve Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersini alan öğrencilerle görüşmeler yapılarak, formda yer alabilecek sorular taslak olarak hazırlanmıştır. Taslak olarak hazırlanan form, uzman görüşüne başvurulması için tez danışmanı öğretim üyesine, çeşitli üniversitelerde görev yapan 5 öğretim üyesine (3 kişi Bilgisayar ve Öğretim

Teknolojileri Eğitimi alanından, 1 kişi Eğitim Programları ve Öğretim alanından, 1 kişi Ölçme ve Değerlendirme alanından) ve MEB’de görev yapan 7 öğretmene (5 kişi Bilişim Teknolojileri Öğretmeni, 2 kişi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni) gönderilmiştir. Uzmanlardan gelen öneriler doğrultusunda düzenlenen form uygulanmak üzere hazır hale getirilmiştir ve EK-2’de sunulmuştur.

2.5 VERİLERİN TOPLANMASI

Form hazırlandıktan sonra, veri toplama için öğrencilerle görüşmelere başlanmıştır. Görüşmeler 2012-2013 eğitim öğretim yılının ikinci döneminde yapılmıştır. 22 Nisan-17 Mayıs 2013 tarihleri arasında 26 günlük bir sürede görüşmeler tamamlanmıştır. Görüşme için öncelikle bir planlama yapılmıştır. Öğrencilerin derslerinin aksamaması için ders saati dışında öğrencilerle görüşme saati planlanmıştır. Bu planlama doğrultusunda öğrencilerle görüşülmüştür. Öğrencilerle görüşmeye başlamadan önce, görüşmeyle ilgili detaylı bilgiler (görüşmenin amacı, toplanan verilerin gizliliği, kayıt izni vb.) öğrencilere verilmiştir.

Görüşme esnasında öğrencilere hiçbir yönlendirme yapılmamıştır. Öğrencilerin rahat cevap verebileceği ortamlar sağlanarak görüşmeler yapılmıştır. Görüşme esnasında veri kayıplarının olmaması için, öğrencilerinde izniyle görüşmenin tamamı ses kayıt cihazıyla kaydedilmiştir. Öğrencilere, görüşme esnasında yapılan ses kayıtlarının araştırma bitiminde imha edileceği ve başka hiçbir amaç için kullanılmayacağı belirtilmiştir.

2.6 VERİLERİN ANALİZİ

Araştırmada görüşmeler ses kayıt cihazıyla kayıt altına alınmıştır. Kayıt altına alınan her görüşmeden sonra kayıt dosyası bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Bilgisayar ortamına aktarılan ses dosyaları kulaklık yardımıyla dikkatli bir şekilde araştırmacı tarafından dinlenerek Word belgesine aktarılmış ve kaydedilmiştir.

“Nitel araştırmalarda elde edilen verilerin analizinin güvenilir ve inandırıcı olması önemli bir ölçüttür” (Büyüköztürk ve diğerleri, 2012:245). Araştırmanın geçerliliğini ve güvenilirliğini arttırmak için çeşitli stratejiler kullanılmıştır. Öğrencilerin

kendilerini rahat hissetmeleri için uzun süreli etkileşim stratejisi kullanılmıştır. Bu şekilde öğrenciler zaman ilerledikçe araştırmacının etkisinden kurtularak daha rahat şekilde görüşlerini belirtmişlerdir. Bundan dolayı görüşmenin süresi yeterince uzun tutulmuştur. Diğer kullanılan bir strateji ise, katılımcı sayısının olabildiğince çok tutulmasıdır. Öğrencilerin görüşlerinden farklı ve özgün durumların ortaya çıkarılması açısından önemlidir. Katılımcı teyidi ile de araştırmanın geçerliliğinin sağlanması amaçlanmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Görüşmede elde edilen verilerin analiz edilebilmesi için içerik analiz yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi “Yazılı ve sözlü materyallerin sistemli bir analizidir. İnsanların söylediklerinin ve yazdıklarının açık talimatlara göre kodlanarak nicelleştirilmesi sayısallaştırılması sürecidir” (Balcı, 2010:212). Bir başka tanıma göre içerik analizi “Belirli kurallara dayalı kodlamalarla, bir metnin bazı sözcüklerinin daha küçük içerik kategorileri ile özetlendiği sistematik, yinelenebilir bir teknik olarak tanımlanır” (Büyüköztürk ve diğerleri, 2012: 240).

“İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Kavramlar bizi temalara götürür ve temalar sayesinde olguları daha iyi düzenleyebilir ve daha anlaşılır hale getirebiliriz. İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verilerin belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenlemek ve yorumlamaktır” (Yıldırım ve Şimşek, 2011:227).

Yıldırım ve Şimşek (2011) içerik analizinin yapılışında belirli aşamaların olduğunu belirtmiş ve bu aşamaları şöyle ifade etmiştir;

- Verilerin kodlanması: Bu aşamada eldeki veriler incelenerek anlamlı bölümlere ayrılır. Ayrılan bölümlerim kavramsal olarak ne anlama geldiği bulunmaya çalışılır.
- Temaların bulunması: İlk aşamada elde edilen kodları açıklayabilecek ve kodları belirli kategoriler altında toplayabilecek temalar oluşturulur.
- Verilerin kodlara ve temalara göre düzenlenmesi ve tanımlanması: Bu aşamada veriler okuyucunun anlayacağı bir dille tanımlanır, açıklanır ve sunulur.

- Bulguların yorumlanması: Bu aşamada bulgular yorumlanarak sonuçlar çıkarılır. Nitel araştırmalarda araştırmacı incelenen olguya yakın olduğu ve gerekirse o olguya ilişkin ilk elden deneyimler edindiği için, araştırmacı tarafından yapılan yorumlar değerlidir.

Araştırmada, araştırma soruları ve görüşmede yer alan boyutlardan yola çıkarak kodlamalar yapılmıştır. Yapılan bu kodlamalara ilişkin temalar oluşturulmuş ve veriler bu şekilde analiz edilmiştir. Temalar EK-3’de verilmiştir. Temalar, kodlar ve alt kodlar dikkate alınarak analiz edilen veriler anlaşılır bir dille sunulmuştur. Bulgular kısmında elde edilen bulgular verilmiş ve yorumlanmıştır. Araştırma verileri sunulurken ğrenci görüşlerinden doğrudan alıntılar yapılmıştır.

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırmada elde edilen bulgular ve bulgularla ilgili yorumlar yer almaktadır. Bulguları desteklemek amacıyla öğrenci görüşlerine yer verilmiştir. Öğrenci görüşleri verilirken, öğrencilere atanan kodlar kullanılmıştır.

3.1 ÖĞRENCİLERİN KİŞİSEL ÖZELLİKLERİ HAKKINDA BULGULAR

Bu bölümde öğrencilerin kişisel özelliklerine dair bulgular yer alacaktır. Bunlar; cinsiyete göre dağılımları, yaşa göre dağılımları, evlerinde bilgisayar olup olmadığı, evlerinde internet bağlantısı olup olmadığı, günlük ortalama bilgisayar ve internet kullanım süreleri, bilgisayar ve interneti en çok hangi amaçlar için kullandıkları ve teknolojik gelişmeleri nasıl takip ettikleri şeklindedir.

3.1.1 Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımları

Çalışılan öğrencilerin cinsiyete göre dağılımları Tablo 5’de belirtilmiştir.

Tablo 5. Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımları

Cinsiyet	f
Kız	15
Erkek	15

Tablo 5’de de görüldüğü 15 kız ve 15 Erkek olmak üzere toplam 30 öğrenci ile çalışılmıştır.

3.1.2 Öğrencilerin Yaşa Göre Dağılımları

Çalışılan öğrencilerin yaşa göre dağılımları Tablo 6’da belirtilmiştir.

Tablo 6. Öğrencilerin Yaşa Göre Dağılımları

Yaş	f
14	7
15	21
16	2

Tablo 6’da görüldüğü gibi çalışılan öğrencilerden 7 tanesi 14 yaşında, 21 tanesi 15 yaşında ve 2 tanesi 16 yaşındadır.

3.1.3 Öğrencilerin Evlerinde Bilgisayar Olup Olmadığına Dair Bulgular

Çalışılan öğrencilerin evlerinde bilgisayar olup olmadığına dair bulgular Tablo 7’de belirtilmiştir.

Tablo 7. Öğrencilerin Evlerindeki Bilgisayar Durumu

Bilgisayar Durumu	f
Var	18
Yok	12

Tablo 7’de görüldüğü gibi çalışılan öğrencilerden 18 tanesinin evinde bilgisayar bulunurken, 12 öğrencinin evinde bilgisayar bulunmamaktadır.

3.1.4 Öğrencilerin Evlerinde İnternet Bağlantısı Olup Olmadığına Dair Bulgular

Çalışılan öğrencilerin evlerinde internet bağlantısı olup olmadığına dair bulgular Tablo 8’de belirtilmiştir.

Tablo 8. Öğrencilerin Evlerindeki İnternet Bağlantısı Durumu

İnternet Bağlantısı Durumu	f
Var	13
Yok	17

Tablo 8’de görüldüğü gibi çalışılan öğrencilerden 13 tanesinin evinde internet bağlantısı bulunurken, 17 öğrencinin evinde internet bağlantısı bulunmamaktadır.

3.1.5 Öğrencilerin Günlük Ortalama Bilgisayar ve İnternet Kullanım Sürelerine Dair Bulgular

Çalışılan öğrencilerin günlük ortalama bilgisayar ve internet kullanım sürelerine dair bulgular Tablo 9’da belirtilmiştir.

Tablo 9. Öğrencilerin Günlük Ortalama Bilgisayar ve İnternet Kullanım Süreleri

Kullanım Süreleri	f
0-2 Saat	23
2-4 Saat	6
4-6 Saat	1

Tablo 9’da görüldüğü gibi çalışılan öğrencilerden 23 tanesi günlük ortalama 0-2 saat bilgisayar ve internet kullanırken, 6 öğrenci 2-4 saat ve 1 öğrenci 4-6 saat kullanmaktadır.

3.1.6 Öğrencilerin Bilgisayar ve İnterneti En Çok Hangi Amaçla Kullandıklarına Dair Bulgular

Çalışılan öğrenciler bilgisayar ve interneti, önem ve kullanım sıklığına göre, çeşitli amaçlar için kullanmaktadır. Birinci öncelikli kullanım amaçları, ders, sosyal ağlar, oyun oynama, internetten haber okuma, internetten araştırma yapma ve film seyretme şeklindedir. Elde edilen bu bulgular ve söylenme sıklıkları Tablo 10’da belirtilmiştir.

Tablo 10. Öğrencilerin Önem ve Kullanım Sıklığına Göre Bilgisayar ve İnterneti Birinci Öncelikli Kullanım Amaçları

Kullanım Amacı	f
Ders	12
Sosyal Ağlar	10
Oyun Oynamak	5
İnternette Haber Okuma	1
İnternette Araştırma Yapma	1
Film Seyretme	1

Tablo 10’da görüldüğü gibi çalışılan öğrencilerden 12 tanesi bilgisayar ve interneti birinci öncelik olarak ders amaçlı kullanırken diğer 18 öğrenci ise bilgisayar ve interneti ders dışındaki amaçlar için kullanmaktadır.

Çalışılan öğrencilerin bilgisayar ve interneti, önem ve kullanım sıklığına göre ikinci öncelikli kullanım amaçları Tablo 11’de belirtilmiştir.

Tablo 11. Öğrencilerin Önem ve Kullanım Sıklığına Göre Bilgisayar ve İnterneti İkinci Öncelikli Kullanım Amaçları

Kullanım Amacı	f
İnternette Araştırma Yapma	7
Sosyal Ağlar	6
Müzik Dinleme	6
Ders Amaçlı Kullanma	4
İnternette Haber Okuma	2
Film Seyretme	2
Oyun Oynamak	1
Tiyatro Dinleme	1
İnternette Gezinme	1

Tablo 11’de görüldüğü gibi çalışılan öğrencilerden 4 tanesi bilgisayar ve interneti ikinci öncelik olarak ders amaçlı kullanırken diğer 26 öğrenci ise bilgisayar ve interneti ders dışındaki amaçlar için kullanmaktadır.

Öğrencilerin bilgisayar ve interneti önem ve kullanım sıklığına göre üçüncü öncelikli kullanım amaçları Tablo 12’de belirtilmiştir

Tablo 12. Öğrencilerin Önem ve Kullanım Sıklığına Göre Bilgisayar ve İnterneti Üçüncü Öncelikli Kullanım Amaçları

Kullanım Amacı	f
İnternette Gezinme	6
Müzik Dinleme	6
Sosyal Ağlar	4
Oyun Oynama	4
Ders Amaçlı	4
Film Seyretme	2
Haber Okuma	2
On Parmak Yazı Çalışması	1
Diğer	1

Tablo 12’de görüldüğü gibi çalışılan öğrencilerden 4 tanesi bilgisayar ve interneti üçüncü öncelik olarak ders amaçlı kullanırken diğer 26 öğrenci ise bilgisayar ve interneti ders dışındaki amaçlar için kullanmaktadır.

3.1.7 Öğrencilerin Teknolojik Gelişmeleri Nasıl Takip Ettiklerine Dair Bulgular

Çalışılan öğrencilerden 20 tanesi teknolojik gelişmeleri takip ettiğini belirtmişken, 10 öğrenci teknolojik gelişmeleri takip etmediğini ifade etmiştir. Teknolojik gelişmeleri takip eden öğrencilerin nasıl takip ettiklerine dair çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Bu bulgulara göre; öğrenciler teknolojik gelişmeleri, internetten, televizyondan, gazeteden, dergiden ve teknoloji mağazalarından takip etmektedir. Elde edilen bulgular ve frekansları Tablo 13’de belirtilmiştir.

Tablo 13. Öğrencilerin Teknolojik Gelişmeleri Nasıl Takip Ettiklerine Dair Bulgular

Takip Şekli	f
İnternet	15
Televizyon	9
Gazete	4
Dergi	3
Teknoloji Mağazaları	1

Tablo 13’de görüldüğü gibi çalışılan öğrencilerin çoğunluğu tarafından teknolojik gelişmeler internette takip edilmektedir.

3.2 BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ HAKKINDA ÖĞRENCİLERİN GÖRÜŞLERİ

Bu bölümde, çalışma yapılan öğrencilerin BİT’le ilgili görüşlerine ilişkin bulgular yer alacaktır. Bu bulgular; BİT’in öğrenciler açısından ne anlam ifade ettiği, BİT’in önemi, öğrencilerin bu teknolojilerle hayatın hangi alanlarında karşılaştıkları ve öğrencilerin hayatta karşılaşıp da bilmediklerinden dolayı kullanamadıkları teknolojiler şeklinde dört alt başlık altında incelenmektedir.

3.2.1 Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Öğrenciler Açısından Ne Anlam İfade Ettiğine Dair Bulgular

BİT’in çalışılan öğrenciler açısından ne anlam ifade ettiğiyle ilgili olarak çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Bulgular, öğrencilerin teknoloji denildiğinde akıllarına gelen anlamın; bilginin paylaşımı ve aktarımının sağlanması, iletişim için kullanılan araçlar, hayatı kolaylaştıran teknolojiler, araştırma yapılması için kullanılan araçlar ve işlerin hızlı ve kolay bir şekilde yapılması için kullanılan araçlar şeklinde olduğunu göstermektedir. Yani öğrenciler teknolojiyi öncelikle hayatı ve yapılan işleri kolaylaştıran araçlar olarak anlamlandırmaktadırlar.

Çalışılan öğrenciler açısından BİT’in ne anlam ifade ettiğine dair bulgular Tablo 14’de belirtilmiştir.

Tablo 14. Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Öğrenciler Açısından Ne Anlam İfade Ettiğine Dair Bulgular

Kodlar	Sıklık	Katılımcılar
İletişim Sağlama Araçları	21	Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö8, Ö10, Ö12, Ö13, Ö14, Ö17, Ö18, Ö19, Ö20, Ö21, Ö22, Ö24, Ö25, Ö26, Ö27, Ö28, Ö29
Hayatı Kolaylaştırma	20	Ö2, Ö3, Ö6, Ö9, Ö12, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö19, Ö20, Ö21, Ö22, Ö24, Ö25, Ö26, Ö28, Ö29, Ö30
Bilgiye Ulaşma	13	Ö4, Ö5, Ö6, Ö8, Ö10, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö19, Ö24, Ö27, Ö28
Bilginin Paylaşımı	5	Ö7, Ö10, Ö13, Ö22, Ö24
Bilgi Aktarımı	2	Ö3, Ö29

Tablo 14’de görüldüğü gibi, çalışılan öğrenciler tarafından BİT en fazla iletişimi sağlamada kullanılan araçlar olarak görülmektedir.

Ö29, görme engelli olduğundan dolayı kendisine BİT’in çok faydasının olduğunu ve bu teknolojilerin hayatı kolay sürdürmesine yardımcı olduğunu belirtmiştir. Öğrenci bunu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

“Bilgisayar gibi teknolojileri ifade ediyor. Bilgiyi kullanmayı, göndermeyi ifade ediyor. İletişimi ifade ediyor. Benim açımdan hayatımı kolay sürdürmeyi ifade ediyor. Göremediğimden dolayı, benim için çok faydası oluyor bu teknolojilerin. Bilgisayardan sesli olarak hikâye kitapları dinliyorum. Bana çok yardımcı oluyor. Jaws denen konuşma programı var. Bilgisayardaki her şeyi okuyor bana. Bu şekilde bilgisayar ve interneti rahat kullanabiliyorum.”

Ö6, BİT’in kendisi açısından insanlara kolaylık sağlayan teknolojileri ifade ettiğini belirtmiştir. Öğrenci bunu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

“İnsanların birbirine e-posta göndermesi, görüntülü ve sesli olarak konuşması, istediği bilgiyi anında bulma gibi insanlara kolaylık sağlayan teknolojileri ifade ediyor.”

Ö16, BİT’i hayatı kolaylaştıran tüm teknolojiler olarak anlamaktadır. Öğrenci bunu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

“Bilgi ve iletişim teknolojisi denilince internet, telefon, telefondaki uygulamalar, bilgisayarlar, tabletler, uydular ve televizyonları anlıyorum. Hepsi hayatı kolaylaştırıyor.”

Ö18, BİT'in ne anlam ifade ettiğiyle ilgili olarak, yaşamımızı kolaylaştıran teknolojiler görüşünü belirtmiştir. Öğrenci bunu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

“İnsanların teknoloji ile birbirleriyle iletişim kurmalarını, teknolojik aletleri bilgisayar, internet ifade ediyor. Yaşamımızı kolaylaştıran teknolojilerdir. Benim kullandığım bilgisayar, telefon, televizyon, internet bunlar hep benim hayatımı kolaylaştırıyor. Uydular vasıtasıyla tüm dünyadan kanalları seyredebiliyoruz.”

Ö19, BİT'in ne anlam ifade ettiğiyle ilgili olarak, hayatı kolaylaştırmayı ifade ediyor görüşünü belirtmiştir. Öğrenci bunu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

“Hayatı kolaylaştırmayı ifade ediyor. Benim mesela ödevlerimde ve diğer işlerimde yardımcı oluyor. Hayatımda büyük bir yer ediyor. Akrabalarımı falan internette görebiliyorum. İnternette fatura falan yatırılıyor. Bilgisayardan işlerimi yapıyorum, internette araştırma, eğlenme, görüşme yapıyorum, akıllı telefonla akrabalarımın görüntülü görüşebiliyorum, internette mail gönderebiliyorum, sosyal ağlarda gezinebiliyorum.”

Ö3, BİT'in ne anlam ifade ettiğiyle ilgili olarak, bilgi aktarımı ve iletişim için kullanılan teknolojileri ifade ediyor görüşünü belirtmiştir. Öğrenci bunu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

“Bu teknolojiler hayatımızın bir parçası olmuş durumda. Hayatımızın içine girmiş durumda. Çağdaşlaşmanın ve gelişmenin anahtarı durumunda bu teknolojiler. Hayatımızın her alanında karşımıza çıkmaktadır. Bilgisayar gibi, telefon gibi, internet gibi bilginin aktarımı ve iletişim için kullanılan teknolojileri ifade ediyor. Okullarımızda bile akıllı tahtalar gibi teknolojiler kullanılmaya başladı.”

Ö4, BİT'in ne anlam ifade ettiğiyle ilgili olarak, iletişim kurmak ve merak ettiklerimizi araştırmak görüşünü belirtmiştir. Öğrenci bunu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

“İnsanlarla iletişim kurmak ve merak ettiklerimizi araştırmak ve ulaşmak. Meraklarımıza cevap bulmak için bu teknolojilerden yararlanıyoruz.”

Ö17, BİT'in ne anlam ifade ettiğiyle ilgili olarak, iletişimi hızlı bir şekilde yapabilmek görüşünü belirtmiştir. Öğrenci bunu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

“Bilgi aktarma aklıma geliyor. Teknoloji olunca bilgisayar ve sanal ortamda iletişim kurmak anlamına geliyor. Bu teknolojileri kullanarak iletişimin hızlı bir şekilde yapabiliyoruz.”

Ö21, BİT'in ne anlam ifade ettiğiyle ilgili olarak, her şeyin daha hızlı ve kolay yapılması görüşü belirtmiştir. Öğrenci bunu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

“Geleceği ifade ediyor hocam. Her şeyin daha kolay ve daha hızlı olmasını ifade ediyor. Bilgisayar televizyon gibi teknolojik olan her araç aklıma geliyor. Okullarımızda akıllı tahtalar, tabletler, dizüstü bilgisayarlar, herkeste bulunan telefonlar ve iletişim için internette önemli. İnternetten e-posta gönderme, sosyal ağlar, internetten konuşma gibi tüm her şey bilgi ve iletişim teknolojilerini ifade ediyor benim için.”

Ö25, BİT’in ne anlam ifade ettiğiyle ilgili olarak, insanları yakınlaştıran ve işlerini kolaylaştıran teknolojileri ifade ediyor görüşünü belirtmiştir. Öğrenci bunu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

“Teknolojiyi kullanmayı, bilgisayar kullanmayı, bir işimizi nasıl yapacağımızı ifade ediyor. Bu teknolojiler hayatımızı kolaylaştırıyor. Her yerde işimize yarıyor. Mesela bilgisayar bizim her işimizi yapıyor. Hesaplamalar yapıyor, notlarımızı tutuyor. Mesela internetten alış veriş yapmamız gerekiyor yani aradığımız her şeyi internetten alabiliyoruz. İletişim için hotmail kullanıyoruz. Sosyal ağlar ile arkadaşlarımızda görüşebiliyoruz. Televizyonla tüm dünya hakkında bilgi alabiliyoruz. Kısaca insanları yakınlaştıran ve işlerini kolaylaştıran teknolojileri ifade ediyor.”

Ö10, BİT’in ne anlam ifade ettiğiyle ilgili olarak, insanlara iletişim ve paylaşım ortamı sağlayan araçlar görüşünü belirtmiştir. Öğrenci bunu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

“Benim için teknolojik aletleri, bilgisayarı ifade ediyor. Televizyon ve günlük hayatta kullanılan bilgisayar internet bu araçlara örnektir. Bu araçlarla görüntülü konuşabiliyorsun. Telefonlarla iletişim kurabiliyorsun. İstedğin bilgiye ulaşabiliyorsun. Bilgilerini paylaşabiliyorsun. Kısacası insanlara iletişim ve paylaşım sağlayan araçları anlıyorum.”

Bulgular incelendiğinde, çalışılan öğrencilerin büyük bir kısmı BİT’in gerçek manada karşılığını tanımlayabilmektedir. BİT denildiğinde öğrenciler, teknolojik araçları anlamaktadır. BİT, iletişim boyutunda önemli bir yere sahiptir. Bu teknolojilerin iletişim amaçlı olarak yoğun bir şekilde kullanıma sahip olduğu söylenebilir. Bilgisayar, internet ve özellikle telefon gibi teknolojilerin çalışılan öğrencilerin çoğu tarafından yoğun bir şekilde kullanıldığı ve kullanan kişilerin ise bu teknolojilerin hayatı ne kadar kolaylaştırdığının farkında olduğu söylenebilir. BİT bilgiye ulaşmada, bilgiyi aktarmada ve bilginin paylaşımında kullanılmaktadır. Bu teknolojiler hayatın her alanında işlerin hızlı ve kolay yapılabilmesine olanak tanıdığı ve öğrencilerin de bunun farkında olduğu ifade edilebilir.

Çalışılan öğrencilere göre BİT; bireylerin iletişim sağlamada kullandığı, insanların hayatlarını kolaylaştıran, bilgiye ulaşma, bilgiyi aktarma ve bilgiyi paylaşmada kullanılan araçlar olarak tanımlanabilir.

3.2.1.1 Bilgi ve iletişim teknolojileri araçlarına dair bulgular

Çalışılan öğrencilerle yapılan görüşmelerde, bilgi ve iletişim teknolojileri denilince akıllarına gelen araçları belirtmeleri istenmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 15’de gösterilmiştir.

Tablo 15. Bilgi ve İletişim Teknolojileri Araçlarına Dair Bulgular

Kodlar	Sıklık	Katılımcılar
Bilgisayar	30	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö19, Ö20, Ö21, Ö22, Ö23, Ö24, Ö25, Ö26, Ö27, Ö28, Ö29, Ö30
İnternet	27	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö13, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö19, Ö20, Ö21, Ö22, Ö23, Ö24, Ö25, Ö26, Ö27, Ö28, Ö29, Ö30
Telefon	21	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö20, Ö22, Ö23, Ö24, Ö27, Ö28, Ö30
Televizyon	11	Ö8, Ö10, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö20, Ö21, Ö25, Ö30
Tablet	7	Ö2, Ö11, Ö12, Ö16, Ö20, Ö21, Ö22
E-posta	6	Ö19, Ö20, Ö21, Ö25, Ö26, Ö30
Sosyal Ağlar	6	Ö19, Ö20, Ö21, Ö22, Ö25, Ö30
Akıllı Tahta	3	Ö3, Ö11, Ö21
Uydular	2	Ö16, Ö18
Konuşma Programları	2	Ö21, Ö22
3G Teknolojileri	1	Ö2
USB Araçlar	1	Ö11

Tablo 15’de görüldüğü gibi BİT araçları arasında çalışılan öğrenciler tarafından en çok dile getirilen bilgisayardır. Bilgisayardan sonra ise internet gelmektedir.

Ö1, BİT araçlarıyla ilgili aşağıdaki görüşü belirtmiştir:

“Bilgi ve iletişim teknolojileri araçları olarak, internet, akıllı telefonlar, bilgisayarlar.”

Ö2, BİT araçlarıyla ilgili aşağıdaki görüşü belirtmiştir:

“Bu teknolojiler bilgisayarlar, tabletler, telefonlar, internet, 3G internet.”

Ö5, BİT araçlarıyla ilgili aşağıdaki görüşü belirtmiştir:

“Telefon gibi görüntülü konuşma, buradaki biriyle başka bir yerdeki birinin görüntülü konuşması, bilgisayar, internet ve telefon gibi bilgi ve iletişim teknolojileriyle sağlanıyor.”

Ö7, BİT araçlarıyla ilgili aşağıdaki görüşü belirtmiştir:

“Dünyadaki olayları bir anda öğreniyoruz. Olayları, haberleri anında öğrenebiliyoruz. Dünyaya açılmamızı sağlayan ve insanların bilgilerini paylaşmalarını sağlayan bilgisayar, internet ve telefon gibi teknolojileri anlıyorum.”

Ö8, BİT araçlarıyla ilgili aşağıdaki görüşü belirtmiştir:

“İletişimi ve interneti ifade ediyor. İnternet aklıma geliyor. Birçok bilgiyi şimdi oradan alıyoruz. Bilgisayar, telefon şimdi telefonda bilgisayar gibi, televizyonlar, internet bunlar bilgi ve iletişim teknolojilerine örnek gösterilebilir.”

Ö16, BİT araçlarıyla ilgili aşağıdaki görüşü belirtmiştir:

“Bilgi ve iletişim teknolojileri denilince internet, telefonlar, telefonlardaki uygulamalar, bilgisayarlar, tabletler, uydular ve televizyonları anlıyorum. Hepsi hayatı kolaylaştıran teknolojiler.”

Ö20, BİT araçlarıyla ilgili aşağıdaki görüşü belirtmiştir:

“Bilgi ve iletişim teknolojisi insanların hayatını kolaylaştıran bir şey. İnsanların birbirleriyle daha iyi iletişim kurmasını sağlıyor. Ayrıca çağdaşlaşmak gibi yani çağa ayak uydurmak gibi. Çünkü herkes bu teknolojileri kullanıyor. İnternet, bilgisayar telefon, tabletler, televizyonlar gibi teknolojiler herkesin hayatına girmiş durumda. Çoğu kişi e-posta kullanıyor, facebook kullanıyor.”

Ö21, BİT araçlarıyla ilgili aşağıdaki görüşü belirtmiştir:

“Geleceği ifade ediyor hocam. Her şeyin daha kolay ve daha hızlı olmasını ifade ediyor. Bilgisayar televizyon gibi teknolojik olan her araç aklıma geliyor. Okullarımızda akıllı tahtalar, tabletler, labtop bilgisayarlar, herkeste bulunan telefonlar ve iletişim için internette

önemli. İnternetten e-posta gönderme, sosyal ağlar, internetten konuşma gibi tüm her şey bilgi ve iletişim teknolojilerini ifade ediyor benim için.”

Bulgular incelendiğinde, BİT denilince bilgisayar, internet ve telefon gibi teknolojilerin çalışılan öğrenciler tarafından daha iyi bilindiği görülmektedir. Bilgisayarın ise çalışılan tüm öğrenciler tarafından bilinen bir teknoloji olduğu ifade edilebilir. Akıllı tahta ve tablet gibi teknolojilerin ise FATİH Projesi ile birlikte öğrenciler tarafından tanınmaya başlandığı söylenebilir. Çalışılan öğrencilerin FATİH Projesi kapsamında halen tablet dağıtılmamasına rağmen tabletler hakkında farkındalık kazandıkları görülmüştür. Öğrencilerin karşılaştıkları teknolojileri daha iyi bir şekilde tanımladıkları söylenebilir.

3.2.2 Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Önemine Dair Bulgular

Bu başlık altında, BİT'in önemli olup olmadığı, BİT'in neden önemli olduğu, BİT'i bilmenin gerekli olup olmadığı ve bu teknolojilerin nasıl öğrenilmesi gerektiğiyle ilgili bulgular ele alınacaktır.

3.2.2.1 Bilgi ve iletişim teknolojilerinin önemli olup olmadığına dair bulgular

Elde edilen bulgularda, çalışılan öğrencilerin tamamı BİT'in önemli olduğunu belirtmiştir. Bu öğrencilerden Ö29, bu teknolojilerin engelli öğrenciler için daha da önemli olduğunu belirtmiştir.

Ö29, bu teknolojiler olmasaydı birçok şeyin kendisi için çok zor olacağını belirtmiş ve bu yüzden önemli olduğunu ifade etmiştir. Öğrenci bu düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir:

“Önemli bence. Bu teknolojiler olmasaydı birçok şey olmazdı. Bilgisayar olmasaydı kitap okuma imkânım olmazdı. Tiyatroları dinleyemezdim. Özellikle benim için çok önemli. Tüm görme engellilerin yaşamını çok kolaylaştırıyor. Bizim hayatın içinde yer almamızı sağlıyor.
“

Bulgular incelendiğinde BİT, çalışılan öğrencilerin tamamı tarafından önemli olarak görülmektedir. Öğrencilerin bu teknolojilerin önemini farkında oldukları söylenebilir. Bu teknolojilerin bir şekilde herkese faydasının olduğu ve bu yüzden önemli olduğu söylenebilir. BİT'in görme engelli öğrenciler açısından büyük öneme sahip olduğu ve bu teknolojileri kullanarak birçok şey yapabildikleri söylenebilir.

3.2.2.2 Bilgi ve iletişim teknolojilerinin neden önemli olduğuna dair bulgular

BİT'nin neden önemli olduğuyla ilgili çalışılan öğrencilerden, çeşitli bulgular elde edilmiştir. Bunlar; çağa ayak uydurmak, yaşamda kolaylık sağlamak, işlerimizi hızlı ve az zamanda yapmak, yaşamın her alanında kullanabilmek, istediğin bilgiye her an ulaşabilmek, meslek edinebilmek ve meslekte başarılı olmak, iletişim sağlamak ve engelleri aşmaya yardımcı olmak şeklindedir.

BİT'in neden önemli olduğu ile ilgili öğrenci görüşlerinden elde edilen bulgular Tablo 16'da belirtilmiştir.

Tablo 16. Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Neden Önemli Olduğuna Dair Bulgular

Kodlar	Sıklık	Katılımcılar
Yaşamda Kolaylık	25	Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö10, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö19, Ö20, Ö21, Ö22, Ö23, Ö24, Ö25, Ö26, Ö27, Ö28, Ö30
Yaygın Kullanım	16	Ö2, Ö3, Ö5, Ö7, Ö8, Ö11, Ö12, Ö14, Ö15, Ö16, Ö18, Ö19, Ö22, Ö24, Ö25, Ö26
İletişim Kurma	15	Ö5, Ö7, Ö10, Ö13, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö19, Ö20, Ö22, Ö25, Ö26, Ö27, Ö30
Bilgiye Ulaşma	8	Ö3, Ö10, Ö13, Ö15, Ö16, Ö22, Ö26, Ö27
Çağa Uyum	8	Ö1, Ö3, Ö4, Ö12, Ö13, Ö17, Ö22, Ö23
Hız ve Zaman	8	Ö2, Ö5, Ö6, Ö11, Ö20, Ö21, Ö23, Ö24
Mesleki Fayda	5	Ö4, Ö6, Ö9, Ö21, Ö28
Engelleri Aşma	1	Ö29

Tablo 16'da görüldüğü gibi, BİT'in yaşamı kolaylaştırdığı için önemli olduğu en fazla ifade edilmiştir.

Ö1, BİT'in çağa ayak uydurmak için önemli olduğunu belirtmiştir. Bunu aşağıdaki şekilde ifade etmiştir:

“İnsanların çağa ayak uydurması için önemli bir kavram. İnsanların hayatına giren bu teknolojileri bilmeseler çağın gerisinde kalırlar. Çağa ayak uydurmak için bilgi ve iletişim teknolojileri çok önemli. Yaşamın kaynağı diyebilirim.”

Ö5, insanlara bu kadar kolaylık sağlayan bu teknolojilerin önemli olduğunu belirtmiştir. Bunu aşağıdaki şekilde ifade etmiştir:

“Çünkü şuan teknoloji çağındayız ve bilimden tutun derslerimize kadar bu teknolojiler sayesinde oluyor. Dünyadaki tüm gelişmeleri bu teknolojiler sayesinde öğrenebiliyoruz. Birçok devlet kuruluşunda işler bilgisayar ve internetle kolaylıkla yapılıyor. İnsanlar birbirleriyle görüntülü ve sesli bir şekilde konuşabiliyor. İnternette istediği alışverişi yapabiliyor. İnternette para gönderme, fatura yatırma işlemlerini yapıyor. Tüm dünyadan anında haberin oluyor. Bu kadar kolaylık sağlayan bilgi ve iletişim teknolojileri önemlidir bence.”

Ö6, meslek hayatında bu teknolojilerin var olduğunu ve hayatı kolaylaştırdığı için bu teknolojilerin önemli olduğunu belirtmiştir. Bunu aşağıdaki şekilde ifade etmiştir:

“Meslek hayatında hangi alanda olursan olsun bu teknolojilerin yeri var. İnsanlar daha hızlı işlem yapabilmek için bu teknolojileri kullanıyor. Her gün insanların işini kolaylaştıran bir teknoloji daha çıkıyor. Eskiden hastanede sıra almak için sabah erkenden annemle giderdik büyük bir kuyruk olurdu ve çok yorulurduk. Ama şimdi internette, telefonda sıra alabiliyorum. Sıra saatimde gidip doktora muayene oluyorum. Bu gibi kolaylıklar sağlayan teknolojiler bence çok önemli.”

Ö7, herkesin işlerini kolaylıkla yapabildiği bu teknolojilerin önemli olduğunu belirtmiştir. Bunu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

“Her yerde karşımıza çıkıyor. Her şeyde bilgisayardan oluyor. Ülkemizde tüm kurumlarda işler bilgisayar ve internet üzerinden yapılıyor. Eskiden insanlar bir telefonla konuşmak için çok zorluk çekiyordu. Şimdi görüntülü ve sesli bile görüşülüyor. Annem-babam öğretmen, babam okul müdürü. Tüm işleri bilgisayar ve internet aracılığıyla yapıyor. Bir mağazaya gidiyorsun ve tüm sayış işlemleri bilgisayardan yapılıyor. Herkes işlerini kolaylıkla yapabiliyor. Ödevlerimizi ve araştıracağımız şeyleri internette buluyoruz. Bence çok önemli.”

Ö13, yaşamı kolaylaştıran ve her türlü iletişimi sağlayan teknolojilerin önemli olduğunu belirtmiştir. Bunu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

“Yaşamı kolaylaştırıyor. Bilgisayar ve özellikle internet üzerinden her türlü iletişim gerçekleşiyor. Görüntülü ve sesli konuşabiliyorsun, vergilerini yatırabiliyorsun, alış veriş yapabiliyorsun, ödevlerini yapabiliyorsun. Önemli olmasaydı bu kadar teknoloji gelişir miydi? Dünya bir teknoloji yarışına girmiş. Büyük bir ülke olmanın teknoloji ile olacağı şu anda biliniyor. Bu yüzden çok önemli.”

Ö17, BİT'in insanları birleştiren ve iletişimi kolaylaştıran teknolojiler olduğunu belirtmiştir. Bunu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

“Uzaktaki kişilerle bu teknolojiler sayesinde iletişim kurabiliriz. İnsanları bu şekilde birleştiren ve insanların işlerini kolaylaştıran bu teknolojiler önemlidir.”

Ö22, BİT'le ilgili olarak, teknoloji çağında olduğumuzu ve insanların hayatında büyük yer edinmiş bu teknolojilerin önemli olduğunu ifade etmiştir. Bunu aşağıdaki gibi belirtmiştir:

“Teknoloji çağındayız zaten. Şimdi ve ileride insanın hayatını kolaylaştıran teknolojiler. İnsan için çok önemli. Hayatında büyük bir yer edinmiş durumda. Evde kullanıyoruz, okulda tüm işler bilgisayar da yapılıyor. İstedğim zaman telefonla istediğimiz kişiyle konuşup mesajlaşabiliyoruz. İnternette yazı, resim ve video gönderip paylaşabiliyoruz. Tüm devlet işlerinde kullanılıyor. Mesela bizim petrol var. Babam banka işlerini hep internette yapıyor, satılan yakıtları bilgisayardan takip ediyoruz. Bir sürü iş için kullanılan bu teknolojiler çok önemli insan için.”

Ö23, BİT'in insanların ihtiyaçlarını kolay bir şekilde giderdiğini ve gelişen bir dünyaya ayak uydurmak için bu teknolojilerin önemli olduğunu ifade etmiştir. Bunu aşağıdaki gibi belirtmiştir:

“Gelişen bir dünyada yaşıyoruz. Sonuçta ayak uydurmamız gerek. Bu yüzden çok önemli. İnsanlara kolaylık sağlaması. Bilindiği gibi bu teknolojiler hep ihtiyaçlardan dolayı doğuyor. Sonuçta insanların ihtiyaçlarını kolay bir şekilde gideriyor. Bu yüzden önemli.”

Ö26, bilgi ve iletişim teknolojilerinin birçok alanda faydasını olduğunu ve bu yüzden çok önemli olduğunu ifade etmiştir. Bunu aşağıdaki gibi belirtmiştir:

“Çünkü hayatımızın her alanına giriyor. Görevlerimizi falan yerine getirmeyi kolaylaştırıyor. Ödevlerimizi kolayca araştırıp bulabiliyoruz internette. Arkadaşlarımızla ve arkadaşlarımızla iletişim kurmamızı sağlıyor. Artık ülkeler teknoloji için yarış halindedir. Hangi ülke teknolojiyi üretip daha iyi kullanıyorsa o ülke güçlü oluyor. Amerika, Japonya gibi ülkeler bu yüzden güçlüler. Çünkü teknolojiyi üretip çok iyi kullanabiliyorlar. Bu yüzden çok önemli.”

Ö29, kendisi için BİT'in önemli olduğunu ve bu teknolojiler olmasaydı kendisi için birçok şeyin olmayacağını belirtmiştir. Bunu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

“Önemli bence. Bu teknolojiler olmasaydı birçok şey olmazdı. Bilgisayar olmasaydı kitap okuma imkânım olmazdı. Tiyatroları dinleyemezdim. Özellikle benim için çok önemli. Tüm

görme engellilerin yaşamını çok kolaylaştırıyor. Bizim hayatın içinde yer almamızı sağlıyor.

“

Bulgular incelendiğinde, çalışılan öğrencilerin BİT'in önemini farkında olduğu bulgusu ortaya çıkmaktadır. BİT'in insanların yaşamlarını birçok alanda kolaylaştırdığı söylenebilir. Çağa ayak uydurmak için bu teknolojilerin bilinmesi ve kullanılması gereklidir. Hayatın her alanında söz sahibi olan bu teknolojilerin bilinmesi ve kullanılmasının insanlara büyük kolaylıklar sağlayacağı söylenebilir. Bu teknolojilerin, gün geçtikçe insanların yaşamının ayrılmaz bir parçası haline geldiği söylenebilir. Yaşamın her alanına girip kolaylık sağlayan, iletişimin hızlı yapılmasına olanak tanıyan, bilgi edinme ve paylaşmada kolaylıklar sağlayan bu teknolojilerin, önemli olduğu söylenebilir.

Çalışılan öğrencilere göre; BİT en çok, insanların yaşamını kolaylaştırması, insanlar arasında iletişimi sağlaması ve yaşamın her alanında kullanılmasından dolayı önemlidir.

3.2.2.3 Bilgi ve iletişim teknolojilerini bilmenin gerekliliğine dair bulgular

BİT'i bilmenin gerekliliğiyle ilgili çalışılan tüm öğrenciler, ortak fikir belirtmiştir. Tüm öğrenciler, BİT'i bilmenin ve kullanmanın gerekli olduğunu düşünmektedir.

Ö2, her ortamda gerekli olan ve yaşamın her alanında büyük bir öneme sahip olan ve büyük kolaylıklar sağlayan bu teknolojileri bilmenin gerekli olduğunu ifade etmiştir. Bunu aşağıdaki gibi belirtmiştir:

“Bilmek gereklidir. Gelecekte hayatımızda çok önemli olacak. Her ortamda gerekli olacak. Örneğin bir iş ortamında, bir iş sahibi olduğumuzda, bu teknolojileri bilmezsek çok sıkıntı yaşayabiliriz. Girdiğimiz tüm ortamlarda karşılaşacağız. Bir kaçış yolu yok. Bu çağda yaşıyorsan, bu teknolojileri bilmek ve hayatında kullanmak zorundasın. Bildiğin zaman faydana olur. Örneğin bankadan para gönderdim ve 30 TL ücret aldılar. Ama internet bankacılığından babam para gönderdi ve hiç ücret almadılar. Bilmesen bu şekilde faydalanamazsın.”

Ö6, iş bulmada zorluk çekmemek ve bu teknolojilerin getirdiği kolaylıklardan faydalanmak için bu teknolojileri bilmenin gerekli olduğunu ifade etmiştir. Bunu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

“Gerekli çünkü bilmezsek gelecekte meslek hayatına atıldığımız zaman pek iş bulamayız. İş bulma sıkıntısı yaşanır. Birde faydalanabilmek için bilmek gerekli. Bilgisayarı bilmezsen, interneti bilmezsen hayatını kolaylaştırılmaz. Bunun için bilinmeli.”

Ö10, bu teknolojileri kullanmak ve kolaylıklarından faydalanmak için bilmek gerektiğini ifade etmiştir. Bunu aşağıdaki gibi belirtmiştir:

“Evet hocam. Kullanmak için bilmek de gerekli. Öğrenmemiz lazım. Bilmezsek kullanamayız, kullanamazsak hayatımızda kolaylık sağlamaz. Faydasını alamayız. Ne kadar bilirsek o kadar faydalanırız. Bilgisayarı bilmezsen kullanamazsın. İnterneti bilmezsen kolaylıklarını kullanamazsın. Bu yüzden iyi bilmek gerekli. İyi bilmenin yanında sürekli geliştirmemiz lazım. Çağ teknoloji çağı.”

Ö12, bu teknolojileri bilmeyen insanların zorluk çekeceğini ve her şeyin bu teknolojilerle sunulduğunu ifade etmiştir. Bunu aşağıdaki gibi belirtmiştir:

“Tabi ki gerekli. Bilmeyen kullanamayan insan çok zorluklar çeker. Her şey artık sanal ortamda veya bu teknolojiler kullanılarak sunuluyor. O yüzden bilmek gereklidir.”

Ö13, daha kolay bir yaşam için bu teknolojileri bilmenin gerekli olduğunu ifade etmiştir. Bunu aşağıdaki gibi belirtmiştir:

“Gereklidir hocam. Nerde ve ne zaman olursa istediğimiz bilgiye ulaşabiliyoruz. Daha kolay bir yaşam için. Yaşamı kolaylaştırmak için. Haberleşme için kullanmak gerekli.”

Ö14, mesleklerin çoğunda bu teknolojilerin kullanıldığını ve birçok işlemin bu teknolojilerle yapıldığını belirtmiştir. Bilinmediği takdirde bu kolaylıklardan faydalanılmayacağını ifade etmiştir. Bunu aşağıdaki gibi belirtmiştir:

“Bilmeyenler ödevini bile araştırıyor. Bilgisayar her alanda kullanıldığı için işe girerken de bilgisayar kullanabiliyor musu? diye soruyorlar. Mesleklerin çoğunda bilgisayar kullanman gerekiyor. Birçok işlem internetten yapılıyor oturduğun yerden. Eğer bilmezsen bu kolaylıktan faydalanamazsın.”

Ö18, her yerde karşımıza çıkan ve kullanmamız gereken bu teknolojileri bilmenin gerekli olduğunu ifade etmiştir. Bunu aşağıdaki gibi belirtmiştir:

“Bu dönemde çok önemli bu teknolojiler. Bilmek gerekli bence. Her yerde karşımıza çıkıyor. Bir yandan da kullanmamız gerekiyor. Kullanmasak da öğrenmemiz gerekiyor. Çünkü her yer teknoloji oldu. Hemen hemen her işe girenden bilgisayar ve bilgisayarda belirli programları bilmesi isteniyor.”

Ö22, her şeyin bu teknolojilere dönüştüğünü ve bu yüzden bilmenin gerekli olduğunu ifade etmiştir. Bunu aşağıdaki gibi belirtmiştir:

“Bilmeden kullanamayız zaten. İleride ve şimdi bizim için çok lazım olacak. O yüzden gerekli. Her şey teknolojiye dönüşmekte. Diyelim ki akıllı telefon kullanacaksın. Bilmeden kullanman imkânsız. İnternetini ayarlayamazsın, uygulama indiremezsin. Kısaca bir şeyi kullanmak için bilmek lazım. Ancak bu şekilde faydalanabilirsin.”

Ö23, ihtiyaçlar ölçüsünde bu teknolojileri bilmenin gerekli olduğunu ifade etmiştir. Bunu aşağıdaki gibi belirtmiştir:

“Yani gerekli. Çok da aşırıya kaçarak bilmek de gerekli değil. İhtiyaçlar ölçüsünde bilmek gerekli.”

Ö24, dünyanın teknoloji dünyası olduğunu ve ayak uydurabilmek için bilmenin gerekli olduğunu ifade etmiştir. Bunu aşağıdaki gibi belirtmiştir:

“Evet. Çünkü dünya teknoloji dünyası. Bizimde ayakta durabilmek için bilmemiz gerekiyor. Herkes daha iyi olmak ve işlerinin daha fazla ve hızlı yapmak istiyor. O yüzden bilmek için uğraşıyorlar.”

Bulgular incelendiğinde, çalışılan tüm öğrenciler BİT’i bilmenin gerekli olduğunu düşünmektedir. Çağın teknoloji çağı olduğu ve çağın bireylerinin de bu çağa uyum sağlamak için bu teknolojileri bilmeleri gerektiğini belirtmişlerdir. BİT her ortamda kullanıldığı için bu teknolojileri bilmenin bir nevi zorunluluk haline geldiği söylenebilir. İyi bir meslek edinebilmek ve meslekte başarılı olmak için bu teknolojileri kullanmak ön koşul haline gelmiştir. Üniversiteyi kazanan bir öğrencinin, bu teknolojileri bilmesi ve kullanması gerektiği söylenebilir. Bu teknolojileri bilmeyen ve kullanmayan kişilerin bu hayatta zorluk çekeceği ve bu teknolojilerin kolaylıklarından faydalanamayacağı görüşü ifade edilebilir.

Öğrenciler bu teknolojilerin çağın gerekleri arasında olduğunu ve bu teknolojileri bilmenin ve kullanmanın gerekli olduğunu ifade etmiştir.

3.2.2.4 Bilgi ve iletişim teknolojilerinin nasıl öğrenilmesi gerektiğine dair bulgular

BİT’in nasıl öğrenilmesi gerektiğine dair bulgular Tablo 17’de belirtilmiştir.

Tablo 17. Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Nasıl Öğrenilmesi Gerektiğine Dair Bulgular

Kodlar	Sıklık	Katılımcılar
Okulda	15	Ö1, Ö3, Ö4, Ö5, Ö7, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö16, Ö19, Ö21
Yaşamda	5	Ö6, Ö13, Ö15, Ö18, Ö28
Her İkisi	10	Ö2, Ö8, Ö14, Ö17, Ö20, Ö22, Ö23, Ö25, Ö26, Ö29

Tablo 17’de görüldüğü gibi, çalışılan öğrencilerin 15 tanesi BİT’in okulda öğrenilmesi gerektiği görüşünü belirtirken, 5 öğrenci günlük yaşamda maruz kalarak öğrenilmesi gerektiğini belirtmiştir. Geriye kalan 10 öğrenci ise her iki şekilde de öğrenilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Okulda ders olarak öğrenilmesi gerektiğini belirten öğrenciler, bunun nedenlerini şu şekilde ifade etmiştir:

Ö1, derslerde belli bir sınır içinde öğrenmenin olduğunu, bu teknolojilerin faydalı ve zararlı yönlerinin de öğretildiğini ifade ederek ders olarak öğrenilmesi gerektiğini belirtmiştir. Bunu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

“Bence insanların okulda ders olarak görmesi daha faydalı. Çünkü okulda derslerde belli bir sınır içinde görüyor. Bu teknolojilerini faydalı yönlerini görüyor ve zararlı yönlerini tanıyor. Bence bilgi ve iletişim teknolojilerini daha verimli bir şekilde kullanmayı öğreniyor”.

Ö5, BİT’in okulda ders olarak öğrenilmesinin bilinçli bir öğrenme sağlayacağını ifade etmiştir. Bunu aşağıdaki gibi belirtmiştir:

“Hocam okulda ders olarak öğrenirsek daha bilinçli olur. Ben çok küçük yaşlarda öğrendim bilgisayar kullanmayı. Abim sayesinde. O zamandan bu zamana kadar çok iyi kullanabiliyorum diyebilirim. Liseye kadar pek düzenli bilgisayar dersi almadık. Donanımlar hakkında pek bilgimiz yoktu. Bilgilerimiz yüzeyseldi. Şimdi ayrıntılı olarak ve bilinçli bir şekilde öğreniyoruz.”

Ö9, okulda ders olarak ayrıntılı bir şekilde öğrenme olacağından dolayı ders olarak öğrenilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Bunu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

“Dışarıda öğrendiğimizde sadece yüzeysel olarak öğreniyoruz. Okulda öğrendiğimizde derinlere de inebiliyoruz. Daha ayrıntılı öğreniyoruz. O yüzden okulda düzenli bir şekilde öğrenilmesi gerektiğini düşünüyorum.”

Ö10, herkesin aynı şartlarda olmadığını ve bu teknolojilerle karşılaşma durumlarını eşit olmadığını ifade etmiştir. Bu yüzden ders olarak öğrenilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Bunu aşağıdaki gibi belirtmiştir:

“Günlük hayatta evde bilgisayarı olmayanlar olabilir. Herkes aynı şartlara sahip değil ortam olarak. Ders olarak olsa herkes öğrenir. Herkes aynı şekilde karşılaşamaz. Benim mesela bilgisayarım yok. Kullanma olanağında o kadar fazla değil. Ben yurttan kalıyorum. İmkanlarım çok yok. Ders olarak olsa daha iyi olur.”

Günlük yaşamda maruz kalarak öğrenilmesi gerektiğini belirten öğrenciler, bunun nedenlerini şu şekilde ifade etmiştir:

Ö15, günlük yaşamda karşılaşarak kalıcı bir öğrenmenin olacağını ifade etmiştir. Bunu aşağıdaki gibi belirtmiştir:

“Bence günlük yaşamda karşılaşarak yaparsa daha kalıcı olacağını düşünüyorum. Bir problemle karşılaştığınız zaman çözüm bulabilirsiniz daha çok akılda kalıyor. Çünkü yaşayarak öğrendiklerin daha çok kalıcı oluyor.”

Ö18, günlük yaşamda deneyerek öğrenmenin akılda daha fazla kaldığını ifade etmiştir. Bunu aşağıdaki gibi belirtmiştir:

“Bence günlük yaşamda karşılaşarsak daha iyi öğreniriz. Deneyerek daha iyi oluyor. İstedik kadar deneyebiliyorsun ve bu şekilde öğrenince daha akılda kalıcı oluyor.”

Her iki şekilde de öğrenilmesi gerektiğini belirten öğrenciler, bunun nedenlerini şu şekilde ifade etmiştir:

Ö17, derste öğrenilenlerin günlük yaşamla birleştirilmesi ile daha iyi bir öğrenmenin olacağını ifade etmiştir. Bunu aşağıdaki gibi belirtmiştir:

“Hem ders olarak hem de günlük yaşamda maruz kalırsak o bize ders olur. Yaşayarak uygulayarak öğrenmiş oluruz. Ders ortamında bilgi edinilmeli, günlük yaşamda da uygulamalıyız. Sadece ders olarak düşünmek doğru değil. Derste öğrendiklerini yaşamla birleştirirsek daha iyi olur.”

Ö22, BİT’i hem okulda ders olarak hem de günlük yaşamda maruz kalarak öğrenilmesi gerektiğini şu şekilde ifade etmiştir:

“Ders olarak daha mantıklı ama karşılaşarak da öğrenebilir. Ama ders olarak düzenli ve ayrıntılı olarak öğrenir. Derste öğrendiklerini günlük hayatta uygularsan daha kalıcı bir öğrenme sağlarsın. Bilgisayarı derste öğrendin fakat günlük hayatta kullanmazsan, işlerini bilgisayardan yapmazsan unutabilirsin.”

Ö26, BİT’i hem okulda ders olarak hem de günlük yaşamda maruz kalarak öğrenilmesiyle ilgili şu ifadeyi kullanmıştır:

“Hocam iki alanda da öğrenmeli. Ders olarak da, maruz kalarak da. Ders olarak ulaşacağımız bilgiye çok hızlı ve etkili bir şekilde ulaşırız. Günlük yaşamda başkalarından göreyerek ve öğrenerek alabiliriz.”

Bulgular incelendiğinde, çalışılan öğrenciler BİT’in öğrenilmesiyle ilgili üç görüş belirtmiştir. Birinci görüş, BİT’in okulda ders olarak öğrenilmesidir. İkinci görüş, günlük yaşamda maruz kalınarak öğrenilmesidir. Üçüncü görüş, ise hem okulda ders olarak hem de günlük yaşamda maruz kalarak öğrenilmesidir.

BİT’in ders olarak öğrenilmesi gerektiği, on beş öğrenci tarafından dile getirilmiştir. Bu teknolojiler okulda ders olarak öğrenildiği zaman daha ayrıntılı bir öğrenme olacaktır. Öğrenciler okulda ders olarak öğrendiğinde bu teknolojilerin yararlı ve zararlı yönlerini birlikte öğrenecektir. Tüm öğrencilerin imkânlarının aynı olmayacağı ve herkesin bu teknolojilerle karşılaşma oranının eşit olmamasından dolayı bu teknolojilerin okulda ders olarak öğrenilmesinin daha iyi olacağı söylenebilir.

BİT’in günlük yaşamda maruz kalarak öğrenilmesi gerektiği, beş öğrenci tarafından ifade edilmiştir. Bu teknolojilerin günlük yaşamda öğrenildiği zaman kalıcı bir öğrenmenin olacağı bulgusuna varılmıştır. Günlük yaşamda maruz kalarak öğrenmenin, yaşayarak öğrenme olduğunu ve bunun daha iyi bir öğrenme olacağı söylenebilir. Öğrenciler BİT’in, günlük yaşamda yaşayarak daha iyi bir biçimde öğrenebileceği görüşünü ifade etmişlerdir.

BİT’i hem okulda ders olarak hem de günlük yaşamda maruz kalınarak öğrenilmesi gerektiğini ifade eden on öğrenci, okulda ders olarak öğrenilenlerin günlük yaşamda maruz kalarak ve uygulayarak daha kalıcı bir öğrenme haline getirilebileceği bulgusuna ulaşılmıştır.

Çalışılan öğrenciler; BİT’i ders olarak öğrenmenin; ayrıntılı, düzenli ve bilinçli bir öğrenme olacağını ayrıca imkânları kısıtlı olan öğrenciler içinde ders olarak öğrenmenin önemli olduğunu ifade etmiştir.

3.2.3 Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojileriyle Hayatın Hangi Alanlarında Karşılaştıklarına Dair Bulgular

Çalışılan öğrenciler tümü, BİT’le hayatın neredeyse her alanında karşılaştıklarını ifade etmişlerdir. Bu alanlarla ilgili bulgular Tablo 18’de belirtilmiştir.

Tablo 18. Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojileriyle Hayatın Hangi Alanlarında Karşılaştıklarına Dair Bulgular

Kodlar	Sıklık	Katılımcılar
Okul	27	Ö2, Ö3, Ö4, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö19, Ö20, Ö21, Ö22, Ö23, Ö24, Ö25, Ö26, Ö27, Ö28, Ö29, Ö30
Ev	18	Ö2, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö21, Ö23, Ö24, Ö25, Ö29, Ö30
Herkesin Elinde	12	Ö1, Ö2, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö11, Ö13, Ö16, Ö21, Ö22, Ö24
Hastaneler	11	Ö2, Ö3, Ö8, Ö10, Ö13, Ö15, Ö17, Ö18, Ö20, Ö26, Ö30
Bankalar	11	Ö2, Ö6, Ö8, Ö12, Ö15, Ö18, Ö21, Ö22, Ö26, Ö27, Ö30
Market, Alışveriş Merkezleri	7	Ö10, Ö19, Ö20, Ö21, Ö23, Ö24, Ö26
Devlet Daireleri	5	Ö1, Ö10, Ö17, Ö24, Ö27
İnternet Kafe	2	Ö11, Ö21
Toplu Taşıma Araçları	2	Ö2, Ö25
Benzinlik	1	Ö22

Tablo 18’de görüldüğü gibi, çalışılan öğrenciler BİT’le en fazla okulda karşılaşmaktadır.

Ö2, BİT’le hayatın hangi alanlarında karşılaştığıyla ilgili olarak aşağıdaki görüşü belirtmiştir:

“Hayatın her alanında bilgi ve iletişim teknolojileriyle karşılaşacağız. Örneğin okulda, evde, otobüslerde yolculuk esnasında internete girilebiliyor, bankalarda dediğim gibi her tür işlem

bilgisayar ortamında yapılıyor, hastanelerde randevu alma, hastalıkları ortaya çıkarma gibi işlemlerde bu teknolojiler kullanılıyor. İnsanlar telefonlarıyla sürekli beraberler. Şu çağda telefondan bir sürü şey yapılıyor. Bir günlük sürede bu teknolojilerle hiç karşılaşmadım diyen kişi sayısı yok denecek kadar az.”

Ö5, BİT’le hayatın hangi alanlarında karşılaştığıyla ilgili olarak aşağıdaki görüşü belirtmiştir:

“Her yerimizdeler aslında. Telefonlar, bilgisayarlar, televizyonlar hayatımızın her yerine girdiler. Zaten insanoğlunun işlerini kolaylaştırmak için yapılan bu teknolojilerle yerde karşılaşıyorum ben açıkçası. Odama girdiğimde, televizyon, telefon, bilgisayarım aynı şekilde salona gittiğinde yine televizyon, laptop. Açıkçası kendi evimde bile bu kadar yoğun karşılaşıyorum. Özellikle telefon var ki komple hayatımızı işgal etmiş durumda. Şimdi herkesin elinde bir telefon var neredeyse.”

Ö7, BİT’le hayatın hangi alanlarında karşılaştığıyla ilgili olarak aşağıdaki görüşü belirtmiştir:

“Ödevleri bilgisayardan yapıyoruz. Evde karşılaşıyoruz. Okulda her tarafta karşılaşıyoruz. Evde bilgisayar, internet, televizyon, telefon var. Girdiğin her ortamda da bu teknolojilerle karşılaşıyorum. Herkesin elinde telefon var neredeyse. Şimdi akıllı telefonlar var ki bir sürü şey yapıyor. Artık insanlar bu teknolojileri cebinde taşıyor.”

Ö8, BİT’le hayatın hangi alanlarında karşılaştığıyla ilgili olarak aşağıdaki görüşü belirtmiştir:

“Özellikle ders konusunda karşılaşıyorum. Öğretmenlerimizin çoğu derste slayt istiyor bizden. Ya da ödev istiyor. Onu da internetten kolaylıkla araştırıp bulabiliyoruz. İnternet üzerinde alış veriş yaparken kullanılıyor. Araştırma yapmayı severim. Özlü sözlerin kime ait olduğunu o kişilerin hayatlarını internet vasıtasıyla buluyorum. Öğrenme konusunda bayağı yardımcı oluyor. Özellikle bankalarda, hastanelerde sıra alırken ve sıranı beklerken kısacası girdiğin her ortamda bu teknolojilerle karşılaşıyorsun. Bu çağda bu teknolojilerin olmadığı yerleri görmek çok zor.”

Ö13, BİT’le hayatın hangi alanlarında karşılaştığıyla ilgili olarak aşağıdaki görüşü belirtmiştir:

“Evde bu teknolojiler fazlasıyla var. Evde, bilgisayar, internet, televizyon, telefon var. Dışarıda her yerde telefonlarla karşılaşıyorsun. Artık her okulda, her hastanede, her bankada, her markette bilgisayar var. Çoğu kişide akıllı telefon var. Dersler internet

üzerinden oluyor, notlarına internetten bakabiliyorsun, alış veriş yapılıyor. Bir çok işinde karşılaşmış kullanıyorsun zaten.”

Ö17, BİT’le hayatın hangi alanlarında karşılaştığıyla ilgili olarak aşağıdaki görüşü belirtmiştir:

“Bu teknolojilerle hayatın her alanında karşılaşıyoruz. En önemli olanı sağlık. Hastanede her şey bilgisayar üzerinden. Randevu almaktan tutunda hastalıkların bulunmasına kadar bu teknolojiler kullanılıyor. Eğitim öyle zaten bilgisayar üzerinden. İnternet üzerinde dersler bile veriliyor. Devlet kurumlarının hepsinde her şey bilgisayar ve internet sayesinde yapılıyor. Evden tutunda girdiğim her yerde görüyorum. Sosyal hayatın bir parçası bence. Bu teknolojilere kötü dense bile çok gerekli bence. Faydalı kullanıldığı zaman herkesin ihtiyaç duyacağı teknolojiler. Sonuçta bilinçli kullanılmayan her şeyin bir zararı vardır.”

Ö22, BİT’le hayatın hangi alanlarında karşılaştığıyla ilgili olarak aşağıdaki görüşü belirtmiştir:

“İletişim sağlamada, okulda karşımıza çıkıyor, evde çıkıyor, alış-veriş merkezlerinde, bankalarda, bizim benzinlikte yani her yerde karşılaşıyorsun. Karşılaşmadığın ortam yok denecek kadar az. En ıssız yerlerde bile telefon kullanıyorsun. İnternet kullanabiliyorsun. Hayattan teknolojiyi çıkarmak çok zor ve imkansız gibi geliyor bana.”

Ö24, BİT’le hayatın hangi alanlarında karşılaştığıyla ilgili olarak aşağıdaki görüşü belirtmiştir:

“Her alanda ve ortamda karşımıza çıkıyor. Şu anda derslerimizi işlerken akıllı tahtayı kullanıyoruz. Biriyle görüşmek istersek telefon kullanıyoruz. Haberleri uydular yardımıyla televizyondan alıyoruz. Evde, okulda, gittiğim her iş yerinde ve kurumda karşımıza çıkıyor.”

Ö26, BİT’le hayatın hangi alanlarında karşılaştığıyla ilgili olarak aşağıdaki görüşü belirtmiştir:

“Okulda karşılaşıyorum. Evde yok ama. Bankada her şey bilgisayardan yapılıyor. Para alacaksak atm kullanıyoruz. Para yatıracaksak bir tuşla istediğimiz yere parayı yatırıyoruz. Hastanelerde hastanın durumunu belirlemek için kullanılıyor. Alış veriş merkezlerinde kasiyerler tüm satış işlemlerini bilgisayardan yapıyor. Ödev araştırırken internetten araştırma yapıyoruz, notlarımıza bakabiliyoruz. Proje ödevlerini bilgisayardan hazırlıyoruz. Kısaca her ortamda var.”

Ö29, BİT’le hayatın hangi alanlarında karşılaştığıyla ilgili olarak aşağıdaki görüşü belirtmiştir:

“Hemen hemen her alanda karşıma çıkıyor. Okul hayatımda, normal hayatımda. Evde eğlence amaçlı, ders amaçlı kullanabiliyorum. Facebook kullanıyorum. Fakat girdiğim her ortamda bu teknolojiler bizim için uygun olmuyor. Mesela her bilgisayarda jaws programı yüklü olmadığı için bilgisayarda konuşan bir şey olmuyor. Bende kullanamıyorum.”

Bulgular incelendiğinde, çalışılan öğrencilerin tamamı gün içinde bir şekilde bu teknolojilerle karşılaşmaktadır. Hayatın her alanında bu teknolojilerin var olduğu ve bu teknolojilerin hayattan çıkarılmasının imkânsız olduğu görülmektedir. Bu teknolojilerle okulda, evde, devlet kurumlarında, özel kurumlarda kısaca her alanda karşılaşmaktadır. Birçok işlem bu teknolojiler kullanılarak yapılmaktadır. Okulda, ödevlerde, ders anlatımında, idari işlerde bu teknolojilerle karşılaşmaktadır. Evlerde ise bu teknolojiler birçok biçimde karşılımlarına çıkmaktadır.

3.2.4 Öğrencilerin Hayatta Karşılaşıp ve Bilmediklerinden Dolayı Kullanamadıkları Teknolojilere Dair Bulgular

Hayatta karşılaştıkları ve kullanmaları gereken teknolojileri bilmediklerinden dolayı kullanamadıklarının olup olmadığıyla ilgili olarak çalışılan öğrencilerden, 16 tanesi evet oldu görüşünü belirtmişken 14 öğrenci olmadı görüşünü belirtmiştir.

Ö29, bu teknolojileri öğrenmeden önce kullanamadığını ve bu yüzden olmadığını ifade etmiştir. Bunu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

“Hayır olmadı. Öğrettiler. Kahramanmaraş Ertuğrul Gazi Görme Engelliler İlköğretim okulunda okurken ben bilgisayar öğrenmeyi istemiyordum. Yapamayacağımı sanıyordum fakat öğrettiler ve benim için çok önemli oldu. Öğrendikçe eğlenceli oldu. Benim hayatımda büyük etkisi var. Ben önce öğreniyordum sonra kullanıyorum. Çünkü benim durumumda olan arkadaşlarım da benim gibi korkuyorlar. Yapamayacaklarını düşünüyorlar görmediklerinden dolayı. O yüzden de yaklaşmıyorlar. Öğretildikten sonra kullanıyoruz biz.”

BİT’le hayatta karşılaşıp ve bilmediklerinden dolayı kullanamadıklarının olduğunu belirten öğrenciler aşağıdaki görüşleri paylaşmışlardır:

Ö8: *“Ödev konusunda olmuştu. Hocamız bir sunu ödevi istemişti yapamamıştım. Bilgisayarda sunu yapmayı bilmiyordum. Dolayısıyla ablalarımın yardım aldım. Ama şimdi derste anlatıldığı için kendimde yapabiliyorum.”*

Ö11: *“İlk defa Amerika’dan annemin dayısı gelmişti o zaman ipadler yeni yeni çıkmaya başlamıştı. Onu kullanırken sıkıntı yaşadım. İlk defa bir tablet görmüştüm. Küçük ince bir*

şeydi. Kullanırken geriye giderken sıkıntı yaşıyordum yada yazı yazarken sıkıntı yaşıyordum.”

Ö15: *“Pes oyununu oynamak istedim. Oyun konsolunu taktım fakat ayarlarını bilmediğimden dolaya oynayamadım.”*

Ö16: *“Oldu. Telefonda oldu. Akıllı telefonda. Bir türlü ayarlarını yapamadım.”*

BİT’le hayatta karşılaşp ve bilmediklerinden dolayı kullanamadıklarının olmadığını belirten öğrenciler aşağıdaki görüşleri paylaşmışlardır:

Ö5: *“Genelde bilmezsem öğrenmek için çok çaba harcıyorum. Laptopta sorun yaşamıştım klavyesi Türkçe değildi. Yabancıydı. İnternette araştırdım hatta tuşları yerinden çıkardım ve Türkçeye göre dizdim. Sorun yaşamıyorum. Kendi çabamla öğrenebiliyorum.”*

Ö17: *“Hocam fazla teknolojik araçla çok karşılaşmadım imkânlardan dolayı ama bilgisayarla ilk karşılaştığım zaman zorlanmıştım. Kullanamamıştım. Karşımda hiç görmediğim bir şey. Tuşlar falan garip geldi. 5. Sınıfta görmüştüm.”*

Ö26: *“Yok hocam. Karşılaştığım şeyleri yaparak kullanabildim. Fazlada teknolojik araçla da karşılaşma imkânım yok zaten.”*

Bulgular incelendiğinde, çalışılan öğrencilerden 16 tanesinde, hayatta karşılaşp da bilmediğinden dolayı kullanamadığı teknolojilerin olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. 14 öğrencide ise böyle bir şeyin olmadığı bulgusuna ulaşılmıştır.

Oldu bulgusuna ulaşılan öğrencilerden bir kısmında, ilk defa karşılaştığı ve bilmediği teknolojileri kullanamadığı görülmüştür. Bazı öğrencilerin de tablet ve akıllı telefonları bilmediklerinden dolayı kullanamadıkları söylenebilir.

Olmadı görüşünü ifade eden öğrencilerden bir kısmı, bilmedikleri teknolojilerle uğraşmadıkları görülmüştür. Bazı öğrencilerin ise, bilmediği şeyleri araştırdıktan sonra kullanmaya başladığı görülmüştür. Bu teknolojilere karşı olumsuz tutumdan ve imkânlardan dolayı karşılaşmadıkları için kullanamadıkları olmamıştır.

Öğrencilerin ilk defa karşılaştığı teknolojileri genellikle kullanamamışlardır. Bunların başında tablet bilgisayarlar ve akıllı telefonlar gelmektedir.

3.3 ÖĞRENCİLERİN BİLGİSAYAR KULLANMA YETERLİLİKLERİNE DAİR BULGULAR

Çalışılan öğrencilerin bilgisayar kullanma yeterliliklerine dair bulgular; çok iyi görüyorum, iyi görüyorum, orta düzeyde görüyorum ve iyi görmüyorum şeklinde dört grupta toplanmıştır.

Çalışılan öğrencilerin bilgisayar kullanma yeterliliğiyle ilgili kendilerini nasıl gördüklerine dair bulgular Tablo 19’da belirtilmiştir.

Tablo 19. Öğrencilerin Bilgisayar Kullanma Yeterliliklerine Dair Bulgular

Kodlar	Sıklık	Katılımcılar
Çok İyi	1	Ö5
İyi	5	Ö2, Ö4, Ö11, Ö13, Ö19
Orta	16	Ö1, Ö3, Ö6, Ö7, Ö9, Ö12, Ö14, Ö18, Ö22, Ö23, Ö24, Ö25, Ö27, Ö28, Ö29, Ö30
Kötü	8	Ö8, Ö10, Ö15, Ö16, Ö17, Ö20, Ö21, Ö27

Tablo 19’da görüldüğü gibi; çalışılan öğrencilerden bir tanesi kendinin çok iyi bilgisayar kullandığını belirtmişken, beş öğrenci bilgisayar kullanma yeterliliği açısından kendilerini iyi düzeyde görmekte, 16 öğrenci orta düzeyde ve 8 öğrenci kötü düzeyde görmektedir.

Bilgisayar kullanma yeterliliği açısından kendini çok iyi gören Ö5 şu ifadeyi kullanmıştır:

“Çok iyiyim hocam. Ve aşırı diyebilirim. Bilgisayarda fazla zaman geçiriyorum. Yararlı bir şekilde kullanıyorum. Dediğim gibi gündemi takip ediyorum.”

Bilgisayar kullanma yeterliliği açısından kendini iyi gören Ö4 ve Ö13 şu ifadeleri kullanmıştır:

Ö4: “İyiyim. Yani iyile çok iyi arasında bir şey. Kullanabiliyorum. Şu an kendime yetecek kadar kullanabiliyorum. İstediklerimi yapabilecek kadar kullanıyorum.”

Ö13: “Bilgisayarı çocukluğumdan beri kullandığım için iyiyim herhalde. Ana sınıfındayken eve bilgisayar almışlar internetle birlikte, o zamandan beri kullanıyorum. Evde herkes

kullanıyor. Annem bile kardeşime oyun açmak için kullanıyor. En çok babam kullanıyor. Müdür yardımcısı olduğu için okul işlerinde kullanıyor.”

Bilgisayar kullanma yeterliliği açısından kendini orta düzeyde gören Ö3, Ö12 ve Ö23 şu ifadeleri kullanmıştır:

Ö3: ”Ne çok iyiyim nede çok kötüyüm. Orta seviyedeyim. Ne çok fazla bir şey biliyorum nede çok az şey biliyorum. Öğrenme çabasındayım ama.”

Ö12: “Yani çok iyidir ne de çok kötüdür. Şu an günlük hayatta bilmem gereken ve kullanmam gereken şeyleri biliyorum. İhtiyaçlarımı giderebiliyorum.”

Ö23: “Bence ideal. Bilgisayardan pek haz eden birisi değilim. Evimde internette var ama bir tek araştırma için kullanıyorum. Genellikle çok kullanmam. Orta düzeyde biliyorum. İşlerimi yapabiliyorum.”

Bilgisayar kullanma yeterliliği açısından kendini kötü gören öğrencilerden Ö8, Ö10, Ö15 ve Ö16 şu ifadeleri kullanmıştır:

Ö8: “Eksik görüyorum hocam. Gerek internet kullanımı olsun gerek bilgisayar kullanımı olsun tam değil bayağı eksikliklerim var.”

Ö10: “İyi görmüyorum hocam. İyi kullanamıyorum. İyi bir eğitim alamadığım ve günlük hayatta bu bilgisayarla pek karşılaşmadığım için. İlköğretimde gördüğüm bilgisayar dersinde de pek bir şey öğrenemedim. Pek ders anlatılmadı. Bilgisayardan hep oyun oynadık. Serbest bırakıldık. O yüzden de öğrenmedim.”

Ö15: “Hiç yeterli görmüyorum. Girdiğim birkaç site var onun dışında pek bir şey bilmediğimi düşünüyorum. Sosyal paylaşım sitelerini iyi kullanabiliyorum, onun dışında başka bir şey biliyorum.”

Ö16: “İyi görmüyorum. Çünkü bilgisayar yok. Kullanmıyoruz çünkü. Ailem internetin ve bilgisayarın derslerimi engelleyeceğini düşünüyorlar. Üniversiteye gidene kadar kullanmama izin vermiyorlar. Ufak tefek bilgisayarı kullanabiliyorum. İleri düzey olmasa da işimi yapabiliyorum.”

Bulgulara incelendiğinde; çalışılan öğrencilerin bilgisayar kullanma yeterlilikleri ile ilgili olarak 1 öğrenci kendini çok iyi görmekte, 5 öğrenci kendini iyi durumda görmekte, 16 öğrenci kendini orta düzeyde görmekte ve 8 öğrenci kendini iyi görmemektedir. Kendini çok iyi gören öğrencinin, bilgisayarla çok zaman harcadığı görülmüştür. Kendini iyi gören öğrencilerin, bilgisayarı uzun süredir kullandıklarını ve işlerini iyi bir şekilde yaptıkları söylenebilir. Kendini orta düzeyde gören öğrenciler, kendi ihtiyaçlarını giderecek kadar kullanabildiklerini belirtmişlerdir.

Kendini iyi görmeyen öğrencilerden ise, bilgisayar kullanma olanaklarının olmadığı ve iyi bir bilgisayar eğitimi almadığı görülmüştür. Öğrencilerin çoğunun kendi ihtiyaçlarını giderecek kadar bilgisayarı kullanabildikleri söylenebilir. Ayrıca bazı öğrencilerde de ailelerin bilgisayara karşı olumsuz tutum beslemeleri ve bilgisayarın çocuklarının derslerini aksatacağı düşüncesinden dolayı çocuklarının bilgisayar kullanmalarını kısıtladıkları görülmüştür.

Öğrencilerin çoğunluğu kendini orta düzeyde görmektedir. Orta düzeyden kasıt ise ihtiyaçlarını giderebilmektir.

3.3.1 Öğrencilerin Bilgisayar Kullanma Yeterliliğini Nasıl Kazandıklarına Dair Bulgular

Bilgisayar kullanma yeterliliğini nasıl kazandıklarıyla ilgili olarak çalışılan öğrencilerin verdiği cevaplar; başkalarından yardım alarak, deneme yaparak, araştırma yaparak, kullanarak ve ilköğretimdeki bilgisayar derslerinden şeklindedir.

Öğrencilerin bilgisayar kullanma yeterliliklerini nasıl kazandıklarına dair bulgular Tablo 20’de belirtilmiştir.

Tablo 20. Bilgisayar Kullanma Yeterliliğinin Nasıl Kazanıldığına Dair Bulgular

Kodlar	Sıklık	Katılımcılar
Kullanarak	17	Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö10, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö22, Ö24, Ö25, Ö26
İlköğretim	16	Ö3,Ö4, Ö7, Ö8, Ö11, Ö12, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö19, Ö20, Ö22, Ö23, Ö26, Ö29
Deneme	9	Ö1, Ö4, Ö6, Ö8, Ö9, Ö12, Ö13, Ö23, Ö29
Yardım Alma	8	Ö1, Ö2, Ö3, Ö5, Ö10, Ö21, Ö28, Ö30
Araştırma	2	Ö1, Ö11

Tablo 20’de görüldüğü gibi, Öğrencilerden 17 tanesi bilgisayar kullanma yeterliliğini kullanarak kazandıklarını belirtmiştir. En az söylenme sıklığı ise araştırma yaparak kazandım olmuştur.

Ö2, bilgisayar kullanma yeterliliğini abisinden kazandığını belirterek bunu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

“Abimden kazandım. Abim öğretti bana bilgisayarı. Şimdi ben bilgisayarın başına oturup işlemlerimi yapabiliyorum. Baban bir şeyler istediğinde babamın işlerine ben koşuyorum. Babam matematik öğretmeni ona yardımcı oluyorum. Önceden abim yapıyordu bu işleri, bende abimden öğrendim kullanmayı. Ailede babam, abim ve ben bilgisayarı kullanabiliyoruz. Bilgisayar teknolojisinin dışında telefonda hepimizde var.”

Ö7, bilgisayar kullanma yeterliliğini kazanmada, kullanmanın ve ilköğretimdeki bilgisayar dersinin etkisi olduğunu belirtmiştir. Bunu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

“Zamanla kullanarak ve okuldaki bilgisayar derslerinden kazandım. İlköğretimde 6 ve 7. Sınıflarda bilgisayar derslerinden kazandım.”

Ö10, bilgisayar kullanma yeterliliğini ihtiyacı olduğunda başkalarında yardım alarak kazandığını belirtmiştir. Bunu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

“Bunları genelde günlük hayatta öğrendim. İhtiyacım olduğunda birinden yardım alıyorum. O yapılanı bende öğreniyorum anladığım kadarıyla.”

Ö11, bilgisayar kullanma yeterliliğini araştırarak ve ilköğretimdeki bilgisayar derslerinden kazandığını belirtmiştir ve bunu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

“Araştırarak kazandım. İnternetle ilgili bir ayar gerekiyor mesela internete yazdım bu nasıl olur diye oradan öğrendim. Bilgisayarımı bilgisayarçıya tamire götürürken o zaman pek ders derdi de yoktu. Orada bekliyordum. Adam yaparken onu izliyordum. İlköğretimde 4. ve 5. Sınıflarda bilgisayar dersi görmüştüm. O dersin de program olarak Excel Word gibi şeyleri öğrendim.”

Ö17, bilgisayar kullanmaya oyun oynayarak başladığını ve kullanarak bu yeterliliği kazandığını belirtmiştir. Bunu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

“Okulda 5. Sınıfta biraz bilgi edindik öğretmenimizden ve bunları uygulamaya başladık. İlk olarak oyun olarak başladık. Oynaya oynaya bilgisayara alıştık. Daha sonra oyun dışında da çok şey yapıldığının farkına vardık. Kullanarak bu şekilde öğrendik bir şeyler.”

Ö28, bilgisayar kullanma yeterliliğini karşılaştıkça kazandığını ve ister istemez bilgisayarı öğrenmek zorunda kaldığını belirtmiştir. Bunu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

“Abimden öğrendim. Birde günlük yaşamda karşılaştıkça da öğrendim. İnsan ister istemez öğrenmek zorunda kalıyor sevmese bile.”

Bulgulara incelendiğinde, çalışılan öğrencilerin çoğunluğunun bilgisayar kullanma yeterliliklerini kullanarak kazandıkları görülmektedir. Daha sonra ise ilköğretimdeki

bilgisayar dersinin bu yeterliliği kazanmada katkısının olduğu söylenebilir. Deneme yaparak, başkalarından yardım alarak ve araştırma yaparak da bilgisayar kullanma yeterliliği kazanmışlardır. Öğrenciler günlük yaşamda kullanarak ve başkalarından yardım alarak bilgisayarı kullanabildikleri görülmüştür. Genel olarak öğrencilerin bilgisayar kullanma yeterliliğini kazanmasında birçok etkenin olduğu söylenebilir.

3.3.2 Bilgisayar Kullanma Yeterliliğini Kazanmada İlköğretimdeki Bilgisayar Dersinin Faydasına Dair Bulgular

Bilgisayar kullanma yeterliliğini kazanmada ilköğretimde gördükleri bilgisayar dersinin katkısının olup olmadığıyla ilgili olarak; 16 öğrenci faydasının olduğunu belirtirken, 11 öğrenci faydasının olmadığını belirtmiş ve 3 öğrenci ilköğretimde bilgisayar dersi görmediklerini ifade etmiştir.

Bilgisayar kullanma yeterliliğini kazanmamda ilköğretimdeki bilgisayar dersinin faydası olduğunu belirten öğrencilerden Ö3, Ö12 ve Ö23 şu ifadeleri kullanmıştır:

Ö3: "İlköğretimde aldığım bilgisayar dersi az da olsa katkı sağladı. İlköğretimde dersler serbest geçmeseydi daha iyi öğrenirdim."

Ö12: "Kullanarak. İlköğretimde gördüğüm bilgisayar dersinin de katkısı oldu. Ofis programlarında yardımcı oldu."

Ö23: "İlköğretimde ilk başlarda yoktu ve sonradan öğretmen geldi. Sonlara doğru ders oldu. Faydasını şimdi görüyoruz. O zaman slayt yapıyorduk ve gereksiz geliyordu. Ama şimdi çok faydası oluyor."

Bilgisayar kullanma yeterliliğini kazanmamda ilköğretimdeki bilgisayar dersinin faydasının olmadığını belirten öğrencilerden Ö6, Ö18, Ö21 ve Ö30 şu ifadeleri kullanmıştır:

Ö6: "İlköğretimde bilgisayar dersi aldım fakat bilgisayar sınıfı çok eskiydi bir şey öğrenemedim. Yoksa daha iyi olurdum."

Ö18: "İlköğretimde bilgisayar dersi gördüm fakat pek katkısı olmadı. Pek de bir şey öğretilmedi. Genelde serbest bırakılıyorduk."

Ö21: "İlköğretimde de bilgisayar dersi gördüm ama hep serbest bırakıyorlardı. Oyun oynuyorduk. İnternette geziyorduk. Çok bir şey öğrenmedim ilköğretimde."

Ö30: "İlköğretimde bilgisayar dersi gördük ama oyun oynadık, internete girdik. Kısaca serbest bırakılıyorduk."

Bulgular incelendiğinde, çalışılan öğrencilerden 16 tanesi ilköğretimdeki bilgisayar dersinin faydasının olduğunu belirmişken, 11 öğrenci faydasının olmadığını ve 3 öğrenci ilköğretimde bilgisayar dersi görmediğini ifade etmiştir. İlköğretimdeki bilgisayar dersinin faydasının olmadığını belirten öğrencilerden; derste kullanılan bilgisayarların eski olduğu, dersin serbest bırakılarak işlendiği, derste öğrencilere oyun oynatıldığı, internette gezinildiği ve dersten öğrencilerin faydalanamadığı görülmüştür. İlköğretimde bilgisayar dersini faydalı bir şekilde alan öğrencilerin bilgisayar kullanma yeterliliği açısından daha iyi olduğu ve bilgisayar karşı olumlu tutum beslediği görülmüştür.

3.3.3 Bilgisayar Kullanma Yeterliliğini Kazanmada Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinin Faydasına Dair Bulgular

Bilgisayar kullanma yeterliliğini kazanmada lise 9. sınıfta görmekte oldukları Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin faydasının olup olmadığıyla ilgili olarak, 27 öğrenci faydasının olduğunu ve 3 öğrenci faydasının olmadığını belirtmiştir.

Bilgisayar kullanma yeterliliğini kazanmamda Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin faydasının olduğunu belirten öğrencilerden Ö1, Ö2, Ö3 ve Ö12 şu ifadeleri kullanmıştır.

Ö1: "Oldu. Önceden sunu yapamıyordum. Sunu yapmayı öğrendim. Tablo yapmayı öğrendim. Ortalama hesaplama gibi hesaplama işlemlerinin nasıl yapıldığını öğrendim. Bu hesaplamaların çok zaman aldığını düşünürdüm fakat bir tuşla yapılabiliyor."

Ö2:" Hocam ben 9. Sınıftayım ama hiç bilgisayar dersi görmedim. Ders olarak şimdi öğreniyorum ama eskiden beri tecrübem oldu. Kullanabiliyordum ama şimdi derste belirli şeyleri daha iyi kavradım ve bazı şeyleri yeni görüyorum."

Ö3: "Oldu bayağı oldu. Zaten bilgi ve iletişim teknolojisi dersinde bu teknolojileri bilinçli olarak öğrenmeye başladım. Bildiğimi sandığım şeyleri aslında bilmiyordum. Bir sunu yaparken bir sürü şey ekleyebiliyorsun. Excel de bir formül yazarak zor işlemleri bile kolaylıkla yapılabiliyormuş."

Ö12: "Evet oldu. Yine ofis programlarında faydası oldu. İnsan bilgisayar kullanırken bu tür programlarla fazla uğraşmıyor daha çok sosyal paylaşım sitelerin de ve oyunlarda daha fazla zaman harcıyor. Aslında bilgisayarı biliyorum diyenlerin çoğu da bunları biliyor. Aslında bilgisayarda çok şey yapılabilir. Bizim bildiğimiz %1 falandır. Herkes öğrencilerin bilgisayarı bildiğini sanıyorlar fakat gerçekten fazla bilmiyorlar. Bildiği şeyler söylediğim

gibi. Bilgisayar öyle bir şey ki birkaç şeyle bilinmiyor. Ayrıntıları var. Öğrenciler bir sosyal paylaşım sitesine girip mesaj atınca ben biliyorum diyor. Oysa öyle değil.”

Bilgisayar kullanma yeterliliğini kazanmamda Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin faydasının olmadığını belirten öğrencilerden Ö11, Ö13 ve Ö14 şu ifadeleri kullanmıştır:

Ö11: “Yok diyemem ama var da diyebilecek kadar fazla değil. Ben derse girdiğimde word falan değil de bir programla ilgili programın nasıl kurulacağını yada program nasıl yapılacağını bekliyordum.”

Ö13: “Derste Microsoft ofis programlarını ilköğretimde öğrenmiştik. Şimdiye kadar başka farklı bir şey öğrenmedim. Biliyordum zaten. Bilmeyen biri faydalanabilir ama ben bildiğim için faydalanamadım.”

Ö14: “Önce İlköğretimdeki dersinden dolayı bir şeyler biliyordum. Faydası olmadı ama işlediğimiz konuları bir daha işlediğimiz için hep aynı şeyler oluyor.”

Bulgular incelendiğinde, çalışılan öğrencilerden 27 tanesi 9. sınıfta gördükleri Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin faydasının olduğunu belirtmiştir. Öğrencilerin çoğunluğunun az ya da çok bu dersten faydalandığı görülmüştür. Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin içeriğinde yer alan konuların, ilköğretimde görülen konularla benzer olduğu ifade edilmiştir. İlköğretimdeki konulara benzer konuların anlatılması öğrencilerin daha az faydalanmalarına veya bu dersten hiç faydalanamamalarına neden olmuştur. İlköğretimdeki bilgisayar dersinden faydalanan öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinde benzer konuların olmasından dolayı sıkıldıkları görülmüştür.

3.4 BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİSİ DERSİNE DAİR BULGULAR

Bu bölümde çalışılan öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersiyile ilgili görüşlerinden elde edilen bulgular yer alacaktır.

3.4.1 Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinin İçeriğinde Hangi Konular Olmasına Dair Bulgular

Çalışılan öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin içeriğinde olmasını istedikleri konuları, 4 alt başlıkta toplayabiliriz. Bunlar; donanım, yazılım, internet ve BİT’le ilgili diğer konulardır.

Çalışılan öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinde öğrenmek istedikleri ve dersin içeriğinde olmasını istedikleri konuları aşağıdaki gibi belirtmişlerdir:

Ö1: “Daha güncel konular olmalı. Biz sadece Microsoft programlarını görüyoruz. Güncel Windows sürümlerini görsek, interneti daha ayrıntılı görsek, tablet kullanımını, akıllı tahtaların kullanımını görsek, İşletim sistemlerini daha ayrıntılı görsek, Güvenli internet kullanımı ve internetteki tehlikeler anlatılsa iyi olur. Çünkü internetin hem yararı hem de zararı var. Zarar görmeden internete girmek için bunları öğrenmek gereklidir. İnternette kullanılan teknolojileri öğrenmek istiyorum.”

Ö2: “Hayatımızın her alanında karşılaşacağımız için sürekli güncellenmeli. Bir iş yerinde kişinin ileriki yaşamı için gerekli konular olmalı. Grafik tasarım programları anlatılmalı. Windwos 8 gibi güncel işletim sistemleri anlatılmalı. Farklı işletim sistemleri anlatılabilir. Sosyal ağlar anlatılabilir. Mesela facebook kullanıyorum. Arkadaşlarımda kullanıyor. Bir arkadaşım facebookunu çaldırılmış ve buradan herkese kötü şeyler yazılmış bunlardan nasıl korunmalı anlatılmalı. İnternet ayrıntılı anlatılabilir. İnternete yasal olmayan ve suç olan şeyler anlatılmalı. Çünkü bir sürü tehlike var internette. İnternette birçok sitede şifre ile işlem yapılıyor. Bu şifreleri korsanlara çaldırmamak için ne yapılmalı gibi konular anlatılabilir.”

Ö4: “Program indirme, program yükleme, interneti düzgün kullanabilme yani doğru kullanabilme yanlış sitelerden korunabilme, internetin güvenli kullanımı, eğitim sitelerini kullanabilme, internet üyeliklerinde tehlikelerden korunabilme, internet korsanlarından ve yasa dışı uygulamalardan korunabilme, Photoshop gibi resim düzenleme programları, müzik ve video düzenleme programlarını kullanabilme gibi konular olmalı bence.”

Ö6: “Bir defa ders içeriği her yıl yenilenmeli. Çünkü teknoloji her gün değişiyor. Mesela Windows 8 çıkmış öğrenmek isterdim. Tabletler, akıllı telefonların kullanımlarının anlatılmasını isterdim. İnternette farklı internete girme programları var. Google Chrome bunlar anlatılmalı. İnternette istediğim bilgiyi nasıl bulacağım, tehlikeli sitelerden nasıl korunacağım, internette suç olan ve tehlikeli şeyler neler. Bunlar hep olmalı.

Ö7: “Yazılım yapma olmalı yani programlama olmalı. Oyun yapmayı öğrenmeliyiz. Bilgisayarların ayarlanması ve kurulumu olmalı. Bilgisayar parçalarını sökme, takma olmalı. Bilgisayarda karşılaşılan sorunları giderme olmalı. İnternetle ilgili nasıl bir site gezilmeli nasıl güvenli kullanılmalı, bir zararlı siteden nasıl korunmalı. Virüs koruma programları olmalı. İnternete dosya yükleme, dosya indirme, internet dolandırıcılarına karşı korunma.”

Ö9: “Kitap ta dersi işlerken Windowsun eski sürümleri yer alıyor. Fakat şu anda akıllı tahta da Windows 7 var. Windwos 8 çıktı. Bunlar ve bunlar dışında pardus gibi farklı işletim

sitemleri anlatılabilir. İnternet Explorer herkes kullanmak istemiyor. Onun yerine farklı programlar anlatılabilir. Mesela Google Chrome bana göre daha hızlı. Tablet kullanımı anlatılabilir. Akıllı telefonların etkili kullanımı anlatılabilir. İnterneti yararlı kullanmak, tehlikelerden uzak durma anlatılabilir. Zararlı sitelerden uzak durmak için hangi programlar kullanılabileceği anlatılabilir. Hackerlik nedir, Program üretme nasıl olur.”

Ö11: “Tabletler bence ilk sırayı almalı. Gelecek sene kullanılacak ama öğrenciler nasıl kullanılacağını bilmeden belkide bozabilecek. Daha sonra bilgisayarlar. Çünkü hayatın her yerinde var. Nereye gitsek en azından bir bilgisayar görürsünüz. Akıllı telefonlar. Çünkü her işi yapıyorlar. Küçük bilgisayarlar sayılırlar. Usb cihazların çalıştırılması, Televizyonların bağlanması çünkü televizyona bilgisayar bağlanabiliyor. İnternet bir kere hocam iyi yanından başlanmalı. Kullanabilirsek çok geniş bir alana sahip. Ama çok kötü yanları da var. Hem kötü içerik bakımından hem de sahtekarlık bakımından. Mesela reklam çıkıyor. Siteye giren birinci kişi oldunuz. Adam bilmiyor tıklıyor ve başına gelmedik kalmıyor. Bunlardan korunma olmalı. Bilgisayar ve internet başında çok fazla zaman geçirenler var. Asosyaller. Bu tür sorunlar için konular olmalı. Sağlıklı nasıl kullanılır olmalı.”

Ö13: “Ben programların nasıl hazırlandığını merak ediyorum. Oyun yapma falan olabilir. Akıllı telefonlar ve tablet gibi teknolojiler olabilir. Temel düzeyde web sayfası tasarımı ve gelişmiş düzeyde web tasarımı olabilir. Virüs programı yapılması ve kullanımı, virüsten korunma, İnternet üzerinde alış veriş yapma nasıl olur, güvenli bir alış veriş nasıl yapılmalı, baban internet bankacılığı kullanıyor. İnternet bankacılığı güvenli nasıl kullanılır. İnternet korsanlarına karşı bilgi verilebilir. İnternette aradığın şeyi nasıl bulabileceğimiz anlatılabilir. Müzik ve film indirme siteleri var. Bu sitelerden indirme yapma suç. Bilgisayar ve internetle ilgili yasal olmayan şeyler anlatılabilir.”

Ö14: “Daha çok aynı şeyleri görüyoruz. Günlük yaşamda kullanılan güncel şeyleri öğrenmeliyiz. Photoshop falan yapıyorlar bunun gibi resim düzenleme programlarını görmek isterim. İnternet insanların her şeyi olmuş neredeyse. Zararı da var, faydası da. İyi bir şekilde internet nasıl kullanılır. Zararlarından nasıl korunmak gerekir. İnternette alış veriş yapma, e-devlet sitesini nasıl kullanırız ve neler yapabiliriz gibi konular anlatılmalı. Kablosuz araçlar nasıl kullanılır. 3G nedir ve ne işe yarar. Ben bunları hep televizyondan duydum fakat nasıl kullanıldıklarını ve ne işe yaradıklarını bilmiyorum. Alış veriş merkezlerinde camda tnet wifi diye bir şey yazıyordu. Wifi nedir. Yani güncel konular olmalı. Derste öğretilmeli. Teknoloji sürekli gelişiyor ve dersinde teknolojiye ayak uydurması lazım.”

Ö29: “Bütün yeni çıkan teknolojik araçlar tanıtılmalı. Bilgisayarlar, internet olabilir. Görme engelliler için kullanılabilecek programlar olabilir. Ses programları olabilir. Çünkü

benim için ses çok önemli. Birde engelliler için diğer derslerde de yardımcı olacak bu yüzden engelliler için kullanılacak programlar anlatılmalı. Bence derse giren diğer öğretmenlere de bu tarz programların anlatılması lazım. Onlarda kullanırsa biz daha iyi öğreniriz.”

Bulgular incelendiğinde, çalışılan öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin içeriğinde bulunmasını istedikleri konular 4 başlık altında toplanmıştır. Donanımla ilgili olarak çalışılan öğrencilerin en fazla öğrenmek istediği konuların başında, akıllı telefonlar gelmektedir. İkinci olarak da tabletler yer almaktadır. Yazılımla ilgili konular arasında da öğrencilerin en çok öğrenmek istedikleri resim düzenleme programlarıdır. İnternetle ilgili olarak öğrencilerin en çok öğrenmek istedikleri konu da güvenli internet kullanımındır. Diğer konular başlığı altında öğrencilerin en çok öğrenmek istedikleri konu ise bağımlılık ve sağlıktır.

Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin içeriğinin güncel olmadığı ve güncel içeriğin olması gerektiği bulgusuna ulaşılmıştır. Ders kitabında olan Windows sürümü ile akıllı tahtada bulunan Windows sürümünün farklı olduğu ve dersin kitabında yer alan Windows sürümünün de güncel olmadığı bulgusuna ulaşılmıştır. Dersin içeriğinde sunulan ofis sürümlerinin, öğrencilerin evde kullandığı ofis sürümlerinden eski olduğu görülmüştür. Çalışılan öğrencilerden elde edilen bulgulara göre; dersin içeriğinin güncellenmesi gerektiği, güncel teknolojilerin de dersin içeriğinde bulunması gerektiği vurgulanmıştır. Teknolojinin bu kadar geliştiği bir ortamda Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin de gelişen teknolojiye ayak uydurması gerekmektedir. Dersin içeriğinin çağın gereklerine ve öğrencilerin öğrenme beklentilerine cevap verecek şekilde güncellenmesi gerektiği ortaya çıkmıştır.

3.4.1.1 Öğrencilerin bilgi ve iletişim teknolojisi dersinin içeriğinde olmasını istedikleri donanım konularına dair bulgular

Çalışılan öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin içeriğinde olmasını istedikleri donanımla ilgili konular; akıllı telefon kullanımı, tablet kullanımı, donanımları sökme takma, sorun giderme, usb cihazlar, televizyonlar, kablosuz teknolojiler, dijital kamera-fotoğraf makinesi ve akıllı tahta şeklindedir. Elde edilen bu bulgular ve frekansları Tablo 21’de belirtilmiştir.

Tablo 21. Öğrencileri Dersin İçeriğinde Olmasını İstedikleri Donanımla İlgili Konulara Dair Bulgular

Kodlar	Sıklık	Katılımcılar
Akıllı Telefon Kullanımı	15	Ö3, Ö6, Ö8, Ö9, Ö11, Ö12, Ö13, Ö15, Ö16, Ö18, Ö21, Ö22, Ö26, Ö27, Ö30
Tablet Kullanımı	12	Ö1, Ö6, Ö8, Ö11, Ö12, Ö13, Ö15, Ö16, Ö18, Ö21, Ö22, Ö27
Donanımları Sökme Takma	2	Ö7, Ö24
Sorun Giderme	2	Ö7, Ö21
Usb Cihazlar	2	Ö11, Ö30
Televizyonlar	2	Ö11, Ö30
Kablosuz Teknolojiler	1	Ö14
Dijital Kamera ve Fotoğraf Makinesi	1	Ö30
Akıllı Tahta Kullanımı	1	Ö1

Tablo 21’de görüldüğü gibi, en fazla frekansa sahip olan akıllı telefon kullanımı, çalışılan öğrenciler tarafından dersin içeriğinde donanımla ilgili olmasını istedikleri konular arasında, ilk sırayı almaktadır.

Akıllı telefonların ilk sırada olmasının sebebi, yaygın kullanılıyor olmasıdır. FATİH projesiyle birlikte, akıllı tahtalar ve tabletler de öğrenciler tarafından ilgi görmeye başlamıştır. Öğrencilerin kendilerine verileceği söylenen tabletleri, kullanabilmeleri için dersin içeriğinde tabletlerin anlatılmasını istemektedirler. Ayrıca öğrenciler; donanımları söküp-takmayı, sorun gidermeyi, usb cihazlarını, televizyonları, kablosuz teknolojileri, dijital kameraları, fotoğraf makineleri gibi teknolojileri öğrenmek istemekte ve dersin içeriğinde anlatılmasını uygun görmektedirler.

3.4.1.2 Öğrencilerin bilgi ve iletişim teknolojisi dersinin içeriğinde olmasını istedikleri yazılım konularına dair bulgular

Çalışılan öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin içeriğinde olmasını istedikleri yazılımla ilgili konulara dair bulgular Tablo 22’de belirtilmiştir.

Tablo 22. Öğrencileri Dersin İçeriğinde Olmasını İstedikleri Yazılımla İlgili Konulara Dair Bulgular

Kodlar	Sıklık	Katılımcılar
Resim Düzenleme Programları	7	Ö3, Ö4, Ö5, Ö14, Ö15, Ö16, Ö20
Güncel Windows Sürümleri	5	Ö1, Ö2, Ö6, Ö9, Ö23
Farklı İşletim Sistemleri	5	Ö1, Ö2, Ö9, Ö12, Ö24
Grafik Tasarım Programları	5	Ö2, Ö15, Ö18, Ö21, Ö25
Müzik ve Video Düzenleme Programları	5	Ö4, Ö17, Ö18, Ö28, Ö29
Web Sayfası Hazırlama Programları	5	Ö12, Ö13, Ö16, Ö18, Ö21
Virüsler ve Korunma Programları	4	Ö5, Ö7, Ö13, Ö18
Güncel Ofis Sürümleri	2	Ö1, Ö23

Tablo 22’de görüldüğü gibi, en fazla frekansa sahip olan resim düzenleme programları öğrencilerin dersin içeriğinde olmasını istedikleri yazılımla ilgili konular arasında ilk sırayı almaktadır.

Bunun dışında öğrenciler güncel Windows sürümlerini, farklı işletim sistemlerini, grafik tasarım programlarını, müzik ve video düzenleme programlarını, web sayfası hazırlama programlarını, virüs-antivirüs programlarını ve güncel ofis sürümlerini öğrenmek ve bunların dersin içeriğinde anlatılmasını istemektedirler.

Öğrenciler, dersin içeriğinde olan windows ve ofis sürümlerinin eski olduğunu belirtmiştir. FATİH projesiyle birlikte kurulan akıllı tahtalardaki windows sürümleri ile dersin içeriğindeki windows sürümlerinin farklı olduğu görülmüştür. Diğer programların da dersin içeriğinde yer almadığı bulgusuna ulaşılmıştır.

3.4.1.3 Öğrencilerin bilgi ve iletişim teknolojisi dersinin içeriğinde olmasını istedikleri internet konularına dair bulgular

Çalışılan öğrencilerin, Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin içeriğinde olmasını istedikleri internetle ilgili konulara dair bulgular Tablo 23’de belirtilmiştir.

Tablo 23. Öğrencileri Dersin İçeriğinde Olmasını İstedikleri İnternetle İlgili Konulara Dair Bulgular

Kodlar	Sıklık	Katılımcılar
Güvenli İnternet Kullanımı	22	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö11, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö20, Ö22, Ö25, Ö26, Ö28, Ö30
Sosyal Ağların Kullanımı	10	Ö2, Ö3, Ö5, Ö15, Ö16, Ö20, Ö21, Ö25, Ö27, Ö30
İnternette Bilgi Arama ve Gerçek Bilgiyi Bulma	7	Ö5, Ö6, Ö8, Ö13, Ö17, Ö22, Ö24
İnternette İndirmeler ve Yükleme	5	Ö4, Ö6, Ö15, Ö17, Ö19
İnternet Üzerinden Alış-Veriş	5	Ö3, Ö13, Ö14, Ö16, Ö17
İnternet Teknolojileri	3	Ö1, Ö5, Ö8
İnternette Yasal Olmayan Şeyler ve Suçlar	3	Ö2, Ö16, Ö13
Farklı İnternet Tarayıcıları	2	Ö6, Ö9

Tablo 23’de görüldüğü gibi, en fazla frekansa sahip olan güvenli internet kullanımı konusudur.

Bulgular incelendiğinde, çalışılan öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin içeriğinde olmasını istedikleri internetle ilgili konular arasında, ilk sırayı güvenli internet kullanımı almaktadır. Öğrencilerin, internetteki tehlikelerden korunmayı ve güvenli bir şekilde interneti kullanmayı istedikleri görülmüştür. Öğrencilerden elde edilen bulgulara göre; sosyal ağların düzgün ve faydalı kullanımı öğrenilmek istenilmektedir. Öğrencilerin, sosyal ağları düzgün kullanmadıkları ve bunun da farkında oldukları görülmüştür. İnternette bilgi arama ve bulma, internette program indirme ve yükleme, internet üzerinden alış veriş, internet teknolojileri, internette yasal olmayan şeyler ve farklı internet tarayıcıları gibi konular da öğrenciler tarafından öğrenilmek istenmektedir.

3.4.1.4 Öğrencilerin bilgi ve iletişim teknolojisi dersinin içeriğinde olmasını istedikleri diğer konulara dair bulgular

Çalışılan öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin içeriğinde olmasını istedikleri diğer konular ve bu konulara ait söylenme sıklıkları Tablo 24’de belirtilmiştir.

Tablo 24. Öğrencileri Dersin İçeriğinde Olmasını İstedikleri Diğer Konulara Dair Bulgular

Kodlar	Sıklık	Katılımcılar
Bağımlılık ve Sağlık	5	Ö5, Ö11, Ö22, Ö25, Ö26
BİT Faydalı Kullanım	1	Ö1
Görme Engellilere Yönelik Çalışmalar	1	Ö29

Tablo 24’de görüldüğü gibi çalışılan öğrenciler tarafından en çok öğrenilmek istenen bağımlılık ve sağlık konusudur.

Elde edilen bulgulara göre öğrenciler bilgisayar ve internet bağımlılığı tehlikesinin farkındadırlar. Öğrenciler tarafından, BİT’in sağlıklı bir şekilde kullanılması gerektiği ve bu teknolojilerin düzgün kullanılmadığı takdirde sağlık problemlerine neden olacağı bilinmektedir. BİT’in faydalı kullanımının anlatılması istenmektedir. Görme engelli öğrencilere yönelik gerekli düzenlemelerin yapılması ve ders araç-gereçlerinin bu öğrencilere göre zenginleştirilmesi bulgusuna ulaşılmıştır.

3.4.1.5 Öğrencilerin önerdiği konular olsaydı dersi almak isteyip istemediklerine dair bulgular

Elde edilen bulgulara göre, çalışılan tüm öğrenciler kendi istedikleri konuların dersin içeriğinde olması durumunda dersi almak isteyeceklerini belirtmişlerdir.

Bunla ilgili olarak Ö2, Ö12, Ö20, Ö22 ve Ö27 aşağıdaki görüşleri belirtmişlerdir:

Ö2: “Hocam tabi isterdim. Çünkü her gün yeni istediğimiz bir şeyler öğreniriz. Şu anki konulardan sıkıldım. Bildiğim konuları dinlemekten sıkılıyorum. Örneğin sene başındaki kasanın parçaları, disket gibi konular sıkıyordu beni. Excel, word, power point programlarını uygulamalı olarak yaptığımızda daha zevkli oldu. Bu söylediğim konular olursa yaşamda daha çok kullandığım şeyleri daha faydalı kullanırım.”

Ö12: “Haftada gördüğüm tüm derslerin yerine almak isterdim.”

Ö20: “Evet almak isterdim. O zaman dersi daha iyi dinlerdim. Öğrenmek ve uygulamak daha fazla isterdim.”

Ö22: “Almak isterim. Öğrenmek lazım. Bu seneki dersin konularının çoğunluğunu görmüştüm. Söylediğim konular olsaydı daha iyi olurdu.”

Ö27: “Almak isterdim. İnsan bilmediği ve sevdiği şeylere karşı daha ilgili oluyor.”

Günlük yaşamda yaygın kullanılan teknolojilerin ders içeriğinde bulunması durumunda öğrenmenin daha eğlenceli olacağı ve öğrencilerin derse karşı daha istekli olacakları görülmüştür. Dersin şu anki içeriğinin, öğrencilerin önceden gördükleri içeriklerle benzer veya aynı olduğu görülmüştür. Öğrencilerin, bu içerikten dolayı derslerde sıkıldıkları ve bildikleri konuları dinlemekten hoşlanmadıkları görülmüştür.

3.4.1.6 Öğrencilerin önerdiği konular olsaydı ders tüm öğrenciler için alınması gereken bir ders olur mu? Sorusuna dair bulgular

Öğrencilerle yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen bulgulara göre; öğrencilerden 27 tanesi kendi istedikleri konuların dersin içeriğinde olması durumunda, dersin tüm öğrenciler için alınması gereken bir ders olacağını belirtmişken, 3 öğrenci tüm öğrenciler için alınması gereken bir ders olmayacağını belirtmiştir.

Tüm öğrenciler için alınması gereken bir ders olur görüşünü ifade eden Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö8, Ö11 ve Ö17 aşağıdaki görüşleri belirtmişlerdir:

Ö1: “Evet olurdu. Çünkü internet gibi teknolojilerin öğrencilerin bilmesi gereklidir. Özellikle güncel teknolojilerin bu kadar ihtiyaç haline geldiği günlerde önemli bir ders olurdu.”

Ö2: “Kişiden kişiye farklı olabilir. Herkesin zevk aldığı şeyler farklı. Fakat bu konuları herkesin alabileceğini düşünüyorum. Çünkü herkese lazım olan şeyler. Herkes tüm yaşamında kullanacak ve çoğumuzda özellikle internet ve bilgisayar çok kullanıyor.”

Ö3: “Hayatın her alanında bu teknolojiler kullanıldığı için alınması gereken bir ders. Bilgisayarı her alanda öğrenciler daha çok kullandığı için bu konuların alınması tüm öğrenciler için gerekli olur. Birde öğrencilerin büyük çoğunluğu da facebook kullanıyor. Görürlerse bu konuları facebooku daha faydalı kullanırlar.”

Ö4: “Benim açımdan faydalı ama onların kendi düşüncesine bağlı. Photoshop programını isteyen de vardır, istemeyende vardır. Ama bence iyi olurdu. Özellikle internetin ve sosyal

ağların faydalı kullanımı ve internetteki tehlikelerden korunma herkes için önemli ve gerekli.”

Ö8: “Bence olurdu. Bence herkesin merak ettiği konular. Herkes olmasa da büyük kısmının merak ettiği ve öğrenmek istediği konular olduğu için alınması gereken faydalı bir ders olurdu.”

Ö11: “Olurdu. Çünkü bilgisayarı yani bilgi teknolojilerini öğrenmek her zaman karlı. Şimdi yabancı bir ülkeye gittiğinizde yabancı diliniz varsa rahat olursunuz. Olmazsa stres yaparsınız. Bizde üniversiteye gittiğimizde, bir işe atıldığımızda %95 bir bilgisayarı kullanmamız gerekli.”

Ö17: “Arkadaşlara göre değişir ama kendileri içinde faydalı olacağını ve önemli olacağını düşünüyorum. Çünkü çağ bilgisayar ve internet çağı. Her şey sanal ortamda yapılıyor. Bilmeleri gerektiğini düşünüyorum. Bütün işlerimiz bu araçlara sanki bağlı.”

Tüm öğrenciler için alınması gereken bir ders olmayabilir görüşünü ifade eden Ö27 ve Ö29 aşağıdaki görüşleri belirtmişlerdir:

Ö27: “Benim söylediklerimi çoğu biliyor zaten. Onlar için faydalı olmaya bilir.”

Ö29: “Onu bilemeyeceğim. Herkes için olmasa da büyük bir kesim için faydalı olurdu. Özellikle engelliler için çok faydası olurdu.”

Bulgular incelendiğinde, öğrencilerden 27 tanesi kendi önerdikleri konular dersin içeriğinde olduğu takdirde dersin tüm öğrenciler için alınması gereken faydalı bir ders olacağını belirtmişken, 3 öğrenci aksi görüş belirtmiştir. Aksi görüş belirten öğrencilerden elde edilen bulguya göre herkesin öğrenmek istediğinin ve ilgilerinin farklı olacağıdır. Diğer öğrenciler ise önerdikleri konuların çoğu kişi için gerekli olacağını ve yaşamın her alanında karşılaşacağı görüşünü belirtmiştir.

3.4.2 Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinin Şu Anki Haline Dair Bulgular

Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin şu anki haliyle ilgili çalışılan öğrencilerden elde edilen bulgular bu başlık altında yer alacaktır.

3.4.2.1 Bilgi ve iletişim teknolojisi dersinin şu anki haliyle alınması gereken bir ders olup olmadığına dair bulgular

Elde edilen bulgulara göre; çalışılan öğrencilerden 26 tanesi Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin şu anki haliyle alınması gereken bir ders olduğu görüşünü

belirtmişken, 4 öğrenci Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin şu anki haliyle alınması gereken bir ders olmadığını, belirtmiştir.

Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin şu anki haliyle alınması gereken bir ders olduğu ifade eden Ö1, Ö3, Ö4, Ö9 ve Ö26 aşağıdaki görüşleri paylaşmışlardır:

Ö1: “Evet. Alınması gereken bir derstir. Çünkü teknolojiyle iç içe bir dünyada yaşıyoruz. Bilgi ve iletişim teknolojileri de bizim önümüzü açıyor yolumuzu açıyor. Bu teknolojileri nasıl güzel nasıl daha iyi kullanılması gerektiğini öğretiyor. Şuan ki derste anlatılan konuları da bilmeyenler var. Sonuçta bu ders seçmeli ve her okulda seçilmiyor. Bilgisayarı olmayanlar var. Bunların da öğrenmesi için gerekli bence.”

Ö3: “Evet. Çevremizde, oraya gitsek teknoloji buraya gitsek teknoloji var. Attığımız her adım teknoloji olmuş durumda. Bu teknolojileri öğrenmezsek onun yolunda gidemeyiz. O yüzden öğrenmemiz gerek. Derslerde araştırma ödevleri oluyor, sunu ödevleri oluyor. Bu ödevleri yapmak için programları kullanmak lazım.”

Ö4: “Alınmalıdır. Temel konular var çünkü. Bu dersi hiç almamış arkadaşlarımız var. Bilgisayar kullanmayı hiç bilmeyen arkadaşlar var. Bunlar için alınması gerekli.”

Ö9: “Geleceğin temellerini atmak istiyorsak, bilgisayarı ve teknolojiyi iyi bilmemiz gerekir. Bilgisayar dersi hiç görmemiş ve evinde bilgisayarı olmayanlar var. Bu arkadaşlarımız için gerekli. Birde bildiğimizi sandığımız şeyleri bilmediğimi gördüm. Word programını iyi bilirim dedim fakat bilmediğim çok şey öğrendim. Bu yüzden gerekli.”

Ö26: “Benim için gerekli. Çünkü fazla bilmiyorum ve bilmediğim şeyleri öğreniyorum. Ancak çok iyi bilen arkadaşlarımız var. Onlar için gereksiz olabilir.”

Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin şu anki haliyle alınması gereken bir ders olmadığını ifade eden Ö6 ve Ö13 aşağıdaki görüşleri paylaşmışlardır:

Ö6: “Sanki biraz eski gibi geliyor bana. Daha disket var kitap ta. Şu anki haliyle alınması gereken bir ders değil bence. Bu içerikle yeterli değil.”

Ö13: “Şu anki haliyle bana basit geliyor. Benim için alınması gereken bir ders değil. Konular geliştirilirse benim içinde alınması gereken bir ders olabilir.”

Bulgular incelendiğinde; bu dersin şu anki haliyle alınması gereken bir ders olduğunu ifade eden öğrenciler, bu dersin bilgisayar dersi görmemiş ve bilgisayar kullanamayan öğrenciler için önemli olduğunu belirtmiştir. Dersin içeriğinde anlatılan konuların unutulmuş olabileceği, dersin içeriği güncel olmasa bile öğrencilerin teknoloji ile içi içe olmalarını sağlayacağı, evinde bilgisayarı olmayan ve bilgisayar kullanmayı bileyenlerin olabileceği, öğrencilerin bildiklerini sandıkları

fakat tam anlamıyla bilmedikleri konuların olabileceğini ifade etmiştir. Dersi şuan ki haliyle alınmasını gerekli görmeyen öğrencilerden ulaşılan bulgulara göre; dersin içeriğinin eski olduğu, öğrencilerin bu konuları bildiği ve dersin bu yüzden sıkıcı geçtiği görüşüne varılmıştır.

3.4.2.2 Bilgi ve iletişim teknolojisi dersini alan öğrencilerin alma sebeplerine dair bulgular

Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersini alan öğrencilerin alma sebeplerine dair bulgular Tablo 25’de belirtilmiştir.

Tablo 25. Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersini Alma Sebeplerine Dair Bulgular

Kodlar	Sıklık	Katılımcılar
Bilgi ve İletişim Teknolojilerini Öğrenmek	16	Ö1, Ö7, Ö8, Ö12, Ö13, Ö14, Ö16, Ö18, Ö20, Ö21, Ö22, Ö23, Ö24, Ö25, Ö28, Ö29
Dersi Eğlence Olarak Görmek	7	Ö10, Ö11, Ö22, Ö23, Ö25, Ö26, Ö27
Bilgisayarda İşlerini Hızlı ve Kolay Yapmak	7	Ö4, Ö6, Ö14, Ö15, Ö19, Ö21, Ö23
Çağa Ayak Uydurmak	7	Ö3, Ö4, Ö5, Ö9, Ö16, Ö21, Ö23
Meslek Hayatında Kullanmak	6	Ö2, Ö6, Ö19, Ö21, Ö28, Ö30
Teknoloji Merakı ve Sevgisi	4	Ö18, Ö9, Ö20, Ö27
İlköğretimdeki Gibi Serbest Bırakılacağını Düşünmek	1	Ö9
Her Alanda Karşılaşmak	1	Ö2
Bu Alana Yönelik Meslek Seçmek	1	Ö30

Tablo 25’de görüldüğü gibi öğrenciler, bu dersi en çok BİT öğrenmek için aldıklarını ifade etmiştir.

Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin alınma sebepleriyle ilgili olarak Ö2, Ö9, Ö10, Ö23, Ö25 ve Ö27 aşağıdaki görüşleri paylaşmıştır:

Ö2: “Dersi alan öğrenciler biliyorlar ki her zaman karşlarına çıkacak olan bu konular ve teknolojileri öğrenmeleri gerekiyor. Hayatın her alanında örneğin iş hayatında lazım olacak şeyler. Mesleğe başladıklarında çok lazım olacak. Bunu bildikleri için bu dersi alıyorlar.”

Ö9: “Günlük hayatta sıkıntı çekmemek, dünyadan geri kalmamak ve çağa ayak uydurmak, oyun ve dinlenme amaçlı almak isteyenler olabilir. İlköğretimde bilgisayar dersinde genellikle serbest bırakılırdı ve oyun oynatılırdı. Bu derste de aynı şekilde olacağını düşünüp alanlar var.”

Ö10: “Doğrusunu söylemek gerekirse ilköğretimde bu dersi bilgisayarın başında zaman geçirildiği için alanlar vardı. Burada da ondan dolayı seçenler var. Oyun olarak görenler var. Şu anda çoğu kişide oyun ve zaman geçirme dersi olarak algılanıyor.”

Ö23: “Teknolojinin nasıl kullanılacağını bilmek için. Gelişime ayak uydurmak için olabilir. Bazılarında da oyun oynama isteği olabilir.”

Ö25: “Bu teknolojileri öğrenmek için hocam. İhtiyaçlarını gidermek için. Dersi oyun dersi, boş ders olarak görüyorlar. İlköğretimde arkadaşlar bu derste oyun oynadıklarını ve internette gezindiklerini söylüyorlar. O yüzden de alıyorlar.”

Ö27: “Bilgisayarı çoğu kişi seviyor. Oyun oynamak, müzik dinlemek, film seyretmek için alıyorlar bence. Eğlence olarak görüyorlar. Bilgi olarak hiç değil.

Bulgular incelendiğinde; en başta öğrencilerin bu dersi, BİT’i öğrenmek için aldığı görülmüştür. İkinci olarak da, öğrenciler bu dersi eğlenmek, internete girmek ve oyun oynamak amacıyla almak istemektedirler. Öğrenciler, işlerini kolay ve hızlı yapabilmek için bu dersi aldıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca ilerleyen dönemde özellikle meslek hayatında BİT’in işe yarayacağını düşündükleri için bu dersi almak istemektedirler. İlköğretimde okutulan bilgisayar dersleri gibi, serbest bırakılan bir ders olarak görülmesi bu dersin alınma sebepleri arasındadır.

3.4.2.3 Bilgi ve iletişim teknolojisi dersini almak istemeyen öğrencilerin almak istememe sebeplerine dair bulgular

Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersini almak istemeyen öğrencilerin almak istememe sebeplerine dair çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Elde edilen bu bulgular ve frekansları Tablo 26’da belirtilmiştir.

Tablo 26. Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersini Almak İstememe Sebeplerine Dair Bulgular

Kodlar	Sıklık	Katılımcılar
Teknolojiye Karşı Olumsuz Tutum	14	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö8, Ö9, Ö11, Ö12, Ö14, Ö15, Ö17, Ö20, Ö24, Ö29
Bildikleri İçin ve Dersi Sıkıcı Görme	13	Ö2, Ö6, Ö7, Ö8, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö19, Ö21, Ö22, Ö25, Ö26
Dersi Sevmeme	12	Ö3, Ö8, Ö11, Ö13, Ö14, Ö16, Ö18, Ö23, Ö24, Ö27, Ö29, Ö30
Dersi Diğer Derslere Göre Gereksiz Görme	11	Ö1, Ö3, Ö4, Ö5, Ö9, Ö11, Ö12, Ö17, Ö22, Ö24, Ö28
İlköğretimde Aynı Konuları Görme	4	Ö2, Ö15, Ö16, Ö21
Oyun ve Boş Ders Olarak Görme	4	Ö4, Ö5, Ö21, Ö30
Dersin Bilenlere Göre İşlenmesi	2	Ö10, Ö18
Yapamam Korkusu	2	Ö12, Ö24

Tablo 26’da görüldüğü gibi bu dersin, öğrenciler tarafından alınmak istenmemesinin en önemli sebebi, teknolojiye karşı olumsuz tutum olarak görülmektedir. Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin alınmama sebebiyle ilgili olarak görüşleri, aşağıda paylaşılmıştır:

Ö1: “Bence bu dersi biraz gereksiz görüyorlar gibi. Fizik, Matematik gibi dersler arasında gereksiz bir ders gibi görüyorlar bence. Gereksiz görme sebepleri ise dersin içeriğini bildiklerini sanmaları ya da internet gibi teknolojilerden korkuyorlar. Tehlikeli görüyorlar. Zararlı bir şeyle karşılaşmışsa olumsuz bakıyordur teknolojiye. Teknolojiye karşı ön yargı var. Teknolojiyi sevmiyorlar.”

Ö4: “Ön yargılılardır bence. Denemişlerdir ama yapamamışlardır. Bilgisayar kullanmayı denemişlerdir kullanamamışlardır veya hiç kullanmamışlardır. Teknolojiye karşı ön yargılılardır. Excel ve Word programındaki menüleri hatırlayamadıkları için istemiyorlardır. Dersi gereksiz gördüklerinden olabilir. Bir matematik, Türkçe gibi önemsemiyorlardır. Önemsenmiyor zaten ama bence gerekli. Dersi oyun olarak görmelerinden de kaynaklanabilir.”

Ö6: “Bilgisayarı herhalde çok iyi biliyorlar ki almak istemiyorlar. Ya da hiç anlayamayacaklarını düşünüyorlar. Bu teknolojileri çok iyi bilen öğrenciler dersi gereksiz görebilir. Ben biliyorum gereksiz yere neden alayım diyebilir.”

Ö9: “Teknolojiden uzak ve teknolojiyi sevmeyen insanlar olabilir, hiç karşıma çıkmayacak veya gereksiz bir ders gibi görenler olabilir. Birde lisede öğrenciler üniversite sınavında soru çıkan dersleri önemsiyor. O yüzden bu ve benzeri dersleri gereksiz görüyor. Ama yanlış bence.”

Ö10: “Bir kişi bilmiyordu. Dersler bilenlere göre işleniyordur. Bu yüzden dersi almak istemiyor olabilirler.”

Ö12: “Kullanmaktan ve öğrenememekten korktukları için. Gereksiz görenler de vardır. Geçmişte bilgisayar görmemiş olanlar var, köylerde maddi durumu ve şartları iyi olmayan kişiler ilk defa karşılaştıkları için yapamam edemem korkusu var. Arkadaşlarıma bu yüzden rezil olurum korkusu var.”

Ö15: “Biraz sıkıcı olmasıdır bence. Güncel konular yok. 4. Sınıftan beri aynı konuları görüyoruz. Değişen bir şey yok. Teknoloji korkusu olabilir. Kullanırken bozulacak korkusu olanlar vardı. Ben mesela teknolojik aletler elimde bozulacak diye korkuyorum.”

Ö27: “Sevmedikleri için hocam. Ben sevmiyorum zaten. Bende isteseydim almazdım.”

Bulgular incelendiğinde, öğrencilerin dersi almak istememe sebepleri arasında en başta bu teknolojilere karşı olumsuz tutum gelmektedir. BİT’le ilgili kendini yeterli gören öğrenciler, bu dersin sıkıcı olduğunu belirtmektedir. Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersini sevmediği için almak istemeyen öğrenciler olduğu gibi bu dersi diğer derslere göre gereksiz gören öğrenciler de bulunmaktadır. Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin gereksiz görülmesinin nedeni ise, sınavlarda soru sorulmayan bir ders olmasıdır. Dersin içeriğinin ilköğretimdeki bilgisayar dersiyle benzer olmasından dolayı dersi almak istemeyen öğrenciler de bulunmaktadır. Ders içeriğindeki bu benzerlik öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinde sıkılmalarına neden olmaktadır. Geçmişteki tecrübelerine dayanarak Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersini oyun ve boş ders olarak gören öğrenciler de bu dersi almak istememektedir.

3.4.3 Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinin İşlenişine Dair Bulgular

Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin nasıl işlenirse faydalı olacağına dair bulgular Tablo 27’de belirtilmiştir.

Tablo 27. Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinin İşlenişine Dair Bulgular

Kodlar	Sıklık	Katılımcılar
Uygulama Yapılması	24	Ö1, Ö2, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö11, Ö12, Ö14, Ö16, Ö17, Ö18, Ö19, Ö20, Ö21, Ö22, Ö23, Ö24, Ö25, Ö26, Ö27, Ö28
Uygun Fiziksel Şartlarda İşleme	4	Ö3, Ö5, Ö12, Ö16
Günlük Hayatla İlişkilendirme	4	Ö8, Ö10, Ö15, Ö30
Etkinlik Yapma	4	Ö2, Ö5, Ö9, Ö24
Proje Yaptırma	3	Ö3, Ö22, Ö24
Akıllı Tahtada Öğrencilere Uygulama Yaptırma	2	Ö2, Ö4
Video ve Müzik Desteği	1	Ö15
Görme Engelliler İçin Ses Kullanımı	1	Ö29

Tablo 27’de görüldüğü gibi öğrenciler, bu dersin bol uygulama yaptırılarak işlenmesi gerektiğini belirtmiş ve bu şekilde faydalı olacağını ifade etmişlerdir. Ayrıca görme engelli öğrenci de kendisi için sesin önemine dikkat çekmiş ve bilgisayarda yapılan işlemleri seslendiren “Jaws” gibi programların yüklenmesi gerektiğini, bu şekilde kendisinin de bilgisayarı rahatlıkla kullanabileceğini belirtmiştir. Öğrencilerin bu konuyla ilgili belirttiği görüşler de aşağıda verilmiştir:

Ö1: “Sadece öğretmenin anlatımıyla değil de öğrencilerinde katkılarıyla uygulamalı olarak göstermesi, öğrencileri kaldırıp uygulama yaptırması, öğrencilerle iç içe işlemesi lazım. Öğrencilerin bunu yapamam diye bir ön yargılarınun olmaması lazım. Öğretmen yardımıyla öğrenci uygulamayı yaparsa ben bunu yapabiliyorum, başarıyorum der ve ön yargılardan kurtulur. Öğrencilerin yapamam diye korkuları var, örneğin benim sıra arkadaşımda akıllı tahtada bir uygulama yapmaya kalkmıyor, yapamam diye korkuyor. Yanlış bir düşünce ama arkadaşlarımda gözünde küçük düşerim diye bir korku var, bu yüzden bu dersi almak istemiyor olabiliyorlar. Bundan dolayı öğrenciler sürekli uygulama yapmalı.”

Ö3: “Bilgisayarlar üzerinde olmalı, gruplar halinde olmalı, maketler gibi bu teknolojilerden projeler yapılmalı, uygulama olmalı. Fiziksel şartlar yeterli olmalı. Böyle olursa istekli olmayan öğrencilerde daha istekli olur.”

Ö5: “Ders esnasında herkesin kendine ait bilgisayarının olması gerekiyor. Öğretmen akıllı tahtadan anlatacak ve öğrenciler kendi bilgisayarlarından uygulamasını yapacak. Kesinlikle elimizin altında teknolojik alet olması lazım. Bu ders için tam donanımlı bir bilgisayar odasının olması şart. Uygulama ve etkinliklerle ders işlenmeli.”

Ö15: “Daha eğlenceli işlenmeli bence. Hayattan şeyler girmeli bunun içine. Daha çok ilgimizi çekecek örnekler olmalı. Dersle ilgili güzel videolar, müzikler verilmeli, öğrencilerin ilgisini çekecek şeyler yani. Şimdi çok basit duruyor. Sıkıcı şu anda. Çeşitli etkinliklerle ders daha eğlenceli hale getirilebilir.”

Ö18: “Ben dersin öğretmeni olsam uygulama yaptırırdım. Ne kadar uygulama yaptırırsam o kadar iyi öğrenileceğini düşünüyorum. Video çok seyrettirme ve sesli şeyler pek kullanmazdım. Çünkü öğrenciler videolarda çabuk sıkılıyor. En iyisi uygulama yaptırarak öğrenciyi etkin tutmak. Öğretmen anlattıktan sonra öğrenci bilgisayar başında uygulayacak. Anlatım kısa olacak ve uygulama süresi uzun olacak.”

Ö21: “Uygulamalı hocam. Mesela bir Hotmail açmayı ve bir mail atmayı anlattığınız zaman herkes kendi bilgisayarında bunları yapmalı. Birbirlerine mail gönderip-almalı. Bu şekilde uygulamalı yapıldığı zaman daha kalıcı oluyor ve öğrenciler dersi daha çok seviyor.”

Ö29: “Sesli olarak anlatımı benim için çok önemli. Jaws programı okuldaki bilgisayarlara kurulabilir.”

Ö30: “Günlük yaşama göre olması lazım. Kullandığımız şeyler olmalı. Anlatılanlarla karşılaşsak ve kullansak daha iyi olur.”

Bulgular incelendiğinde; çalışılan öğrencilerden Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin nasıl işlenmesi gerektiğiyle ilgili olarak çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Dersin işlenişiyile ilgili olarak yapılması gereken en önemli şeyin anlatılan konularla ilgili uygulama yapılması olduğu ortaya çıkmıştır. Uygulama yapıldığı takdirde öğrenmenin kalıcı olacağı ve dersin daha eğlenceli olacağı ortaya çıkmıştır. Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin nasıl işlenmesi gerektiğiyle ilgili olarak; fiziksel şartların özellikle de bilgisayarların iyi olması, öğrencilerle birlikte etkinliklerin yapılması, öğrencilere bireysel veya grup olarak projeler verilmesi, video ve müzikle dersin desteklenmesi gerektiği belirtilmiştir. Görme engelli öğrenciler için ders işlenirken ses kullanımına özen gösterilmesi ve bilgisayarlara sesli okuma programlarının yüklenmesi gerektiği bulgusuna ulaşılmıştır.

3.4.4 Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinden Beklentilerine Dair Bulgular

Bu bölümde çalışılan öğrencilerin bu dersi almadan önceki beklentileri ve dersin beklentileri karşılayıp karşılamadığına dair bulgular yer almaktadır.

Öğrencilerin bu dersten neler beklediğine dair bulgular Tablo 28’de belirtilmiştir.

Tablo 28. Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinden Beklentilerine Dair Bulgular

Kodlar	Sıklık	Katılımcılar
Güncel İçerik	12	Ö1, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö11, Ö12, Ö14, Ö15, Ö18, Ö22, Ö27
İlköğretimden Farklı İçerik	8	Ö8, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö18, Ö19
İyi Bilgisayarlar	3	Ö1, Ö6, Ö9
Dersin Serbest Gececeği	3	Ö2, Ö21, Ö22
Daha Fazla Uygulama	2	Ö1, Ö8
Photoshop Öğrenme	2	Ö3, Ö4
Video Düzenleme Programlarını Öğrenme	1	Ö4

Tablo 28’de görüldüğü gibi öğrencilerin en fazla dile getirdiği beklentinin, dersin içeriğinin daha güncel olmasıdır.

Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin beklentilerini karşılayıp karşılamadığını dair bulgular Tablo 29’da belirtilmiştir.

Tablo 29. Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinin Beklentileri Karşılayıp Karşılamadığına Dair Bulgular

Kodlar	Sıklık	Katılımcılar
Karşılamadı	10	Ö2, Ö6, Ö7, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö18, Ö22, Ö27
Kısmen Karşıladı	10	Ö1, Ö3, Ö4, Ö5, Ö8, Ö9, Ö15, Ö19, Ö20, Ö29
Karşıladı	7	Ö10, Ö16, Ö17, Ö21, Ö23, Ö24, Ö26
Beklentim Yoktu	3	Ö25, Ö28, Ö30

Tablo 29’da görüldüğü gibi öğrencilerden 10 kişi dersin beklentilerini karşılamadığını, 10 kişi kısmen karşıladığını, 7 kişi karşıladığını ve 3 kişi beklentisinin olmadığını ifade etmiştir.

Öğrencilerin dersi almadan önceki beklentileri ve beklentilerin karşılanıp karşılanmadığına dair kendi ifadeleri aşağıda belirtilmiştir.

Ö1: “Farklı işletim sistemlerini almayı bekliyordum. Ben bir bilgisayarda öğretmenin anlattıklarını kendimin yapacağını bekliyordum. Herkesin bilgisayarın başında olacağını ve öğretmenin anlattıklarını uygulayacağını bekliyordum. İlköğretimde dersi görmediğim için böyle bir beklentim vardı. Beklentilerimi kısmen karşıladı. Akıllı tahta ilköğretimde yoktu burada akıllı tahta var. İnternete gireceğimizi bekliyordum fakat karşılamadı. Zamanla bununda karşılanacağını düşünüyorum. Dersin beklentilerimi yarı yarıya karşıladığını söyleyebilirim.”

Ö2: “Bu dersi almadan önce ders boş geçer gibi düşünüyorduk. Geldiğimizde öyle bir şeyle karşılaşmadık. Derste oyun bekliyorduk. Film seyretmeyi bekliyorduk. Olmadı ama. Bu ders bazı kişiler açısından oyun, bazı kişiler açısından boş ders ve bazı kişiler açısından teknoloji dersi olarak akla gelebilir. Bende boş geçeceğini bekliyordum ama karşılamadı. Buda çok iyi oldu. Ofis programlarını daha iyi ve ayrıntılı kullanabiliyorum. Babama yardımcı olduğum için onun işlerini daha rahat yapabiliyorum. Babam matematik öğretmeni olduğu için soru hazırlamada yardımcı olabiliyorum.”

Ö4: “Bu dersi almadan önce ofis programlarını daha iyi kullanmayı bekliyorum. İnterneti etkin kullanmayı bekliyordum. Photoshop kullanmayı bekliyordum. Video programlarını kullanmayı bekliyordu. Fakat beklentilerimi yarı yarıya karşıladı. Uygulama eksikliğinden dolayı, dersin yavaş işlenmesi, içeriğin bildiğim konular olmasından dolayı sıkılıyorum. İçerik yeterince güncel değil.”

Ö5: “Ders esnasında hepimizin bilgisayarın başında olacağını düşünüyordum. Fakat fiziksel şartlardan dolayı bu olmadı. Merak ettiğim konularında bir kısmını öğrendim. İnterneti çok ayrıntılı öğrenmek istiyordum. Ders beklentilerimin yüzde yirmi beşlik kısmını karşıladı. İçerik olarak beklentilerimin çoğunu karşılamadı. Uygulama olanaklarından dolayı beklentilerimi karşılamadı.”

Ö8: “Dersi seçtiğimde ortaokulda gördüğümüzden daha farklı bekliyordum. Ortaokulun kopyası olmasa da pek farklı değil. Ben daha geniş bekliyordum. Daha teknolojik cihazlar, daha farklı programlar göreceğimi bekliyordum. Bu yüzden beklentilerimi karşılamadı. Beklentilerimin ancak yüzde otuzunu karşıladı.”

Ö10: “Ben öğrenmek istiyorum. Sonuçta sevmesem de zorunluluk. Ofis programlarını daha iyi kullanmayı bekliyordum. Benim beklentilerimi karşıladı. En azından ders işleniyor. İlköğretimdeki gibi değil.”

Ö12: “Ortaokuldaki konularla lisedeki konular bir olmaz ve programlama yapma gibi şeyler görürüz beklentisindeydim. Çok daha farklı konular bekliyordum. Ders beklentilerimi karşılamadı. Müfredat çok basit bana göre.”

Ö21: “Hocam ilköğretimle aynı olacağını bekliyordum. Bilgisayarın başında serbest olacağını bekliyordum. Ama böyle daha iyi oldu. Serbest olacağımı ve oyun oynayacağımızı bekliyordum.”

Ö27: “Bilgi ve iletişim denince aklıma hiç bilgisayar gelmedi. Farklı araçlar aklıma geldi. Mesela telefonlar, televizyonlar gibi teknolojik araçlar aklıma geliyordu. Beklentilerimi de karşılamadı.”

Ö28: “Dersi almak istemediğim için bir beklentim yoktu.”

Bulgulara göre; öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersiyle ilgili en büyük beklentisi, ders içeriğinin güncel olmasıdır. Ayrıca öğrenciler, dersin içeriğinin ilköğretimdeki bilgisayar dersinin içeriğinden farklı olacağını, derslerde kullanılan bilgisayarların daha iyi olacağını, dersin serbest geçeceğini, oyun oynayacaklarını ve internette gezineceklerini beklemektedir.

Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin beklentileri karşılayıp karşılamadığıyla ilgili olarak, 10 öğrenci beklentilerinin karşılandığını, 10 öğrenci kısmen karşılandığını, 7 öğrenci beklentilerinin karşılanmadığını ve 3 öğrenci beklentisinin olmadığını ifade etmiştir. Öğrencilerin beklentilerinin karşılanmama sebebi olarak; dersin içeriğinin güncel olmaması, derste kullanılan bilgisayarların eski olması ve uygulama yapmada sıkıntılı olmasının olması, ders içeriğinin ilköğretimdeki bilgisayar dersinin içeriğiyle aynı olması olarak görülmüştür. Öğrenciler Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersi denilince farklı teknolojileri görececeklerini beklerken bu beklentileri karşılanmamıştır.

3.4.5 Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinden Neler Öğrendiklerine Dair Bulgular

Çalışılan öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinde neler öğrendiklerine dair bulgular Tablo 30’da belirtildiği gibidir.

Tablo 30. Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinde Neler Öğrendiklerine Dair Bulgular

Kodlar	Sıklık	Katılımcılar
Microsoft Ofis Programlarında Belirli Kısımlar	21	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö8, Ö9, Ö11, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö19, Ö20, Ö22, Ö24, Ö25, Ö27, Ö30
Donanımla İlgili Bazı Kısımlar	8	Ö5, Ö7, Ö20, Ö21, Ö24, Ö25, Ö27, Ö28
Microsoft Ofis Programlarını Yeni Öğrendim	6	Ö18, Ö20, Ö21, Ö26, Ö28, Ö29
Bilgisayarı İyi Kullanmayı	5	Ö15, Ö16, Ö19, Ö16, Ö18
Yeni Şeyler Öğrenmedim	3	Ö12, Ö13, Ö23
İnternetle İlgili Şeyler	3	Ö21, Ö22, Ö29

Tablo 30’da görüldüğü gibi öğrenciler bu dersten en çok ofis programlarının belirli kısımlarını öğrenmişlerdir.

Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinden öğrendiklerine dair kendi ifadeleri aşağıda belirtilmiştir:

Ö1: “Microsoft ofis paketi içinde yer alan programları öğrendim. Bunları hiç bilmiyordum. Neye yaradıklarını, nasıl kullanıldıklarını, insanların hayatını nasıl kolaylaştırdıklarını öğrendim. Mesela sunu yapmayı bilmiyordum. Onları yapabiliyorum. Tablo yapmayı bilmiyordum. Hesaplama işlemlerinin nasıl yapılacağını, formülleri nasıl kullanacağımı öğrendim”

Ö6: “Ofis programlarını daha ayrıntılı kullanmayı öğrendim. Bunun dışında pek bir şey öğrenmedim. Biliyordum çünkü.”

Ö22: “Okulda ve günlük hayatımda ödev yaparken kullanmam gereken programların bilmediğim bazı şeylerini öğrendim. Yani word, power point gibi. İnternette araştırmayı daha iyi yapmayı öğrendim.”

Ö25: “Ofis programlarını kullanmayı öğrendim Biliyordum ama bu kadar ayrıntılı bilmiyordum. Bilgisayarın kasası içinde hangi parçalar var onları öğrendim.”

Ö29: “İnterneti daha iyi kullanmayı öğrendim. Donanım birimleri hakkında bilgi sahibi oldum. Excel ve power point gibi programlar hakkında bilgi sahibi oldum.”

Ö12: “Öğrenmekten kastım bazı şeyleri hatırlamaktı. İlköğretimle aynı şeyleri öğreniyoruz diyebilirim. Word programını her sene öğreniyoruz. Kullanmadıkça bazı şeyler unutuluyor. Onları hatırladım diyebilirim. Yeni bir şeyler öğrenmedim.”

Ö13: “Bildiğim konular olduğu için bir şey öğrenemedim.”

Öğrencilerin çoğunluğunda, kısmen bildikleri ofis programlarının belirli noktalarını öğrendikleri görülmüştür. Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin, öğrencilerin çoğunluğuna konu olarak yeni bir şeyler kazandırmadığı ve mevcut bilginin üzerine katkı sağladığı görülmüştür. Öğrencilerden sadece 3 tanesi bu derste yeni şeyler öğrenmediğini ifade etmiştir.

3.4.5.1 Bilgi ve iletişim teknolojisi dersinin öğrencilere sağladığı katkılara dair bulgular

Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin katkı sağlayıp sağlamadığıyla ilgili olarak, 27 öğrenci dersin bir şekilde katkı sağladığını belirtmişken, 3 öğrenci katkı sağlamadığını ifade etmiştir.

Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin katkı sağladığını belirten Ö1, Ö2 ve Ö21 aşağıdaki görüşleri paylaşmışlardır:

Ö1: “Sağladı. Örneğin İnterneti daha iç içe olmamı sağladı. İnterneti daha etkin ve faydalı kullanmayı öğrendim. Mesela daha önce İnterneti çok önemsemezdim. Bilgisayarın başına bir saat oturduğum zaman ne yapacağımı bilmezdim. Dersi aldıktan sonra bir şeyler yapabiliyorum. Araştırma yapıyorum, bir şeyler araştırıyorum, derste öğrendiklerimi uyguluyorum. Bu teknolojileri faydalı bir şekilde kullanımım arttı.”

Ö2: “Sağladı hocam her açıdan sağladı. Evde bilgisayar olduğu için, bilgisayar kullanmamı çok kolaylaştırdı. Ödev falan hazırladığımda bilgisayardan hızlı bir şekilde hazırlayabiliyorum.”

Ö21: “Sağladı. Çoğu şeyi biliyordum ama yinede katkı sağladı. Bazı şeyleri ayrıntılı olarak öğrendim.”

Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin katkısının olmadığını belirten Ö11, Ö12 ve Ö13 aşağıdaki görüşleri paylaşmışlardır:

Ö11: “Müfredat eksikliği. Farklı şeyler olsaydı müfredatta onları görürdük. İçerik eksikliği”

Ö12: “Yeni bir şeyler sağlamamasının nedeni içerik eksikliği. Her sene aynı şeyler.”

Ö13: “İçeriğinin bildiğim konulardan olmasından dolayı katkı sağlamadı.”

Bulgular incelendiğinde; öğrencilerin çoğunluğuna, Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin bir şekilde katkısının olduğu görülmüştür. Öğrenciler Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersiyile; ofis programlarını ve Windows işletim sistemini daha iyi kullanmayı, okul işlerinde bilgisayarı daha iyi kullanmayı, internetten araştırma yapmayı ve interneti daha aktif kullanmayı öğrendikleri ve bilgisayarı bilmeyenler için bilgisayar ve programları kullanmayı öğrendikleri ortaya çıkmıştır. Dersin katkısının olmadığını belirten öğrencilere göre; bunun sebebi dersin içeriğindeki konuların eski olması ve bildikleri konular olmasından kaynaklanmaktadır.

3.4.5.2 Öğrencilerin bilgi ve iletişim teknolojisi dersinde öğrendiklerini günlük yaşamda ve diğer derslerde kullanmalarına dair bulgular

Çalışılan öğrencilerden 27 tanesi Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinde öğrendiklerini, günlük yaşamda ve diğer derslerde kullandığını belirtmişken, 3 öğrenci Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinde anlatılanları bildiğini ve kullandığını ifade etmiştir.

Öğrenciler, Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinde öğrendiklerini günlük yaşamda ve diğer derslerde kullanmalarıyla ilgili olarak aşağıdaki ifadeleri belirtmişlerdir:

Ö1: “Günlük hayatta kendi bilgisayarımda işlerimi yapabiliyorum. Arkadaşlarımın ve akrabalarımın internetlerinden araştırmalar yapabiliyorum. Bu işlemleri rahatlıkla yapabiliyorum. Günlük yaşamda bilgisayar ve internetle kullanmamda faydalı oldu. Diğer derslerde verilen ödevlerin sunularını yapabiliyorum. Ödevlerimi yapabiliyorum”

Ö2: “Evet. Her zaman kullanıyorum. Bilgisayarda, telefonda internet kullanımında kullanıyorum. Karşılaştığım teknolojik aletlerin kullanımında kullanıyorum. Ödevlerimi hazırlarken kullanıyorum. Örneğin matematik ödevini word de yaparken denklemleri kolaylıkla yazabiliyorum. Bu şekilde derslerde ödevlerimi hazırlayabiliyorum.”

Ö10: “Bilgisayar kullanma olanağım olmadığı için pek kullanamıyorum. Faydası oluyor. Fizik dersinde akıllı tahtadan işliyoruz konuları. Derste kullanmada faydası oldu. Ödevlerimizi yaparken faydası oldu.

Ö17: “Sadece internet çıkıyor. İnterneti daha faydalı kullanmamda yardımcı oldu. İnternete girmeyi ve araştırma yapmayı daha iyi yapabiliyorum. Araştırma ödevleri açısından faydası oluyor. Derslerde akıllı tahtadan soru çözme ve akıllı tahtada bulunan dokümanları kullanma açısından faydalı oldu.”

Ö18: “Ödevlerde falan kullanıyorum. Bilgisayardaki programları şu anda daha iyi kullanıyorum. Bilgisayarın özelliklerini falan daha iyi biliyorum. Oluyor. Mesela müzik dersinde slayt yapıyoruz ve bunlarda faydası oluyor. Akıllı tahtada etkinlik yaparken kullanıyoruz.”

Ö13: “Bu dersin içeriğinde anlatılanları zaten kullanıyordum günlük yaşamda. Derslerde de bildiğim şeyler olduğu için ödev yapma ve araştırmalarımnda kullanıyordum. Mesela biyolojiden proje ödevi vardı slayt hazırladım.”

Bulgular incelendiğinde, öğrencilerin çoğunluğu Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinde öğrendiklerini günlük yaşamda ve derslerinde kullandığı görülmüştür. Öğrenciler ödevlerini yaparken ve araştırırken bilgisayar ve interneti kullandıkları görülmüştür. Özellikle sınıflarda akıllı tahtaların bulunmasında dolayı derslerde soru çözümü ve etkinlikler yapılırken Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinde öğrendiklerini, kullandıkları görülmüştür.

3.4.6 Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinde Karşılaştıkları Sıkıntılara Dair Bulgular

Çalışılan öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinde karşılaştıkları sıkıntılara dair bulgular Tablo 31’de belirtildiği gibidir.

Tablo 31. Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinde Karşılaştıkları Sıkıntılara Dair Bulgular

Kodlar	Sıklık	Katılımcılar
Karşılaşmıyorum	11	Ö1, Ö2, Ö6, Ö7, Ö9, Ö11, Ö12, Ö13, Ö19, Ö22, Ö23
Uygulamada Zorlanma	6	Ö5, Ö10, Ö14, Ö16, Ö17, Ö25
Anlamama	5	Ö5, Ö21, Ö24, Ö28, Ö30
Bilgisayarlar Eski	4	Ö10, Ö17, Ö18, Ö21
Arkadaşlardan Çekinme	3	Ö3, Ö4, Ö20
Geri Planda Kalma	3	Ö8, Ö10, Ö20
Bildiğimden Dolayı Sıkılma	3	Ö15, Ö22, Ö23
Konular ve Programlar Eski	2	Ö21, Ö30
Dersi Sevmeme	2	Ö27, Ö28
Bağımlılık Korkusu	1	Ö26
Görme Engelliler İçin Görsellik Sorunu	1	Ö29

Tablo 31’de görüldüğü gibi öğrenciler, Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinde çeşitli sıkıntılarla karşılaşmaktadır. 11 öğrenci bu dersle ilgili sıkıntısının olmadığını ifade etmiştir.

Öğrenciler, Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinde karşılaştıkları sıkıntılarla ilgili olarak aşağıdaki ifadeleri belirtmişlerdir:

Ö2: “Şu ana kadar bir sıkıntıyla karşılaşmadım. Bundan sonrada olacağını sanmıyorum. Anlatılanların çoğunu bildiğim için ve bilmediklerimi öğrenmeye çalıştığım için bir sıkıntıyla karşılaşmıyorum.”

Ö3: “Arkadaşlarımdan çekiniyordum. Tam çekingenlik olmasa da onların beni yapamadığım zaman küçük görmesi gibi bir şey. Bilenler bilmeyenlerden çekiniyor. Aslında yapabilirim ama bundan dolayı sıkıntı yaşıyorum. Bu sıkıntıyı aşmak için arkadaşlarımla konuşuyorum ve derse yoğunluk veriyorum.”

Ö8: “Durum itibariyle diğer arkadaşlarımız bizden iyi biliyor. Biz geri planda kalıyoruz. Ne kadarda öğretmen bize yardımcı olsa da geri planda kalıyoruz. Sıkıntılarını aşmak için bir şey yapamıyorum. Nasıl aşılabileceği konusunda bir fikrim yok.”

Ö10: “Öğrenme açısından sıkıntım oluyor. Konular temelden anlatılırsa daha iyi olur. Birde arkadaşlarım iyi biliyor ve ben hiç bilmiyorum. Bu yüzden zorluk çekiyorum. Bilgisayarım da yok. Çalışamıyorum da.”

Ö15: “Bazen sıkılıyorum. Sıkıcı geliyor. Bildiğim şeyler olduğu içi. Video falan olunca sıkıntım geçiyor. Aşmaya yönelik bir şeyde yapmıyorum. İlgimi çekmeyince kendimi veremiyorum konuya. İlgimi çekmeyince dikkatimi tahtaya veremiyorum ve başka şeylerle uğraşıyorum.”

Ö17: “Bu dersle ilgili uygulamada sıkıntı yaşıyorum. Fazla bir imkanım yok. Evde bilgisayarım yok. Sadece okulda bir şeyler yapabilirsem o.”

Ö18: “Pek sıkıntıyla karşılaşmıyorum. Sadece okuldaki bilgisayarlar eski. Çok yavaş çalışıyor. İnternet çok yavaş ve girdiğin zaman çok hata veriyor.”

Ö21: “Donanımları ve nasıl çalıştığını anlayamıyorum. Sadece konular biraz eski geliyor. Akıllı tahtada Windows 7 ve pardus yüklü biz bunların hiç birini gömüyoruz. Windwos xp anlatılıyor hala. Bilgisayarlar eski. Geç işlem yapıyor, internet çok yavaş. Çoğu şey için benim yapacağım bir şeyde yok.”

Ö26: “Teknoloji bağımlılığından korkuyorum. Bilgisayar ve internetim olmadığı için bu teknolojilere bağımlı olmaktan çekiniyorum. İnternette ödev araştırmaya gittiğim zaman

bile ailem de korkuyor. Çünkü internetten çıkmayan öğrencileri görünce benimde öyle olacağımı sanıyorlar. Bu yüzden internete de fazla gitmiyorum. Dersle ilgili bir sıkıntım yok.

Ö29: “Görsellik aşamasında sıkıntı yaşıyorum.”

Bulgular incelendiğinde, bazı öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinde herhangi bir sıkıntıyla karşılaşmadığı görülmüştür. Öğrencilerin karşılaştığı sıkıntılar ise; öğrencilerin uygulama yapma olanaklarının yetersiz olması, bilgisayarların eski olmasından uygulama yapmada zorlanması, anlatılanları uygulamada zorlanması, dersi anlamamasından kaynaklı sıkıntılar, ders esnasında kullanılan akıllı tahtalarda farklı işletim sistemi varken ders kitabında ve dersin içeriğinde farklı bir işletim sisteminin olması şeklindedir. Ayrıca dersin içeriğinin güncel olmamasından dolayı öğrencilerin sıkılması, dersi sevmeme, geri planda kalma ve çekinme gibi sıkıntılardır.

3.4.7 Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinin Kitabına Dair Bulgular

Çalışılan öğrencilerden, Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin kitabına dair elde edilen bulgular Tablo 32’de belirtildiği gibidir.

Tablo 32. Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinin Kitabına Dair Bulgular

Kodlar	Sıklık	Katılımcılar
Yeterli Değil	19	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö16, Ö17, Ö21, Ö22, Ö24, Ö25, Ö30
Yeterli	5	Ö14, Ö15, Ö19, Ö20, Ö23
İncelemedim	3	Ö26, Ö27, Ö28
Kitaba Gerek Yok	2	Ö6, Ö18
Görme Engelliler İçin Uygun Değil	1	Ö29

Tablo 32’de görüldüğü gibi öğrencilerden 19 tanesi ders kitabının yeterli olmadığına dair görüş belirtmiştir.

Çalışılan öğrencilerin, dersin kitabıyla ilgili ifade ettikleri eksiklikler ve söylenme sıklıkları Tablo 33’de belirtildiği gibidir.

Tablo 33. Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersi Kitabının Eksikliklerine Dair Bulgular

Kodlar	Sıklık	Katılımcılar
Uygulama ve Etkinlik	14	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö7, Ö8, Ö10, Ö12, Ö13, Ö14, Ö17, Ö21, Ö22, Ö25
Güncel Olmayan İçerik	12	Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö8, Ö9, Ö12, Ö14, Ö21, Ö22, Ö24, Ö30
Düz Anlatım	5	Ö7, Ö10, Ö13, Ö17, Ö25
Güncel Olmayan Windows Sürümlerinin Anlatılması	4	Ö2, Ö9, Ö21, Ö24
Güncel Olmayan Ofis Sürümlerinin Anlatılması	4	Ö2, Ö9, Ö21, Ö24
Görme Engelliler İçin Uygun Değil	1	Ö29

Tablo 33’de görüldüğü gibi öğrenciler tarafından en fazla dile getirilen eksiklik, ders kitabında uygulama ve etkinliklerin olmamasıdır.

Öğrenciler Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin kitabıyla ilgili olarak aşağıdaki ifadeleri belirtmişlerdir:

Ö2: “Ders sene başında seçildiği için kitap gelmedi ama hocamız bilgisayara ve akıllı tahtaya kitabı elektronik olarak yükledi. Kitap da eski ofis programları anlatılıyor. Akıllı tahtada windwos 7 var, kitap da windwos xp anlatılmış. Bir de kitap da ders sonlarında yapmak için uygulama örnekleri yok.”

Ö3: “Yeterli değil içerik olarak. Güncel değil. Daha farklı konular yüklenebilir. İçeriği geliştirilebilir. Her ders için yapacağımız uygulamalar olmalı. Uygulamaya olanak vermeli.”

Ö6: “Dediğim kitap olmaması lazım bu derste çünkü teknoloji sürekli geliyor. Kitabında güncellenmesi gerekiyor. Aylık dergi şeklinde olabilir. Elektronik ortamda. Bu şekilde hem güncel teknolojilerden haberdar eder hem de derste kullanılır.”

Ö9: “Dersin kitabı yeterli değil. Güncel konular içermiyor. 7-8 yıl öncesini bilgilerini içeriyor. Kitap ta şöyle yapın diye gösteriyor fakat kullandığımız işletim sistemi ve ofis sürümleri farklı olduğu için yapamıyoruz. Kitap Windows xp anlatıyor. Evde ve akıllı tahtada windwos 7 var. Kitapta ofis 2003 var. Evde ofis 2010 kullanıyorum.”

Ö14: “Bence yeterli konulara göre. Sadece uygulama örnekleri yok. Dersin içeriği güncellenirse kitap da ona göre güncellenir. Yalnız kitap her yıl bu şekilde yenilenmelidir.”

Ö18: “Kitabı incelemedim. Bu derste kitabın olmasına bence gerekli değil. Çünkü teknoloji çok geliyor. İnternet üzerinden dergi olarak aylık şekilde yayınlansa daha iyi olur.”

Ö22: “Kitabı çok incelemedim ama incelediğim kadarıyla içerikte daha güncel konular verilebilir. Uygulama ve etkinlik çalışma yaprakları olabilir.”

Ö29: “Kitabım yok. Görme engelliler için sesli kaynaklar olmalı, birde bilgisayar ortamında kitaplar olmalı.”

Bulgulara göre, çalışılan öğrencilerin çoğunluğu tarafından Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersi kitabı yeterli görülmemektedir. 2 öğrenci teknolojinin sürekli gelişmesinden dolayı bu derste kitaba gerek olmadığını belirtmiştir. Görme engelli öğrenciler için de ders kitabının uygun olmadığı ve bu öğrencilere uygun kitapların olması gerektiği görülmüştür.

Öğrenciler ders kitabını düz anlatımda olmamasını, uygulamaya ve etkinliklere yer vermesini istemektedir. Ders kitabında anlatılan işletim sisteminin ve programların, okullarda kullanılan akıllı tahtalara göre güncel olmadığı bulgusuna ulaşılmıştır.

3.4.8 YGS ve LYS’de Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersiyle İlgili Soru Sorulmasına Dair Bulgular

Çalışılan öğrencilerden 16 tanesi Bilgi ve İletişim Teknolojisiyle ilgili YGS ve LYS’de soru sorulmasıyla ilgili olarak olumlu görüş belirtmişken, 14 öğrenci ise olumsuz görüş belirtmiştir.

Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersiyle ilgili YGS ve LYS’de soru sorulmalıdır görüşünü belirten öğrenciler bunun sebebini Tablo 34’de belirtildiği gibi ifade etmişlerdir.

Kodlar	Sıklık	Katılımcılar
Hayatımıza Girmiş Olması	8	Ö3, Ö4, Ö5, Ö9, Ö12, Ö19, Ö21, Ö22
Dersin Öneminin Artması	6	Ö3, Ö5, Ö9, Ö11, Ö21, Ö22
Üniversitede Kullanılacağı	5	Ö5, Ö6, Ö9, Ö11
Kolay Bir Ders	5	Ö6, Ö13, Ö22, Ö27, Ö29
Meslek Hayatında Kullanılması	3	Ö5, Ö11, Ö21
Hayatta Diğer Derslerden Daha Çok Kullanılması	1	Ö5

Tablo 34’de görüldüğü gibi öğrenciler en fazla, BİT’in insanların hayatına girmiş olmasından dolayı, sınavlarda da soru sorulması gerektiğini ifade etmiştir

Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi ile ilgili YGS ve LYS’de soru sorulmasıyla ilgili olarak aşağıdaki ifadeleri belirtmişlerdir.

Ö3: “Sorulmalıdır. Hayatımıza girmiş durumda. Hani nasıl matematiği, edebiyatı hayatında kullanıyorsan, bilgisayarı da hayatın her alanında kullanıyorsun. Çıkması lazım. Sınavda çıktığı zaman öğrenciler dersi daha da önemser. Nasıl Coğrafya, matematik gibi derslerin sınavda çıkacağını bildiğimiz için önemsiyorsak, bu derste sınavda sorular çıkacağını bildiğimiz zaman daha da yoğunlaşırız.”

Ö5: “Hocam bence sorulmalı. Soru sorulunca birçok kişi bu derse daha çok yönelebilir. Ders daha önemli olur. Birde bilgisayar ve interneti yaşamının her alanında kullanıyorsun. Üniversite ve meslek hayatında da kullanacaksın. Diğer derslerden daha çok hayatının her döneminde kullanacaksın. Niye sorulmasın ki.”

Ö9: “Bence çıkmalı. Gelecek için önemli olduğu için. Yakında belki sınavlar ağ üzerinden olacak yani internette olacak. Onun için önemli. Birde öğrenciler derslere üniversite sınavı gözüyle bakıyorlar. Sorulursa derse verilen önemde artar. Birde bilgisayarı ve interneti yaşam boyu kullanıyoruz. Neden sorulmasın.”

Ö11: “Bence sorulmalıdır hocam. Biraz önce de dediğim gibi biz üniversitede ve mezun olunca bilgisayarda mutlaka işimiz olacak. Onun için soru olursa insanlar birazda ilgi gösterir. Sorulursa derse karşı ilgi artar.”

Ö12: “Sorulmalıdır bence. Günlük yaşamda karşımıza çıkabilecek konular. Bu dersteki konularda günlük yaşamda kullanılan ve bilinmesi gereken konular. Bunlarında bence sorulması gerekir.”

Ö21: “Sorulmalı bence. Hem biraz daha ders önemli olur. Ciddiye alınır. Bir de insan hayatında çok yaygın kullanılıyor bu teknolojiler. Üniversitede de meslek hayatında da bu teknolojileri kullanman ve bilmen gerekecek. Bence sorulmalı.”

Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersiyle ilgili YGS ve LYS’de soru sorulmamalıdır görüşünü belirten öğrenciler, bunun sebebini Tablo 35’de belirtildiği gibi ifade etmiştir.

Tablo 35. YGS ve LYS’de Neden Soru Sorulmamalıdır İle İlgili Bulgular

Kodlar	Sıklık	Katılımcılar
Soru Sorulmayan Başka Derslerde Var	7	Ö1, Ö2, Ö20, Ö23, Ö25, Ö26, Ö30
Seçmeli Bir Ders	6	Ö14, Ö15, Ö17, Ö18, Ö24, Ö28
İmkânları Olmayanlar Var	5	Ö14, Ö15, Ö17, Ö24, Ö26
Dersi Sevmeyenler Var	3	Ö1, Ö20, Ö24
Soruları Herkes Yapar	2	Ö1, Ö8
Ders Sayısı Fazla	2	Ö8, Ö30
Soruları Yapamam	1	Ö10
Karışık Bir Ders	1	Ö16

Tablo 35’de görüldüğü gibi öğrenciler, soru sorulmayan başka derslerinde olduğunu ifade etmiş ve bu yüzden Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersiyle ilgili de soru sorulmamalıdır görüşünü belirtmişlerdir.

Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi ile ilgili YGS ve LYS’de soru sorulmamasıyla ilgili olarak aşağıdaki ifadeleri belirtmişlerdir:

Ö1: “Bence sorulmamalıdır. Çünkü biz Almanca, İngilizce gibi farklı derslerde görüyoruz. Bunlardan sormuyorlar. Bu yüzden bu dersten de sormamalılar. Bu dersi sevmeyenler var ve bu öğrenciler bu soruları yapmaya uğraşmaz. Sorulursa da dersin önemi artar. Sevmeyen öğrencilerde bu dersi öğrenmeye çalışır. Dolayısıyla ders seçmeli olmaktan çıkabilir.”

Ö8: “Bence sorulmasın. Zaten günlük hayatta kullanıyoruz. Sınavlara yansıtılması taraftarı değilim. Çıkan dersler yetiyor zaten. Onlara yetişmekte bile zorlanıyoruz. Sınavda çıksa da pek zorlayacağını zannetmiyorum. Çünkü hayatın içinde zaten.”

Ö10: “Sorulmasını istemem. Pek fazla birikimim yok. İngilizce gibi ayrı bir sınav yapılabilir.”

Ö14: “Bence çıkmamalı çünkü bilgisayar yani genel kültür gibi görüyorum. Bilmeyenler, kullanamayanlar, imkânları olmayanlar var. Bir de seçmeli ders. Tüm okullarda olmayabilir.”

Ö17: “Hocam bu teknolojiler gerekli ama bu sınavlarda sorulmamalıdır. Herkesin bu dersi alabileceğini sanmıyorum. Olsa da uygulama olanaklarının olacağını düşünmüyorum. Tüm Türkiye’deki öğrenciler bu sınava giriyor ama herkes bu dersi alamıyor. Herkesin imkanları aynı olmayabilir bu teknolojiler açısından.”

Bulgular incelendiğinde, öğrencilerden 16 tanesi üniversite sınavında Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinden soru sorulması gerektiği görüşünü ifade etmişken, 14 öğrenci ise üniversite sınavında soru sorulmasına gerek olmadığını belirtmiştir.

Hayatın her alanına giren ve yoğun bir şekilde kullanılan bu teknolojilerle ilgili soruların sorulması gerektiği görülmüştür. Diğer derslerden daha çok hayatımızda kullanacağımız bu dersle ilgili soruların sorulması gerektiği görülmüştür. Üniversitede ve meslek hayatında gerekli olacak bu teknolojilerle ilgili sınavlarda sorular sorulması gerektiği, bu dersle ilgili soru sorulursa dersin öneminin artacağı, dersi gereksiz görenlerin fikirlerinin değişeceği ortaya çıkmıştır.

Soru sorulmayan başka derslerinde olması ve bu dersin seçmeli olmasından dolayı üniversite sınavında soru sorulmaması gerektiği görülmüştür. İmkânları yetersiz olan ve bu teknolojilerle yeteri derecede karşılaşmayan öğrenciler için zor olduğundan soru sorulmaması gerektiği görülmüştür. Sınavda soru çıkan ders sayısının fazla olduğu ve dersi sevmeyen öğrencilerinde zorlanacağından soru sorulmaması gerektiği ortaya çıkmıştır.

3.4.9 Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinin Zorunlu Olmasına Dair Bulgular

Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin zorunlu olmasıyla ilgili olarak çalışılan öğrencilerden elde edilen bulgular ve söylenme sıklıkları Tablo 36’da belirtilmiştir.

Kodlar	Sıklık	Katılımcılar
Şu Anki Haliyle Bile Zorunlu Olmalıdır	22	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö16, Ö18, Ö19, Ö20, Ö21, Ö23, Ö24, Ö25, Ö26, Ö29
Ders İçeriği Sürekli Güncellenirse Zorunlu Olmalıdır	4	Ö6, Ö15, Ö17, Ö22
Şu Anki Haliyle Zorunlu Olmasına Gerek Yok	3	Ö27, Ö28, Ö30
Okulların Fiziki Şartları Müsaitse Zorunlu Olmalıdır.	1	Ö14

Tablo 36’da görüldüğü gibi çalışılan öğrencilerden 22 tanesi, dersin şu anki haliyle bile zorunlu olması gerektiğini ifade etmiştir.

Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin neden zorunlu olması gerektiğiyle ilgili çalışılan öğrencilerden elde edilen bulgular Tablo 37’de belirtilmiştir.

Tablo 37. Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinin Neden Zorunlu Olmasına Dair Bulgular

Kodlar	Sıklık	Katılımcılar
Teknolojideki Gelişme	10	Ö1, Ö3, Ö5, Ö6, Ö7, Ö9, Ö16, Ö22, Ö23, Ö24
Çağa Uyum	8	Ö3, Ö7, Ö12, Ö16, Ö18, Ö22, Ö23, Ö24
Kalıcı Öğrenme	5	Ö8, Ö20, Ö25, Ö26, Ö29
Meslekte Gereklilik	3	Ö2, Ö10, Ö19
Seçmeli Olarak Öğrenmenin Zorluğu	3	Ö11, Ö12, Ö20
Hayatımıza Yerleştirmek	2	Ö9, Ö12
Üniversitede Gereklilik	1	Ö2

Tablo 37’de görüldüğü gibi çalışılan öğrenciler tarafından en fazla ifade edilen teknolojinin sürekli gelişmesinden dolayı dersin zorunlu olması gerektiğidir.

Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersi zorunlu olduğu takdirde, nasıl zorunlu olmalıdır hakkında öğrencilerden elde edilen bulgular Tablo 38’de belirtilmiştir.

Tablo 38. Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinin Nasıl Zorunlu Olmasına Dair Bulgular

Kodlar	Sıklık	Katılımcılar
4 Yıl Boyunca	15	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö12, Ö13, Ö16, Ö20, Ö21, Ö23, Ö24
Konular Aşamalı Olarak	11	Ö1, Ö2, Ö4, Ö5, Ö6, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö20
Dersin İçeriği Sürekli Güncellenerek	9	Ö5, Ö6, Ö7, Ö13, Ö16, Ö17, Ö21, Ö23, Ö24
Fiziki Şartlar İyileştirilerek	3	Ö14, Ö16, Ö17
3 Yıl Boyunca	1	Ö9
2 Yıl Boyunca	1	Ö18

Tablo 38’de görüldüğü gibi çalışılan öğrenciler tarafından en fazla dile getirilen, Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin 4 yıl boyunca zorunlu olması şeklindedir.

Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin zorunlu olması hakkında çalışılan öğrencilerin görüşleri aşağıda belirtildiği gibidir:

Ö1: “Bence zorunlu olmalı bu ders. Bakıyoruz günümüzde de teknoloji çok yaygın ve 10-15 yıl sonra ne olacağını bilmiyoruz. Sadece 9. Sınıfta öğrendiklerimiz dört yıl sonra lise bitene kadar eskiyor. Bu yüzden 4 yıl boyunca bu ders zorunlu ve aşamalı bir şekilde okutulmalı. Çünkü teknolojiyi takip etmek çok önemli. Dünya değişiyor. Değişimi takip etmek için gerekli. Ders zorunlu olursa ve sınavda çıkarsa, dersi gereksiz görenlerde derse yoğunlaşır. Dersin önemi artar. Bu dersin sınırlarının zorlanması gerektiğini düşünüyorum.”

Ö5: “Olmalı zaten hocam. Teknolojiden bahsediyoruz zaten. Süre olarak her yıl öğretilmeli. Her gün bir şey daha gelişiyor. Bu yüzden bu ders her yıl olmalı ve sürekli güncel bilgiler olmalı.”

Ö9: “Bence lise 3’e kadar okutulmalı. Lise sonda yoğunluk çok olduğu için olmayabilir. İlk yıllar Windows falan anlatılır. Yani temel şeyler. Diğer yıllar farklı şeyler öğrenmeliyiz. Birde gün geçtikçe teknoloji ilerliyor. Hayatımıza bu teknolojileri yerleştirmek için dersin zorunlu olarak görülmesi lazım.”

Ö11: “Bence zorunlu olursa iyi olur. Kademe kademe öğrenilir. Çünkü bilgisayarı ben uzun yıllardır kullanıyorum ama bilmediğim birçok şey var. Bir yılda nasıl öğreneceksin. Her yıl belirli şeyler öğretilerek devam edebilir.”

Ö13: “Zorunlu olsun ve dört yıl olsun. İlerleyebilsin. Ya da farklı seçmeli dersler olsun. Web tasarım, programlama gibi. Dersi alamayanlar için temel şeyler anlatılır, Daha sonra web tasarımı, sonra programlama ve oyun yapma gibi aşamalı bir sıra olabilir.”

Ö14: “Hocam eğer her okulda aynı düzeyde bir teknoloji varsa olabilir. Okullardaki şartlar uygun olursa olabilir.”

Ö15: “Eğer konular güncellenirse zorunlu olabilir. Eğer konular güncel olmazsa zorunlu olmasına gerek yok. Şu anki haliyle zorunlu olmasına gerek yok.”

Ö27: “Olmasın. Herkes hemen hemen bu konuları biliyor. Çoğunun da evinde var zaten.”

Ö28: “Zorunlu olmasını istemem. Çünkü sevmiyorum.”

Bulgular incelendiğinde, çalışılan öğrencilerin çoğu şu anki haliyle Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin zorunlu olmasının gerektiğini düşünmektedir. Teknolojinin sürekli gelişmesi ve çağa ayak uydurmak için bu teknolojilerin zorunlu ders olarak öğrenilmesi gerektiği görülmüştür. Meslek hayatında ve üniversitede gerekli olacağı, hayatın her alanına yerleşen bu teknolojilerin öğrenilmesi için bu ders zorunlu

olmalıdır. Kalıcı bir öğrenme için bir yılda seçmeli olarak bu dersi almanın yeterli olmayacağı ve bu yüzden dersin zorunlu olması gerektiği ortaya çıkmıştır.

Çalışılan öğrenciler tarafından en fazla dile getirilen Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin 4 yıl boyunca zorunlu olmasıdır. Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin sürekli güncellenerek ve fiziki şartlar iyileştirilerek zorunlu olması gerektiği bulgusuna ulaşılmıştır.

BÖLÜM IV

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırma aşamasında elde edilen bulgulara yönelik sonuçlar ortaya konmuştur ve bu sonuçlara göre öneriler getirilmiştir.

4.1 SONUÇLAR VE TARTIŞMA

Araştırma süresince elde edilen bulgular ve araştırmanın alt problemlerine göre ortaya çıkan sonuçlar üç başlık altında toplanmıştır. Bunlar; Öğrencilerin BİT ile ilgili görüşlerine dayalı sonuçlar, öğrencilerin bilgisayar kullanma yeterlilikleriyle ilgili sonuçlar ve öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersine yönelik görüşlerine dayalı sonuçlar şeklindedir.

4.1.1 Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojileri Hakkındaki Görüşlerine Dayalı Sonuçlar

Öğrencilerin BİT hakkındaki görüşlerine dayalı sonuçlar; BİT'in öğrenciler açısından ne anlam ifade ettiği, BİT'in önemi, öğrencilerin BİT'le hayatın hangi alanlarında karşılaştıkları ve bu teknolojilerden hayatta karşılaşp da bilmediklerinden dolayı kullanamadıklarıyla ilgilidir.

1. Öğrencilere göre BİT; iletişim sağlamakta kullanılan, hayatı kolaylaştıran, bilgiye ulaşmada kullanılan, bilgi aktarma ve paylaşmada kullanılan araçlar olarak tanımlanmaktadır. Öğrencilerin bu tanımı BİT'in genel tanımına uymaktadır.
2. BİT en çok iletişim sağlamada ve hayatı kolaylaştırmada kullanılan araçlar olarak görülmektedir.

3. BİT olarak bilgisayar, internet ve telefon iyi bilinmektedir. Diğer teknolojiler tam olarak ifade edilememektedir. Ayrıca FATİH projesiyle birlikte akıllı tahta ve teknolojileri öğrenciler tarafından daha iyi tanınmıştır.
4. BİT, tüm öğrenciler tarafından önemli görülmüştür. Bunun en büyük sebebi de yaşamda kolaylık sağlamasıdır. Görme engelli öğrenciler için bu teknolojiler büyük bir öneme sahip olduğu ve hayatlarında yapamayacakları birçok şeyi bu teknolojilerle yapabildikleri görülmüştür.
5. Çağın gereklerinden olan ve hayatı kolaylaştıran bu teknolojilerin kullanımını bilmek gereklidir.
6. BİT okulda ders olarak öğrenilmelidir. Ders olarak öğrenme ayrıntılı, düzenli ve bilinçli bir öğrenme olacaktır. Ayrıca imkanları kısıtlı olan öğrenciler için de ders olarak öğrenme önemlidir.
7. Öğrenciler BİT'le hemen hemen hayatın her alanında karşılaşmaktadır. BİT öğrencilerin karşısına en fazla eğitim alanında çıkmaktadır. Eğitim alanında, hem derslerinde hem de diğer işlemlerinde bu teknolojiler kullanılmaktadır.
8. Öğrencilerin çoğunluğunda, karşılaşp da kullanmaları gereken teknolojileri bilmediklerinden dolayı kullanamadıkları ortaya çıkmıştır. Öğrenciler hayatlarında ilk defa gördükleri teknolojileri kullanamamışlardır.

4.1.2 Öğrencilerin Bilgisayar Kullanma Yeterliliği Hakkındaki Görüşlerine Dayalı Sonuçlar

Öğrencilerin bilgisayar kullanma yeterliliği hakkındaki görüşlerine dayalı sonuçlar; bilgisayar kullanma yeterliliği açısından kendini nasıl gördükleri, bilgisayar kullanma yeterliliğini nasıl kazandıkları, bilgisayar kullanma yeterliliğini kazanmada ilköğretimdeki bilgisayar dersinin faydası ve bilgisayar kullanma yeterliliğini kazanmada Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin faydası ile ilgili sonuçları kapsamaktadır. Bu sonuçlar:

1. Öğrencilerin çoğunluğu bilgisayar kullanma yeterliliği açısından orta düzeydedir. Yani kendi ihtiyaçlarını giderebilmektedirler.
2. Öğrenciler bilgisayar kullanma yeterliliğini ilk olarak bilgisayarı kullanarak kendi kendilerine kazanmışlardır. İkinci olarak da ilköğretimdeki bilgisayar dersi bu yeterliliği kazanmada etkilidir.

3. İlköğretimdeki bilgisayar dersinin bu yeterliliği kazanmada faydasının olduğunu belirten öğrencilerin yanında kayda değer bir kısım öğrenci de ilköğretimdeki bilgisayar dersinden faydalanmadığını ifade etmiştir. Bunu sebebi ise ilköğretimdeki dersin serbest olarak, oyun oynayarak ve internete girerek geçmesinden kaynaklanmaktadır.
4. Bilgisayar kullanma yeterliliği açısından kendini kötü olarak gören öğrenciler, bilgisayar kullanma imkânına sahip değiller ya da imkânları yetersizdir.
5. Aileler bilgisayar ve internet kullanımının, çocuklarının derslerini olumsuz etkileyeceğini düşünmekte ve bu yüzden bu teknolojileri kullanmalarına izin vermemektedirler.

4.1.3 Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersi Hakkındaki Görüşlerine Dayalı Sonuçlar

1. Öğrencilerden dersin içeriğinin güncel olmadığı görülmüş ve bununla ilgili olarak dersin içeriğinde olmasını istedikleri konular dört grupta toplanmıştır. Donanımla, yazılımla, internetle ve diğer konular şeklindedir.
2. Donanımla ilgili olarak güncel donanımlar dersin içeriğinde yer almamaktadır. Akıllı telefonlar gibi güncel donanımlar öğrenciler tarafından öğrenilmek istenmektedir. FATİH projesiyle birlikte kurulan akıllı tahtaların ve dağıtılacak olan tabletlerin kullanımı öğrenciler tarafından öğrenilmek istenmektedir. Dersin içeriğinde bu teknolojilerin de yer alması istenmektedir. Öğrenciler dersin içeriğinde akıllı telefonlar, tabletler, usb cihazlar, televizyonlar, dijital kameralar, dijital fotoğraf makineleri, kablosuz teknolojiler ve akıllı tahtalar gibi teknolojilerin bulunmasını istemektedirler
3. Yazılımla ilgili olarak, dersin içeriğinde ve dersin kitabında yer alan işletim sistemleri güncel değildir. Akıllı tahtada yer alan işletim sistemi ile dersin içeriğinde yer alan işletim sistemi farklıdır. Ders içeriğinde anlatılan Windows işletim sistemi dışında farklı işletim sistemleri öğrenciler tarafından öğrenilmek istenmektedir. Dersin içeriğinde anlatılan ofis sürümleri güncel değildir. Öğrenciler güncel ofis sürümlerini öğrenmek istemektedirler. Öğrenciler resim düzenleme programlarını, grafik programlarını, müzik ve video düzenleme programlarını, web sayfası hazırlama programlarını, virüsler ve anti virüs programlarını dersin içeriğinde görmek istemektedirler.

4. Öğrenciler internetteki tehlikenin farkındadır ve internetle ilgili olarak, en fazla güvenli internet kullanmanın dersin içeriğinde olmasını istemektedirler. Öğrenciler internetle ilgili olarak sosyal ağların kullanımını, bilgi aramayı ve gerçek bilgiye ulaşmayı, internetten indirmeleri ve yüklemeleri, internetten alışveriş yapmayı, internet teknolojilerini, internette yasal olmayan olguları, farklı internet tarayıcılar gibi konuları dersin içeriğinde olmasını istemektedirler.
5. Öğrenciler bilgisayar ve internet bağımlılığı, BİT'in sağlıklı kullanımı, BİT'in faydalı kullanımı gibi konuların da dersin içeriğinde olmasını istemektedirler.
6. Dersin içeriğinde görme engellilere yönelik çalışmaların da yapılması gerekmektedir.
7. Öğrencilerin önerdikleri içeriğin, dersin içeriğinde olması durumunda öğrenciler dersi daha fazla benimseyecekler ve ders tüm öğrenciler için faydalı olacaktır.
8. Dersin içeriğinin ilköğretimdeki dersin içeriğine benzer olması öğrencilerde sıkınlık yaratmaktadır.
9. Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersi şu anki haliyle bile alınması gereken bir derstir. Çünkü bu dersi ilk defa gören öğrenciler vardır, ilköğretimde gördüğü konuları unutanlar vardır ve bu derste konular, ilköğretimden daha ayrıntılı anlatılmaktadır. Fakat dersin içeriği güncellendiği takdirde ders daha verimli olacaktır.
10. Öğrencilerin bu dersi almasındaki en önemli sebep BİT'i öğrenmek istemeleridir.
11. Öğrencilerin bu dersi almak istememelerindeki en önemli sebep teknolojiye karşı olumsuz tutumdur. Bununla beraber dersin içeriğinde yer alan konuların öğrenciler tarafından bilinmesinden dolayı da ders alınmak istenmemektedir.
12. Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersi uygulamalı bir şekilde işlenirse, uygulama zamanı ve imkanları yeterli olursa ders daha faydalı olacaktır.
13. Görme engelliler için dersin işlenişinde ses ögesinin çok kullanılması gerekmektedir. Görme engelliler için okuma programlarının bilgisayarlar yüklenmesi gerekmektedir.
14. Öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinden en önemli beklentileri dersin içeriğinin güncel olmasıdır. İkinci olarak da ilköğretimdeki bilgisayardan farklı

olmasını beklemektedirler. Bu yüzden öğrencilerinin beklentileri karşılanmamıştır.

15. Öğrenciler, bu dersten en çok ofis programlarında belirli ayrıntıları öğrendiklerini belirtmiştir. Öğrencilerin çoğunluğu dersin katkısının az ya da çok olduğunu belirtmiştir.
16. Öğrencilerin çoğunluğu Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinde öğrendiklerini günlük yaşamda ve diğer derslerde kullanmaktadır. Bazı öğrencilerin ise bu konuları zaten bildiği ve uyguladığı görülmüştür.
17. Öğrenciler Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinde çeşitli sıkıntılarla karşılaşmıştır. Bunlar; anlatılanları uygulamada zorlanma, uygulama olanaklarının ve zamanını yetersiz olması, okuldaki bilgisayarların eski olması, anlatılan konuların eski olması, bilmeyen öğrencilerin arkadaşlarından çekinmesi, derse ve teknolojiye karşı olumsuz tutum şeklindedir. Görme engelli öğrencilerin ise görsellikten dolayı sıkıntı yaşamaktadır.
18. Öğrencilerin çoğuna göre Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin kitabı yeterli değildir. Ders kitabının içeriğinde yer alan konuların ve programların sürümleri güncel değildir. Ders kitabında uygulama ve etkinliklere yer verilmemiştir. Ders kitabında düz bir anlatıma yer verilmiştir. Ders kitabı görme engelli öğrenciler için uygun değildir. Bu öğrencilere uygun ders kitabı yoktur.
19. Öğrencilerin çoğunluğu üniversiteye giriş sınavında Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersiyile ilgili soru sorulmasını istemektedir. Üniversite sınavında soru sorulmasını isteme sebepleri; bu teknolojilerin hayatımıza girmiş durumda olması, kolay bir ders olması ve soru sorulduğu takdirde dersin öneminin artacağı, üniversitede ve meslek hayatında bu teknolojilerin kullanılacağı ve günlük hayatta diğer derslerden daha fazla kullanıldığı şeklindedir.
20. Teknolojinin sürekli gelişmektedir. Çağa ayak uydurmak için bu teknolojileri kullanmak, meslek hayatında ve üniversite de önem arz etmektedir. Bir yılda seçmeli olarak bu teknolojiler öğrenilemeyeceğinden, kalıcı öğrenmenin sağlanması için ders zorunlu olmalıdır.

4.2 ÖNERİLER

Bu bölümde yapılan araştırma sonuçlarına dayalı olarak öneriler yer almaktadır. Öneriler iki alt başlık altında ele alınmaktadır. Bunlar araştırma sonuçlarına dayalı öneriler ve ileride yapılacak olan araştırmalara yönelik öneriler şeklindedir. Araştırmaya dayalı öneriler kısmında MEB'e, öğretim programının hazırlanmasında sorumlu olan TTKB'ye ve Öğretmenlere yönelik öneriler yer alacaktır. İlerideki yapılacak olan araştırmalara yönelik öneriler kısmında ise araştırmacılara yönelik öneriler yer alacaktır.

4.2.1 Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler

1. BİT'teki gelişme önemli boyutlardadır. Öğrencilerin bu teknolojileri tanımaları için gerekli ortamlar ve imkânlar sağlanmalıdır. Ayrıca bu teknolojilerin faydalı bir şekilde kullanılması ve bu teknolojilerin zararlarından öğrencilerin korunması için okul ve ailelere gerekli bilgilendirmeler yapılmalı ve gerekli önlemler alınmalıdır. Bundan dolayı BİT'in bilinçli öğrenilmesi ve kullanılması için ortaöğretim düzeyindeki Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersi, öğrencilerin ihtiyaçlarına ve çağın gereklerine göre düzenlenmelidir.
2. Öğrencilerin bilgisayar kullanma yeterlilikleri orta düzeydedir. Bu yeterliliği kazanmada ilköğretimdeki bilişim teknolojileri dersi önemlidir. Bilişim teknolojileri dersinden öğrencilerin azami düzeyde faydalanmaları sağlanmalıdır. Öğrenciler tarafından BİT'in önemini kavraması ve ilköğretimdeki bilişim teknolojileri dersinde öğrencilerin azami düzeyde faydalanmaları için, ilköğretimde bilişim teknolojileri dersine giren öğretmenlerin büyük özen göstermesi önerilmektedir.
3. Akıllı telefonlar ve tabletler gibi birçok donanım aracı öğrenciler tarafından öğrenilmek istenmektedir. Bunun için ortaöğretim kurumlarında donanım dersinin okutulması önerilmektedir.
4. Resim düzenleme programları, farklı işletim sistemleri ve web tasarımı gibi konular öğrenciler tarafından öğrenilmek istenmektedir. Bunun için ortaöğretim kurumlarında yazılım ve web tasarımı derslerinin okutulması önerilmektedir.

5. İnternetin güvenli kullanımı ve internet bağımlılığı gibi birçok konu önemli boyutlardadır. Bundan dolayı ortaöğretim kurumlarında güvenli ve bilinçli internet kullanımı adı altında bir dersin okutulması önerilmektedir.
6. Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin her yıl farklı konularla aşamalı bir şekilde verilmesi önerilmektedir.
7. Öğrenciler tarafından farklı boyutlarda birçok konu öğrenilmek istenmektedir. Bundan dolayı Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersi dışında donanım, yazılım, güvenli internet kullanımı, web tasarımı gibi dersler seçmeli ders olarak öğrencilere verilmelidir.
8. TTKB Bilgi ve İletişim Teknolojisi öğretim programında gerekli güncellemeleri, çağın gereklerine ve öğrencilerin ihtiyaçlarına göre yapmalıdır. Bunun için BİT'teki gelişmelerin ve ihtiyaçların belirlenmesi için gerekli çalışmaların yapılması önerilmektedir. Ayrıca öğrencilerin BİT'teki gelişmeleri takip etmeleri için elektronik ortamda bir portal oluşturmaları ve belirli aralıklarla bültenler yayınlamaları önerilmektedir.
9. Görme engelli öğrencilerin Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinden faydalanabilmeleri için MEB ve TTKB ders materyalleri hazırlamalıdır. Bu öğrencilerimiz için sesli öğretim materyalleri ve ders kitaplarının hazırlanması önerilmektedir.
10. BİT'teki gelişmelerle birlikte birçok tehlike de görülmeye başlanmıştır. Özellikle internet kullanımı yaygınlaşmasıyla internet dolandırıcılığı, internet bağımlılığı ve internet suçları gibi çeşitli tehlikeler artmıştır. MEB öğrencileri bu tehlikelerden uzaklaştırmak için ailelerle işbirliğinde bulunmalı ve Bilgi ve İletişim Teknolojisi öğretim programına da bu tehlikelerden korunma yollarıyla ilgili konular eklenmelidir.
11. Öğrencilerin bilgi ve iletişim teknolojileri dersindeki en önemli sıkıntıları uygulama olanaklarıdır. Öğrencilerin uygulama yapabilmesi için ders saatlerinin artırılması, fiziki şartları iyileştirilmesi önerilmektedir.
12. Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersi kitabı güncellenmelidir. Güncel programlar ve güncel konular içermelidir. TTKB'nin öğretim programını ve ders kitaplarını güncellemesi önerilmektedir. Ayrıca ders kitaplarını basılı olmasa bile elektronik ortamda her yıl yenilenerek öğrencilere sunulması önerilmektedir.

13. Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersi, BİT'in öğrenilmesi ve yaşama aktarılması için önemlidir. Öğrencilerin üniversite döneminde, mesleklerinde ve yaşamlarının büyük bir kısmında bu teknolojileri kullanmaları neredeyse zorunlu hale gelmiştir. Bu yüzden üniversitelere öğrenci seçimi esnasında yapılan YGS ve LYS'de Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersiyle ilgili sorular sorulması önerilmektedir.
14. Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersi seçmeli bir ders olarak okutulmaktadır. Yaşamda bu kadar yaygın kullanıma sahip bu teknolojilerin öğretilmesinde önemli olan bu dersin zorunlu bir ders olarak işlenmesi önerilmektedir.

4.2.2 İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler

1. Ortaöğretim öğrencilerinin Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersine yönelik görüşlerini, dersten beklentilerini ve öğrenmek istedikleri konuları belirlemeye çalışan bu araştırmanın; ilköğretimde yapılmasının da ilköğretimde okutulan bilişim teknolojileri dersinin geliştirilmesinde önemli olacağı düşünülmektedir.
2. Bu araştırma Adıyaman ili Gölbaşı ilçesinde yapılmıştır. Türkiye'nin farklı bölgelerinde böyle araştırmaların yapılması, Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersine yönelik görüşleri ve beklentileri daha iyi ortaya koyabilir.
3. Görme engellilerin BİT'e ve bilgisayar derslerine yönelik beklentilerinin, isteklerinin ve ihtiyaçlarının ortaya çıkarılabilmesi için görme engelliler okullarında da böyle bir çalışma yapılabilir.
4. Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersine giren öğretmenlerin görüşlerini almaya yönelik bir araştırma da yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Akar, Ö. (2003). *Bilgi Toplumu Sürecinde İlköğretim Okulu Yönetici ve Öğretmenlerinin Vizyon Geliştirme Düzeyleri (Ankara İli Örneği)*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Akbıyık, C. ve Seferoğlu, S. S. (2009). Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerinin Öğrenci Beklentilerine İlişkin Görüşleri ve Derslerde Karşılaştıkları Disiplin Sorunları. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3 (36), 39-52.
- Akkoyunlu, B. (1998). Eğitimde Teknolojik Gelişmeler. *Çağdaş Eğitimde Yeni Teknolojiler*. B. Özer (Editör). s. 3-12. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları
- Alkan, C. (1998). *Eğitim Teknolojisi*. Ankara: Anı Yayıncılık
- Balaban Salı, J. (2013). İletişim Araştırmaları. *İletişim Araştırmalarında Nitel Yöntemler*. S. Sever ve N.B İspir (Editörler). s. 115-118. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları, 2676. <http://eogrenme.anadolu.edu.tr/eKitap/ILT209U.pdf> adresinden 12.10.2013 tarihinde erişilmiştir.
- Balcı, A. (2010). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeler*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş ve Demirel, F. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (11. Baskı). Ankara PegemA Yayıncılık.
- Çakmak, A. (2001). *İlköğretim Okullarında Bilgisayar Destekli Öğretim*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Çelen, F. K., Çelik, Aygül., Seferoğlu, S. S. (2011). Türk Eğitim Sistemi ve PISA Sonuçları. *Akademik Bilişim Konferansı 2011*, 2-4 Şubat 2011, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Deryakulu, D. (2007). Seçmeli Bilgisayar Dersi ve Bilgisayar Öz-Yeterlilik Algısının 8. Sınıf Öğrencilerinin Seçmek İstedikleri Mesleklerle İlişkisi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 1-22.

- DPT. (2000). Uzun Vadeli Strateji ve Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (2001-2005). Ankara: Devlet Planlama Teşkilatı. <http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Kalknma%20Planlar/Attachments/2/plan8.pdf> adresinden 23.01.2013 tarihinde erişilmiştir.
- DPT. (2013). Uzun Vadeli Strateji ve Onuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı (2014-2018). Ankara: Devlet Planlama Teşkilatı. http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Kalknma%20Planlar/Attachments/12/Onuncu_Kalkınma_Planı.pdf adresinden 20.10.2013 tarihinde erişilmiştir.
- Erişti, B. (2010). Bilgi ve İletişim Teknolojileri Işığında Dönüşümler. Eğitimde Dönüşümler. H, F. Odabaşı (Editör). s. 1-15. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- Eyidoğan, B. (2009). *Bilişim Teknolojileri Dersinin İlköğretimde Seçmeli Ders Olmasına İlişkin Öğretmen Görüşleri*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- İpek, İ. (2001). *Bilgisayarla Öğretim, Tasarım, Geliştirme ve Yöntemler*. Ankara: Feryal Matbaacılık.
- Karasar, Ş. (2004). Eğitimde Yeni İletişim Teknolojileri İnternet ve Sanal Yüksek Eğitim. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 3 (4),117-125.
- Kural Er, F ve Güven, B. (2008). İlköğretim 6,7 ve 8. Sınıf Bilgisayar Dersi Programının İçeriğine İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19, 175-184.
- Kurtoğlu, M. (2009). *İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Öğrenme-Öğretme Sürecine Entegrasyonu Hakkındaki Görüşleri*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- MEB. (1992). *Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun*. <http://mevzuat.meb.gov.tr/html/73.html> adresinden 07.10.2013 tarihinde erişilmiştir.
- MEB. (2005). Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersi Öğretim Programı. *Tebliğler Dergisi*, 2577, 776-794.

- MEB. (2000). Lise I Bilgisayar Dersi Öğretim Programı. *Tebliğler Dergisi*, 404, 1166-1184.
- MEB. (2009). *Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi*. <http://mesbil.meb.gov.tr/genel/hayat%20boyu%20%C3%B6%C4%9Frenme%20dokuman.pdf> adresinden 07.10.2013 tarihinde erişilmiştir.
- MEB. (2011). *Eğitimde Fatih Projesi*. <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/tr/icerikincele.php?id=6> adresinden 05.06.2013 tarihinde erişilmiştir.
- Odabaşı, F ve Gündüz, S. (2004). Bilgi Çağında Öğretmen Adaylarının Eğitiminde Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme Dersinin Önemi. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 3 (1), 43-48.
- Sezer, B. (2011). Bilişim Teknolojilerinin Eğitime Kaynaştırılması: Önem, Engeller ve Ülkemizde Gerçekleşen Projeler. *16. Türkiye'de İnternet Konferansı*, 30 Kasım - 2 Aralık 2011, Atatürk Kültür Merkezi, İzmir.
- Sulak, S. A. ve Sumbül, A. M. (2007). Dokuzuncu Sınıf Bilgi ve İletişim Teknolojisi Ders Programının Değerlendirilmesi. *Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23. <http://tef.selcuk.edu.tr/salan/sunbul/> adresinden 10.10.2013 tarihinde erişilmiştir.
- Sulak, S.A. (2002). *Matematik Dersinde Bilgisayar Destekli Öğretimin Öğrenci Başarı ve Tutumlarına Etkisi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Sulak, S.A. (2007). *9. Sınıf Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersi Programının Değerlendirilmesi*. Yayınlanmış Yüksek Doktora Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Konya.
- Şimşek, A. (2002). *Teknoloji Çağında Demokratik Eğitim. Sınıfta Demokrasi*. Ankara: Eğitimsen Yayınları.
- Tandoğan, M. (1998). Öğretmen ve Teknoloji. *Çağdaş Eğitimde Yeni Teknolojiler*. S.15-28. B. Özer (Editör). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları
- Taşkıran, U. Ş. (2006). *Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinin Öğrenci Merkezli Eğitim Yaklaşımıyla İşlenmesinde Karşılaşılan Sorunlar*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.

- TDK. (2013). *Güncel Türkçe Sözlük*. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.52524f04242206.60187096 adresinden 06.04.2013 tarihinde erişilmiştir.
- Tor, H ve Erdem, O. (2004). İlköğretim Öğrencilerinin Bilgi Teknolojilerinden Yararlanma Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 3 (1), 120-130.
- TTKB. (2005). *Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersi Öğretim Programı*. <http://ttkb.meb.gov.tr/www/ogretim-programlari/icerik/72.html> adresinden 01.03.2013 tarihinde erişilmiştir.
- TTKB. (2012). *Mili Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Haftalık Ders Çizelgelerinde Değişiklik Yapılması*. <http://ttkb.meb.gov.tr/www/ortaogretim-kurumlari-haftalik-ders-cizelgelerinde-yapilan-degisiklikler-ve-iliskin-kurul-karari/icerik/89> adresinden 01.03.2013 tarihinde erişilmiştir.
- TTKB. (2013). *Mili Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları 10, 11 ve 12. Sınıflarına Ait Haftalık Ders Çizelgeleri* <http://ttkb.meb.gov.tr/www/haftalik-ders-cizelgeleri/kategori/7> adresinden 09.09.2013 tarihinde erişilmiştir.
- TÜBİTAK. (2004). *Ulusal Bilim ve Teknoloji Politikaları 2003-2023 Strateji Belgesi*. http://www.tubitak.gov.tr/tubitak_content_files/vizyon2023/Vizyon2023_Strateji_Belgesi.pdf adresinden 07.03.2013 tarihinde erişilmiştir.
- TÜİK. (2012). Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması. <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=1088> adresinden 06.04.2013 tarihinde erişilmiştir.
- TÜİK. (2013). Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması. <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=13569> adresinden 06.04.2013 tarihinde erişilmiştir.
- URL1, <http://yesilay.org.tr/tr/bagimliliklerle-mucadele/item/283-teknolojibagimliliği.html> adresinden 10.09.2013 tarihinde erişilmiştir.
- URL2, <http://www.memurlar.net/haber/394511/> adresinden 10.09.2013 tarihinde erişilmiştir.

URL3: http://www.bakirkoyruhsinir.gov.tr/tr/tani-ve-tedavi-birimleri/ayaktan-tedavi-birimleri/internet-bagimliliği-polikliniği_43.html adresinden 10.09.2013 tarihinde erişilmiştir.

Vural, B, A. (2006). *Bilgi ve İletişim Teknolojileri ve Yansımaları*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Yıldırım, A ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları

Yıldız, H ve Seferoğlu S, S. (2013). Sayısal Uçurumun Eğitimin İşlevi ve Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerinin Bu Süreçteki Rolü. *Middle Eastern & African Journal of Educational Research*, 3, 69-79.

Yüksel, S. (2000). *Milli Eğitim Bakanlığındaki Program Geliştirme Çalışmalarının Değerlendirilmesi*. Yayınlanmış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Ankara.

EKLER

EK-1. BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİSİ DERSİNİN

AMAÇLARI

1. Bilgisayarla ilgili temel kavramları açıklamaları,
2. Bilgi teknolojisi sistemlerini kullanmalarını,
3. Kişisel bilgisayarların insan sağlığına etkilerini açıklamalarını,
4. Bilgisayarla ilgili güvenlik ve hukuk konuları hakkında bilgi sahibi olmalarını,
5. Kişisel bir bilgisayarın ve işletim sisteminin temel fonksiyonlarını kullanabilecek bilgiye sahip olmalarını,
6. Masa üstü ekranı ortamında etkin şekilde çalışmalarını,
7. Düzeltme araçlarını ve yazdırma fonksiyonlarını kullanmalarını,
8. Kelime işlemcisiyle ilgili temel işlemleri yapabilecek beceriye sahip olmalarını,
9. Standart tablolar oluşturmalarını,
10. Belge içinde resim ve görüntü kullanmalarını,
11. Posta birleştirme araçlarını kullanmaları ve daha ileri beceri yetkinliği sergilemelerini,
12. Hesap çizelgelerinin temel kavramlarını tanımalarını,
13. Kişisel bir bilgisayarda hesap çizelgeleriyle çalışabilme becerisine sahip olmalarını,
14. Hesap çizelgelerinin geliştirilmesi, biçimlenmesi ve kullanılmasıyla ilgili temel işlemleri yerine getirmelerini,
15. Standart matematiksel ve mantıksal işlemleri temel formül ve fonksiyonları kullanarak yapmalarını,
16. İleri özelliklerin kullanılmasında yetkinlik becerileri sergilemelerini,
17. Veri tabanının temel kavramlarını açıklamalarını,
18. Kişisel bilgisayarda bir veri tabanını kullanmalarını,

19. Standart bir veri tabanı paketini kullanarak basit bir veri tabanı tasarımlarını ve planlamalarını,
20. Sorgulama, seçme ve sınıflandırma araçlarını kullanarak mevcut bir veri tabanından bilgiye erişmelerini,
21. Rapor oluşturmalarını,
22. Kişisel bir bilgisayarda sunu araçlarını kullanma yeterliliği göstermelerini,
23. Dağıtım ve sergilemeye yönelik sunu oluşturmalarını,
24. Sunuyu biçimlemelerini,
25. Farklı hedef gruplarına ve farklı durumlara yönelik çeşitli sunular hazırlamalarını,
26. Grafik ve şemalarla temel işlemleri yerine getirmelerini,
27. Çeşitli slayt gösterisi efektlerini kullanma becerisine sahip olmalarını,
28. Web tarayıcı programı uygulamasını kullanmalarını,
29. Arama motorlarını kullanarak temel web arama görevlerini yerine getirmelerini,
30. Arama sonuçlarını yer işaretlemesiyle belirlemelerini,
31. Web sayfalarını ve arama raporlarını yazdırabilme becerisine sahip olmalarını,
32. İleti göndermek ve alabilmek için elektronik posta yazılımını kullanmalarını,
33. İletiyeye belgeler ve dosyalar eklemelerini,
34. Elektronik posta yazılımı içerisinde ileti dizinlerini düzenleyebilme becerisine sahip olmalarını amaçlamaktadır.

EK-2. ÖĞRENCİ GÖRÜŞME FORMU

Görüşme Saati :

Görüşme Tarihi :

Görüşme Yeri :

Görüşmeci :

Amaç : Lise öğrencilerinin bilişim teknolojilerini öğrenmeye yönelik beklentilerinin ve bilgi ve iletişim teknolojisi dersine yönelik görüşlerinin belirlenmesi

Merhaba ben Hüseyin YAŞAR. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Anabilim Dalında Yüksek Lisans öğrencisiyim. Lise öğrencilerinin bilişim teknolojilerinde neleri öğrenmeyi istedikleri ve liselerde seçmeli olarak okutulan bilgi ve iletişim teknolojisi dersi hakkındaki görüşlerini belirlemek için bu çalışmayı yapmaktayım. Sizinle bu çalışma kapsamında görüşmek istemekteyim. İzin verirseniz konuştuğumuz konuların, belirttiğiniz görüşlerin daha iyi incelenmesi amacıyla görüşmemizin ses kaydını almak istiyorum. Bu ses kaydı veri toplama dışında başka bir amaçla kullanılmayacak, hiçbir kişi ya da kuruluşla paylaşılmayacak, çalışmanın tamamlanmasının ardından imha edilecektir.

Bu çalışmadaki amacım; sizin bilgi ve iletişim teknolojisi dersinde neler öğrenmek istediğinizi, bilgi ve iletişim teknolojisi dersinin gerekliliği hakkındaki görüşlerinizin neler olduğunu, bilgi ve iletişim teknolojisi dersinin içeriği hakkında görüşlerinizi belirlemektir.

Katkılarınızdan dolayı şimdiden teşekkür ederim

- ✓ Görüşmeye başlamadan önce görüşme verilerinin gizli tutulacağını ve görüşme süresince konuşulanların benim ve birkaç araştırmacı arasında tutulacağını belirtmek isterim. Ayrıca araştırma raporlarında isminiz

kullanılmayacaktır.

- ✓ Görüşmenin yaklaşık 45 dakika civarında olacağını tahmin etmekteyim.
- ✓ Müsaadenizle görüşmeye başlayabiliriz.

Hüseyin YAŞAR

Sakarya Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi

A. GÖRÜŞME SORULARI

1. Bilgi ve iletişim teknolojisi senin için ne anlam ifade ediyor?
2. Sence bilgi ve iletişim teknolojileri önemli mi? Neden?
  - a. Bilgi ve iletişim teknolojilerini bilmek gerekli mi?
  - b. İnsanlar bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmayı nasıl öğrenmeli? Günlük yaşamda teknolojiye maruz kalarak mı yoksa okulda ders olarak öğrenmeli? Neden?
3. Bilgi ve iletişim teknolojileriyle hayatın hangi alanlarında karşılaşıyorsun?
4. Hayatta karşılaştığın ve kullanman gereken teknolojileri bilmediğinden dolayı kullanamadığın oldu mu? Olduysa nedir?
5. Bilgisayar kullanma yeterliliği açısından kendini nasıl görüyorsunuz?
  - a. Bu yeterliliği nasıl kazandın?
  - b. Bu yeterliliği kazanmada bilgi ve iletişim teknolojisi dersinin faydası oldu mu?
6. Sence bilgi ve iletişim teknolojisi dersinin içeriğinde hangi konular olmalı?
  - a. Senin önerdiğin konular dersin içeriğinde olsaydı dersi almak ister miydin?
  - b. Tüm öğrenciler için alınması gereken önemli bir ders olur muydu?

7. Sence şu anki haliyle bilgi ve iletişim teknolojisi dersi alınması gereken bir ders midir?
  - a. Sence bilgi ve iletişim teknolojisi dersini alan öğrenciler neden alıyordur?
  - b. Dersi almayan ya da almak istemeyen öğrencilerin almak istememe nedeni nedir?
8. Bilgi ve iletişim teknolojisi dersi nasıl işlenmeli? Nasıl işlenirse sana göre gerçekten faydalı ve alınması gereken bir ders olur?
9. Bilgi ve iletişim teknolojisi dersini almadan önceki beklentilerin nelerdir? Bilgi ve iletişim teknolojisi dersi bu beklentilerini karşıladı mı?
10. Bilgi ve iletişim teknolojisi dersinde neler öğrendin?
  - a. Dersi almak sana bir katkı sağladı mı sağladıysa nedir?
  - b. Sağlamadıysa neden sağlamadı?
  - c. Derste öğrendiklerini günlük hayatta kullanabiliyor musun?
  - d. Öğrendiklerini farklı derslerde kullanabiliyor musun?
11. Bilgi ve iletişim teknolojisi dersinde ne tür sıkıntılarla karşılaşıyorsun? Bu sıkıntıları aşmaya yönelik nasıl bir strateji izliyorsun?
12. Bilgi ve iletişim teknolojisi dersi kitabı yeterli mi? Faydalanabiliyor musun? Piyasadaki diğer kitaplarla karşılaştırıldığında ne tür farklılıklar var?
13. YGS ve LYS sınavlarında bilgi ve iletişim teknolojisi dersiyle ilgili sorular sorulmalı mıdır? Neden?
14. Seçmeli olarak okutulan bilgi ve iletişim teknolojisi dersinin zorunlu olması hakkında ne düşünüyorsun?

B. KİŞİSEL BİLGİ SORULARI

1. Cinsiyet

Erkek Kız

2. Yaş

12-15 arası 15-18 arası Diğer

3. Sınıf

9. Sınıf 10. Sınıf 11. Sınıf 12. Sınıf

4. Evde bilgisayarın var mı?

Var Yok

5. Evde internet bağlantının var mı?

Bağlı Bağlı değil

6. Günlük ortalama bilgisayar ve internet kullanım süren ne kadardır?

0-2 saat 2-4 saat 4-6 saat Diğer

7. Bilgisayar ve interneti en çok hangi amaçlar için kullanıyorsun? Bu amaçlardan üç tanesini önem ve kullanım sıklığına göre söylermisin.

1.....

2.....

3.....

8. Teknolojik gelişmeleri takip eder misin? Nasıl?

EK-3. İÇERİK ANALİZİ İÇİN KULLANILAN TEMALAR, KODLAR VE ALT KODLAR

BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ

Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Anlamı

İletişim Sağlama Araçları

Hayatı Kolaylaştırma

Bilgiye Ulaşma

Bilginin Paylaşımı

Bilgi Aktarımı

Bilgi ve İletişim Teknolojileri Araçları

Bilgisayar

İnternet

Telefon

Televizyon

Tablet

E-posta

Sosyal Ağ

Akıllı Tahta

Uydular

Konuşma Programları

3G Teknolojileri

Usb Araçlar

Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Önemi

Önemli

Önemli değil

Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Önem Nedeni

Yaşamda Kolaylık

Yaygın Kullanım

İletişim Kurma

Bilgiye Ulaşma

Çağa Uyum

Hız ve zaman

Mesleki Fayda

Engelleri aşma
Bilgi ve İletişim Teknolojilerini Bilmenin Gerekliliği
Gerekli
Gerekli Değil
Bilgi ve İletişim Teknolojileri Öğrenme
Okulda
Yaşamda
İkisinde
Bilgi ve İletişim Teknolojileriyle Hayatta Karşılaşma
Okul
Ev
Herkeste
Banka
Hastane
Market
Devlet Kurumları
İnternet Kafe
Toplu Taşıma Araçları
Benzinlik

BİLGİSAYAR KULLANMA YETERLİLİĞİ

Yeterlilik

Çok iyi

İyi

Orta

Kötü

Yeterliliği Kazanma Yolları

Kullanarak

İlköğretimde

Deneme yaparak

Yardım alarak

Araştırarak

Yeterliliği Kazanmada İlköğretimin Faydası

Faydası Oldu

Faydası Olmadı

Ders Görmedim
Yeterliliği Kazanmada Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersi
Faydası Oldu
Faydası Olmadı

BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİSİ DERSİ

Dersin İeriğinde Olmasının İstenildiği Konular

Donanım

Akıllı Telefon
Tablet
Donanım Sökme Takma
Sorun Giderme
Usb Cihazlar
Televizyonlar
Kablosuz Teknolojiler
Dijital Kamera-Fotoğraf Makinesi
Akıllı Tahta

Yazılım

Resim Düzenleme
Güncel Windows sürümleri
Farklı İşletim Sistemleri
Grafik Tasarım
Müzik ve Video Düzenleme
Web Sayfası Tasarım
Virüsler ve Korunma
Güncel Ofis Sürümleri

İnternet

Güvenli İnternet
Sosyal Ağlar
Gerçek Bilgi Arama Bulma
İndirme ve Yüklemeler
İnternet Teknolojileri
Yasal Olmayan Şeyler ve Suçlar
Farklı internet tarayıcıları

Diğer

Bağımlılık ve Sağlık

Bilgi ve İletişim Teknolojilerini Faydalı Kullanım

Görme Engellilere Yönelik Çalışmalar

Güncel Konular Olursa Dersin Alınması

İsterdim

İstemezdim

Güncel Konular Olursa Tüm Öğrencilere Göre Ders

Faydalı

Faydası

Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinin Şu Anki Durumu

Gerekliliği

Gerekli

Gerekli Değil

Dersin Alınma Sebebi

Bilgi ve İletişim Teknolojilerini Öğrenmek

Eğlenmek

İşleri Hızlı Yapmak

Çağa Ayak Uydurmak

Meslek Hayatı

Merak ve Sevgi

Serbest Geçmesi Umudu

Her Alanda Karşılaşma

Meslek Seçimi

Dersin Alınmama Sebebi

Olumsuz Tutum

Bildiklerinden Dolayı Sıkılma

Sevmeme

Gereksiz Görme

İlköğretimle Benzer Konular

Oyun ve Boş Ders Olarak Görme

Dersin Bilenlere Göre İşlenmesi

Yapamam Korkusu

Dersin İşlenişi

Uygulama Yapılması

Fiziksel Şartların İyileştirilmesi
Günlük Hayatla İlişkilendirme
Etkinlik Yapma
Proje Yapma
Akıllı Tahtada Uygulama
Video ve Müzik Desteği
Görme Engelliler İçin Ses Kullanımı

Dersten Beklentiler

Beklentiler

Güncel İçerik
İlköğretimden Farklı İçerik
Dersin Serbest Gececeği Düşüncesi
Daha Fazla Uygulama
Photoshop Öğrenme
Video Düzenlemeyi Öğrenme

Karşılanma Durumu

Karşılama
Kısmen Karşılama
Karşılama
Beklentim Yoktu

Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinde Öğrenilenler

Öğrenilenler

Ofis Programlarının Belirli Kısımları
Donanımla İlgili Bazı Kısımlar
Ofis Programlarını Yeni Öğrenme
Bilgisayarı Daha İyi Kullanma
Yeni Şeyler Öğrenmedim
İnternetle İlgili Şeyler

Katkısı

Sağladı
Sağlamadı

Günlük Yaşamda Kullanım

Kullanıyorum
Zaten Kullanıyordum

Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersinde Karşılaşılan Sıkıntılar

Sıkıntılar

Karşılaşmıyorum
Uygulamada Zorlanma
Anlamama
Bilgisayarların Eski Olması
Arkadaşlardan Çekinme
Geri Planda Kalma
Bilmediğimden Dolayı Sıkılma
Konular ve Programlar Eski
Dersi Sevmeme
Bağımlılık Korkusu
Görsellik Sorunu

Bilgi ve İletişim Teknolojisi Dersi Kitabı

Yeterli Değil

Yeterli

İncelemedim

Kitaba Gerek Yok

Görme Engelliler İçin Uygun Değil

YGS ve LYS’de Dersle İlgili Soru Sorulması

Durum

Sorulmalıdır

Sorulmamalıdır

Neden Sorulmalıdır

Hayata Girmiş Durumda

Dersin Öneminin Artması

Üniversitede Kullanılacağı

Kolay Bir Ders

Meslek Hayatında Kullanılması

Hayatta Diğer Derslerden Çok Kullanılması

Neden Sorulmamalı

Soru Sorulmayan Başka Derslerin Olması

Seçmeli Bir Ders

İmkânları Olmayanlar

Dersi Sevmeyenler

Soruları Herkes Yapar

Ders Sayısı Fazla
Soruları Yapamam
Karışık Bir Ders

BİT Dersinin Zorunlu Olması

Durum

Şu Anki Haliyle Bile Zorunlu Olmalıdır
Dersin İçeriği Sürekli Güncellenirse Zorunlu Olmalıdır
Şu Anki Haliyle Zorunlu Olmasına Gerek Yok
Fiziki Şartlar İyi Olursa Zorunlu olmalıdır

Neden Zorunlu Olmalı

Teknolojideki Gelişme
Kalıcı Öğrenme
Meslekte Gereklik
Seçmeli Olarak Öğrenmenin Zorluğu
Hayata Yerleştirme
Üniversitede Gereklik

Nasıl Zorunlu Olmalı

4 Yıl Süresince
Konular Aşamalı Olarak
Dersin İçeriği Güncellenerek
Fiziki Şartlar İyileştirilerek
2 Yıl Süresince
3 Yıl Süresince

EK-4. İZİN BELGESİ

T.C.
ADİYAMAN VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 95360555/44/590616

13/04/2013

Konu: Anket Uygulama İzni.

VALİLİK MAKAMINA ADİYAMAN

İlgi: a) MEB. Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığının 11/04/2007 tarihli ve B 08 0. EGD.0.33.05 00.573/ 1950 sayılı emirleri.

b) Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünün 27/03/2013 tarihli ve 67236739/044/219 sayılı yazısı.

Sakarya Üniversitesinin ilgi (b) yazısında; "Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi 1170Y43003 numaralı öğrencisi Hüseyin YAŞAR tarafından 20 Nisan 2013 -20 Mayıs 2013 tarihleri arasında Adıyaman Gölbaşı İlçesinde bulunan ortaöğretim kurumlarında okuyan öğrencilere "Lise Öğrencilerinin Bilişim Teknolojilerini Öğrenmeye Yönelik Beklentileri ve Bilgi- İletişim Teknolojisi Dersine Yönelik Görüşleri" içeren "Öğrenci Görüşme Formunu" uygulamak istediği belirtilmiş olup, Müdürlüğümüzce söz konusu" Öğrenci Görüşme Formunu" uygulamasında herhangi bir sakınca görülmemiştir.

Müdürlüğümüzce tasdiklenen Öğrenci Görüşme Formunu n kullanılması, ilgili okul müdürlüklerinin uygun göreceği zamanlarda, eğitim-öğretim aksatılmadan, bir ders saatinden fazla olmamak kaydıyla, anket/araştırmada veya veri toplamada öğretmenlere herhangi bir zorlama yapılmadan ve ders saatleri dışında olması kaydıyla;

Yukarıda detayları belirtilen çalışmaların 20 Mayıs 2013 tarihine kadar Adıyaman Gölbaşı İlçesinde bulunan ortaöğretim kurumlarında okuyan öğrencilere uygulanması ayrıca, yapılacak uygulama çalışmasının (her çalışma için ayrı ayrı) ikiyeş örneğinin Araştırma Sahibinin tutanağıyla CD'ye kayıtlı olarak 15 Ekim 2013 tarihine kadar İl Millî Eğitim Müdürlüğü Strateji Geliştirme Şubesine gönderilmesi Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Seyfi ÖZKAN
Millî Eğitim Müdürü

Güvenli Elektronik İmza
Aslı ile Aynıdır.
15/04/2013
Mehmet TEKER
V.H.K.İ.

OLUR
<...>
Murat SÜZEN
Vali a.
Vali Yardımcısı

Hüseyin YAŞAR
Gölbaşı Ana Lisesi ADIYAMAN

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi 1170Y43003 numaralı öğrencisi Hüseyin YAŞAR'ın Öğrenci Görüşme Formunu Uygulama onayı yukarıya çıkarılmıştır.

Araştırmanın yukarıda belirtilen onay doğrultusunda, yapılacak araştırma çalışmasının (her çalışma için ayrı ayrı) ikiyeş örneğinin araştırma sahibinin tutanağıyla CD'ye kayıtlı olarak 15 Ekim 2013 tarihine kadar Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Şubesine gönderilmesini arz ederim.

Seyfi ÖZKAN
Millî Eğitim Müdürü

DAĞITIM:

Sakarya Üniversitesine(Eğitim Bilimleri Enstitüsüne)

Hüseyin YAŞAR (Gölbaşı Ana Lisesi)

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. Evrak teyidi <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden daa7-5e35-3465-96ea-fffc kodu ile yapılabilir.

Atatürk Biv 02200 Merkez/ADİYAMAN
Elektronik Ağ: www.adiyaman.mem.gov.tr
e-posta: stratejigelistirme02@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Ramazan İSİK - VHKI
Tel: (0 416) 216 11 81/117
Faks: (0 416) 216 45 70

ÖZGEÇMİŞ VE İLETİŞİM BİLGİSİ

Hüseyin Yaşar, 1983 yılında Malatya’da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Malatya’da tamamladı. Lise öğrenimini 2000 yılında Malatya Fatih Lisesinde tamamladı ve aynı yıl İnönü Üniversitesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği bölümünü kazandı. 2004 yılında bu bölümden mezun olarak Adıyaman’a Bilişim teknolojileri öğretmeni olarak atandı. Halen Adıyaman’da Bilişim Teknolojileri Öğretmenliği görevine devam etmektedir. Ayrıca 2011 yılında Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans eğitimine başladı. Yabancı dili İngilizcedir.

E-posta: hsyasar@hotmail.com